

Nwàk Fàak Ngàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nè ghan nè nwàk ènə sə cèep nə, a mɔmvə'nə Yònsə nè Rərəŋ nə à gù bũu sè wo à be'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho sesə lo Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sè nzeŋgòŋ nə kè lèsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nè guŋguŋ bə nwàk ènə a fàak Yònsə nè Rərəŋ nə. Nà' à vè nùmbu Pentekòs bohòbũu sè wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə guŋsə cos nə.

Aco wo gapsə nwàk ènə bòp tɛ': Bwiŋ à yèto ŋgòtsòho Ntirè Nè Bèboŋ nə mɔ Jòrosalèm (taŋ mbùp 2:1-8:3), Ntirè Nè Bèboŋ nə à sèhe lòm mvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbùp 8:4-12:25), Pol à yèto ŋgòtsòho lòm mvwe' lak mok zəzok tɛ kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbùp 13-28). Mɔmvə'nə Ntirè Nè Bèboŋ nə à kè dzèŋ bohòbũ lakmvum wèŋ sè' fana yà' rɛɛŋ də nà' ànə ka ŋgòye mègù nè bũu Jus wèŋ yeŋ.

¹ Nge' àm Tiyofilò, nwàk nè mù à còm to fa wu mantombi nà'a, mù à còm tsè' fa wu nja bum sè Jisòs ànə yeto ŋgògũu, nə sə yə'rə fa bwiŋ, ² tètè kə dzeŋ nùmbu nè yi à lòmɔbu. Yi à sə lóo ŋga Yònsə nè Rərəŋ nə à gù yi, yi tsok nonjsə fa bũu ye sè yi à cokfis yà' ŋgòye ŋgàa ntum ye sə, bum sè wo nə sə gu. ³ Mvəsè yi à lòkok

mvwe' kpɛ, yi à nɪŋtsè' ni' ye bohòbùu ye sɛ wɛŋ mənə nùumbu hum kwè. Yi à nɪtsè' ni' ye nə kè' ŋkùuŋntɛŋ nsàp nè co məmərè kà ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lè. Wo à yə yi, bə yà'wɛŋ cɛp cù, nə sɛ taan nzak gaŋ ŋkum Nwì. ⁴ Bə yà'wɛŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo duk də, <<Kà də wɛŋ me'rə Jòrosalèm fɛɛŋ duk, wɛŋ cum tək tse' yusè Tè' à kà' fa wɛŋ. A zɛŋ sè mù a tsè' wɛŋ yà'a. ⁵ Jon à bàptesə bwɪŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùumbu ŋkùuŋ dzeŋ fe'lə ŋga wo bàptesə wɛŋ mok bə Yòŋsè nè Rɛrɛŋ nə.>>

Jisòs LòMubu

(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Ghà nè bùu ye sɛ à kə be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi duk də, <<Tà, wu nə fa fəsə ŋàaŋ sɛ ghà nè'nə bohòbùu Izùrɛ ya vès tse' lak sɛ ves à?>> ⁷ Jisòs cɛp fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njàwɛŋ ŋgòrì bə zɛŋ yeŋ. Tè' nə tse' ŋàaŋ yà' sɛ yi. Yi nòŋsəgè mvək yi yiïyi. ⁸ Yusə də wɛŋ nə tse' ŋàŋ ghà nè Yòŋsè nè Rɛrɛŋ nə və bohòwɛŋ, fana wɛŋ nə ye ŋgàa təəŋ ma nè njàm, nə sɛ tsoho lo ncɛp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmàriyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sè nzeŋgòn nə lèsə.>>

⁹ Yi ànə cɛp mesə vɛ'nə fana, yi lo mubu ŋga wo sɛ yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lè. ¹⁰ Mvəsè wo à sɛ kùk gèsə lòmalì mubu mvəsè yi lòbisə, fana bùu sɛmok bwɪŋ ba, sɛ wo à nitse' cəək sɛ fəfop à kə tesə təəŋ ŋgɛ ni'ì wo. ¹¹ Bùu yè'sə fek wo duk də, <<Wɛŋ bùu Galili, njo nè wɛŋ tɛ fɛɛŋ, nə sɛ kùk gesə lo mubu vɛ'nə

yà? Jisòs nè yi me'rə wəŋ, nə lònə mɔbu nè'nə, yi nè kə bwɪŋ vè sè' mvəsè wèŋ yə yi lòyà'sə.>>

¹² Anə ye vɛ'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olip nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kilometà mò'fis.

¹³ A kə dzɛŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo mɔmvwe' rum ndap nè wo cugè mbwa nə. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filip bə Tomos, Bətòlomì bə Mətiyò, Jem mo Afòs bə Saimù nè wo togè yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem. ¹⁴ Ghà yà lòŋŋ wo sə tse' tsətsərè nè mò'fis, nə fa ntum awo ŋgòsə gùhɔ pìriyà. Wo à ye fo' bə bəba wèŋ sè', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema Jisòs sè mbəmbam wèŋ.

Mətiyàs Jə Kùu Judàs

¹⁵ Nùumbu mok à càa, ŋga wo sə cu kwe' fana bùu sè wo à dzəm Jisòs à ye fo' co ŋkà mò'fis bə bwɪŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mɔtsè, nə cep duk də, ¹⁶ <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwii nə ye tsoŋ zìnə mvəsè Yòŋsè nè Rəreŋ ànə cep casə mɔ cùhù Devìd, sə kum liŋ Judàs, nè yi à nì tsè' fa bùu sè wo à ko Jisòs mandzè nà'a. ¹⁷ Yi Judàs à ye ŋwè àvès mòk nè wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mɔŋgorè vès anə.>> ¹⁸ (Yi à kə ywi nze bə mbàam sè yi à gù bɔp, nə tse' yà'. Nə lɛŋ kpɔ ye bə zeŋ, nə gbɔ vehe, nto ye tesə. ¹⁹ Bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nə to mɔmvwe' nə də Akèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze nduəm.) ²⁰ <<Yà'a yəyərè bə yusè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də, <Wèeŋ me'rə ndap ye nooŋ to, ŋwè nəmòok kà mbwa cu.>

Wo à còm sè' dè,

<Nwè nèmòk nè jəŋ fàak sè yi à sə gùu sə.>

²¹ Nə yeè nè də mòok nè ye tsoŋ mò'fis nè yi nè be'lə vesùwèŋ. Nwè ènə nè ye n̄wè nè yi a sə yegè vesiwèŋ ghà yà lòoŋ nè Tà Jisòs à sə gihì kə' tsətsəŋ bə kəkòk mʉtsətsə'rèə vès, ²² ye jəŋ ghà nè Jon à bàptəsə yi, nè kə dzeŋ nùmbu nè yi à mè'rə ves, nè lo m̄bu. Vesiwèeŋ nè sə tsoho kə' fa bwìŋ mvəsè yi a lokòk mvwe' k̄p̄.>>

²³ Fana wo cokfis bwìŋ ba, Jòsep nè liŋ yee mok à ye Bàsabà. Wo sə to yi sè' də Jostòs. Yi ye bə M̄tiyàs. ²⁴ Wo gu p̄riyà duk də, <<O Tà, wù rì ntum bwìŋ lòoŋ wù. Niŋ tsok fa-a ves mʉtsətsə'rə bùu sè ba yè'e nè wù cokfis ²⁵ n̄gòjə fàak yè'e co masinjà yo sè Judàs à mè'rə màk, nè lo mvwe' sè yà'a kəkurè bohòyi n̄gòcu fo' sə.>>

²⁶ Fana wo təm bèŋ ya wo riŋ n̄wè nè wo jəŋ nè. Wo à màk bèŋ ko M̄tiyàs, fana yi ye n̄ga'a mòk nè yi be'lə n̄gàa ntum Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsè Yòŋsè Nè Rərəŋ A Vèə

¹ Nùmbu nè n̄kàha sè wo togè yà' də Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye n̄ga bùu yè'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. * ² Wo yuk ntèŋ nà, n̄ga sə cwì vè m̄bu co fèfè nè b̄p sə vè yi vè'ε, nè kə ci'lə təŋ m̄nə ndap nè wo cu mbwa nè dak. ³ Fana wo ye yumok co lum mis vè'ε, yà' ga'a naaŋ lo bùu sè m̄ nda'à anə m̄ tuhù lòoŋfo'. ⁴ Wo pwe'fo'

* **2:1** 2:1 Pentekòs ànə ye nùmbu nè bùu Jus wèŋ à sə bèŋsəgè bum.

rwiŋ bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə, nə ye ŋga'a ŋgòcèp ncèep lak bwìŋ zəzok mvəsè Yòŋsè nə à fa wo ñàŋ ŋgòcèep.

⁵ Mvèk ànə à ye ŋga bùu Jus sè wo wəpɔgè Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sə. Wo à vè mvwe' bòop lak zəzok sè yà'a sənə nzenɔnə pwe'fo'.

⁶ Wo ànə yuk mvəsè yà' sə cwì vè, fana wo kə caŋ baŋ mvwe' mò'fis. Wo à mərə cèbùè bùusè wo à yuk ŋga bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis.

⁷ Wo à sèeŋ, nə sə duk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bùu Galili yeŋ nè? ⁸ A yè'sə nsàp nè fò, ves yuk ŋga wo sə cep ncèep lak avès pwe' ε. ⁹ Vèes fèeŋ bùu Patiyà, Midiyà, nə ye Elàm. Mok vè Mèsòpòtemiyà nə ye Kàpàdosiyà, mok Pòŋtòs bə Èsiyà, ¹⁰ Frijiyà bə Pàmfiliyà, Ijìp nə ye mvwe' nzenɔn Libiyà nè nà' kəəp Sìrini. Mok fèeŋ ŋkùŋ sè wo vè mvwe' lak Rumà, bùu Jus nə ye sè wo à be' lòmandzè Nwì bùu Jus be'lə. ¹¹ Bùu Krit nə ye bùu Aràb sè'. Mvəsè vès vè mvwe' sè zəzok vè'nə, fana ves yuk ŋga wo sə tsòho bum maŋgəŋgèŋ sè Nwì à gù bə ncèep lak avès.>>

¹² Bum yè'sə ànə ghak, nə jipsə tes wo vè'nə, fana wo sə fe'rə kə'ca ni' awo duk də, <<Yè'sə nsàp nè fòvè'nə ε?>> ¹³ Bùu mok à jə bùsə yàwo yà' bum ywì'lə nzòn. Wo sə ywì'lə wo də yà'wèŋ no jàhu rùk.

¹⁴ A ye vè'nə, fana Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sè hum-ncòp-mò'fis sə à lòkok təəŋ mʉtsə, nə sə cep guɔuŋ də, <<Wèŋ bùu Jùdiyà nə ye bùu sè wèŋ cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe', wèeŋ yu'rə nə riŋ tse' duk də, ¹⁵ bùu yè'sə ka rùk mvəsè wèŋ

sə tsərə yà'sə no juhu. Wèŋ yə yàwèŋ sè' də cu ntòzəzòŋ bohòŋwè ŋgòjuhu rùk. ¹⁶ Yè'sə yumok sè ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye à ye də Joè nà'a ànə cep nonşə lo taŋ ntèŋ laŋ. ¹⁷ Yi à còm də, <Nwì à duk də,

<<Nùumbu sè yà'a nə sə ləsə lo fana, mu nə fa Yòŋsè àm bohòndaanwè pwe'.

Wàhanŋwèŋ bə wàhanzùum awèeŋ nə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.

Bù ŋkwàha bwìŋ bə wàhabwìŋ wèeŋ nə ye zìnə bum Nwì ndzənə lo.

¹⁸ Mu nə fa yòŋsè àm nə bohòŋgàa fàak am sè mbəmbam bə sè bəba sè'.

Mvək ànə dzèeŋ fana, wo sə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.

¹⁹ Mu nə gu bum mok sè yà' gu vε'ε maŋgəŋgèŋ yà' yəəŋ mubu bə sə nze.

Bwìiŋ nə ye ndæm bə mis nə ye ndindi nè nà' sə lokok bə ŋəŋ.

²⁰ Nùum nə seŋ, ŋwə baŋ buŋ co nduəm ŋkuŋ fana nùumbu nè ghaŋ nè Tà nè nà'a nə ye maŋgəŋgèŋ nə dzeŋ.

²¹ Fana ndàanwè pwe' nè yi leŋ to Tà mənə nùumbu yà'sə fana ŋgèŋgàan nə luŋ.>>
>

²² <<Wèeŋ yu'rə na ncèp nè'e è, bùu Izùre wèŋ. Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ŋwə nè Nwì à cokfis, nə niŋtsok fa weŋ nsàp fàk ye bə maŋgəŋgèeŋ bum mok sè yà' gha' bwìŋ. Nwì à sə gù càsə yà' ndzə bohòyi. Wèŋ rì yàwèŋ yu yè'sə sè', bùusè yi ànə gu yà' mutsətsə'rə wèŋ. ²³ Nwì bə tsətsərə ye nə ye bə ŋkərə nè nje à dzəm kok yi də wo nə fa Jisòs ndzə bohòwèŋ, fana wèŋ fa yi bohòbùu

sè bup wo tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ. Yà'a mvəsè wèŋ à zə yi wèŋ. ²⁴ Fana Nwì lokoksə yi mvwe' kpɛ sè', nə fiŋ me'rə fis yi mvwe' ŋgə' kpɛ. Mandzè ànə ka nè co kpɛ kotse' mamgeŋ yi yeŋ. ²⁵ Devid ànə cɛp, nə sə kum liŋ ye duk də,

<Mù yə də Tàa yegè venə ghà yà lònŋ fo'.

Yi tə mɛ bo mamək ya ŋga ŋgə' kà mɛ gha'.

²⁶ Nà'a njo nè ntum àm tse' kwəkwa, ncèep cù am sə ye ləlɛm.

Fana mù cum sè' bəboŋ, nə sə naaŋ tu.

²⁷ A bəusè wùu Nwì, kaco wu me'rə mak nonjsə mɛ mvwe' nzeŋgòn yòŋsəə bù kpɛkpɛ yeŋ.

Kaco wu nə me'rə ŋgùpni' ŋgà fək yònə zìnə ŋgòbì yeŋ.

²⁸ Wù a nì tsè' fa mɛ mandzè nè ŋgòkè cu ncu nè ŋgòtse' yòŋsə laŋ.

Mɛ nè kwa bəusè wu vesù.>

²⁹ <<Bwema am wèŋ, mù riŋ bəboŋni də aco mù cɛp yumok sè zìnə bə liŋ tàcici àvès Devid. Mvəsè yi ànə cɛp bum yè'sə, fana yi ànə kpɛ lo yuye laŋ, wo tuuŋ yi, sèe ye sə nòmali yè' fo' tɛ ntinə. ³⁰ Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nə riŋ tse' yusè Nwì ànə keŋ də yi nè fa yi. Nwì ànə kak də yi nə kè gù ŋwəə nà' mòk ŋgòkok gaŋ ŋkum Devid. ³¹ Tàcici àvès Devid ànə riŋ yusè Nwì ànə tse' ŋgògù fana, mvəsè yi à duk də <Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòn yòŋsəə bù kpɛkpɛ me'rə nonjsə, ŋgùpni' ye à ka sè' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə nì' ye cɛp. Yi à sə cɛp bə ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vesə nə. ³² Nwì à lòkoksə Jisòs nə mvwe' kpɛ, fana vès bwe ye pwe' à yə,

nə riŋ bə zeŋ də a zìnə. ³³ Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nə jəŋ Yòŋsè nè Rərəŋ bohònà' mvsè tè' ànə kak noŋsə, fana yusè wèŋ yə, nə yu'ù nə, sə gù yà' yòŋsè ànə nè Jisòs sə fa nà' yi. ³⁴ Devid à ka ye mabu lo fana, à ye yi nè yi à cèp duk də,

<Tà Nwì à duk bohòTà àm də,

<<Cum bo ma mà'a mu fəŋ,

³⁵ ya mu noŋsə bùu sè wo bəŋgè wu sə nze ya wu nəŋ tes kù mu ni'ì wo.>> >

³⁶ <<Bùu Izùre pwe' tse' ngòrì tse' pap də Jisòs nè wèŋ à te'lə yi mu ntəəŋ nə, Nwì a gù yi ngòye Tà, nə ye fe'lə Nkum ngà gèm bwìŋ nə sè'.>>

³⁷ Bùu sə à yuk ve'nə fana ntum saha wo nèbup. Wo fek Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gu yè'sə va, bwema avès wèŋ?>> ³⁸ Pità tsok wo də, <<Wèŋ kupsə, nə bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, wèŋ lòŋ, nə baptesə manə liŋ Jisòs Krest ya nga wèŋ tse' sèswifa bə bup awèŋ, ya wèŋ tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nè nà'a fəfa nè Nwì. ³⁹ Wèŋ rì də kəkək ènə nà'a nè njàwèŋ, nə ye bwe awèŋ, nə ye nè bùu sè wo cu yàwo səsap bohòNwì sè'. A yà'sə də nà'a bohòndaanwè pwe' nè Tà Nwì a to yi sè'.>> ⁴⁰ Pità ànə cep bohòwo ve'nə, nə cep bum mok wùriŋ. Yi sə ləŋ wo də, yà'wèŋ lap mandzè nè ngòca gesə mvwe' nsap ngə' nè bù ngàa ŋkù' wèŋ nè kè yə nə. ⁴¹ Bwìŋ ŋkùntèŋ à yuk ncèp ye nə, nə dzəm nà', nə baptesə sè'. Fana bùu sè wo à be'lə kwe' àwo numbu ànə à ye co bwìŋ ncùhù te'.

Bùu Sè Wo à Dzəm Jisòs
A Ye Cù Mò'fis

⁴² Wo à jə gha' mvək awo ηgòyu'rə yusè ngàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nə sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zɹ beη Nwì mvwe' mò'fis, nə sə leη pìriyà. ⁴³ Ngàa ntum Jisòs sə wèη à sə gù bum sə yà' à sə gha' bwìη mətuhù wùriη fana, wuə à ko bwìη pwe'fo'. ⁴⁴ Bùu sə wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nə sə be'lə bum awo sə wo à tse' mvwe' mò'fis sè'. ⁴⁵ Wo à sèη bum yà'sə nə sə gapsə mbàam sə mvəsè wo yə də ηgèηgàη ka tse'. ⁴⁶ Nùumbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nè mò'fis mənə ndap Nwì nè ghan nè nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zɹ beη awo nda'à wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nə ye ntum nè mò'fis. ⁴⁷ Wo sə kuksə Nwì fana bwìη pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwì à sə jònaanη fa wo bùu sə wo à sə tse' lùη nùumbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Təsə
Ŋwè Nè Yi À Bù'rə

¹ Nùumbu mòk à ye, ηga nùm càsə maràη fana Pità bə Jon sə lo mu ndap Nwì nè ghan nə. A ye ghà nè wo gùgè pìriyà. ² A kè dzèη mvwe' ncùu ηka' mok sə wo togè yà' də Ncù sè Bèboη fana wo tseη ηgà' nəmòk fo' ηga yi cu fo' nze. Woo kè bəhə nònşəgè yi fo' də nà'a sə leη mbàm bohòbùu sə wo sə lòmɹ nda'à Nwì anə. Busè mvè'nè wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk. ³ Yi ànə ye Pità bə Jon ηga wo sə də wo ni lo mu ndap Nwì nè ghan nə fana, yi leη də yà'a fa yi mbàm.

4 Wo kùk nà' bə lis rap rap fana Pità duk fa nà' duk də, <<Kùk ves.>> 5 Yi kùk wo, nə sə tsərə ye də yà'a nə fa yi yumok nga'a. 6 Pità duk fa yi də, <<Mù ka mbàm ngòfa wu tse', mụ nə fa wu yusè mù tse'.>> Fana yi duk fa nà' də, <<Mùnə nàan liŋ Jisòs Krest nè mvwe' lak Nazàre, lòkok, nə gi.>> 7 Fana Pità fa gesə nà' bo mazə, nə ko lòkoksə nà' mütse ntən, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gəŋ co yi təəŋ. 8 Yi li mütse, nə təəŋ bə tu ye, nə sə gihi ke' ca. Bə yà'wèŋ lo kə ni mụ ndap Nwì nè ghaŋ nə mok bəbe'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwì. 9 Bwìŋ pwe'fo' à yə yi mvəsə yi à sə gi, nə sə kwasə Nwì. 10 Wo ànə gəŋ də wo riŋ də a yi nè yi cugè mvwe' ncù ŋka' nè bəbən, nə sə læŋ bum nə fana wo mərə nsap yu nè nà' gù yi nà'nə nəbup.

11 Mvəsə wo à sə tesə tsoŋ fana ngà' nə kotse' Pità bə Jon cùk fana bwìŋ mərə, nə carə və mvwe' sè wo tə sə sè'. A ye yè'sə sə mbi mvwe' sè wo togè fo' də mbàndap nè Sòlomù. 12 Pità à yə bùu sè wo à sə vè fo', fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bùu Izùre wèŋ, wèŋ sə mərə yè'sə bùu yà? Wèŋ sə kùk sɛɛŋ ves co də vès lòkoksə yi bə nàan yàvès, də vès tse' ntum sè rərəŋ yè'sə bùu yà? 13 Yusə də, Nwì Abràham, Azik nə ye Jàkop, yi nè yi Nwì tàcici avès à fa nàan sə mubu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nə fa bohòbù ŋkwàha bùu Jus, nə bəŋ yi mantombi Palè, nga Palè nə duk laŋ də wo me'rə yi lo. 14 Yi nè yi à ye rərəŋ nə ye bəbən, wèŋ bəŋ yi, nə duk fa Palè də yi me'rə læ ngà zə bwìŋ. 15 Fana wèŋ zə yi nè yi mantombi ngòjə lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nə lòkoksə

yi mvwe' kpɔ. Vès ye bæ lis avès, nè sɔ tsɛ' fa-à nè bwìŋ. ¹⁶ Nàaŋ sɛ yà' cu ndzənɛ lɪŋ Jisòs sɛ gù ngà' nè wɛŋ sɛ yɛ yi, nè rɪŋ yi nè'e zɛŋ ŋkuŋ yi gɔŋ. Njo nè vès a fa ntum avès bohòlɪŋ yà'sɔ fana yà' gɔŋsɛ yi mvɛ'nè wɛŋ sɛ yɛ yi yè'sɔ.

¹⁷ Fana nè ngà'a nè'e bwema am wɛŋ, mù rɪŋ tse' duk dɛ yusɛ wɛŋ bæ bù ŋkwàha bùu awɛŋ à gù bohòJisòs, à ye ngà wɛŋ sɛ kà rì. ¹⁸ Nwì ànɛ tsok casɛ cùhu ngàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taanɛntɛŋ duk dɛ, Nkum ngà gɛm bwìŋ nè ye ngɔ'. Fana yi a gù yà' ye zɪnɛ bæ nsàp mandzè ènɛ. ¹⁹ Wèeŋ kupsɛ-a ngà'a, nè bùuŋ lo bohòTà Nwì ya yi yisɛ gɛsɛ fa wɛŋ bɔp awɛŋ sɛ fo'. ²⁰ Ya ngà mvɛk nè ngòcu yòŋsɛ nè vɛ bohòTà Nwì. Ya ngà yi tumsɛ fa wɛŋ Jisòs, nè yi à kàk nòŋsɛ ngòtumsɛ fa wɛŋ nè. ²¹ Yi nè cum tsoŋ tse' mɔbu tè mvɛk kɛ dzeŋ nè Nwì nè gɔhu tsɛ'rɛ fɛsɛ bum pwe'. Yè'e mvɛsɛ Nwì ànɛ tsok taanɛ ntɛŋ cùhu bùu ye sɛ rɛrɛŋ sɛ ngàa tsòhòbum Nwì.

²² Musì ànɛ duk dɛ,

<Tà Nwì àwèeŋ nè tumsɛ fa wɛŋ ngà tsòhòbum
Nwì mòk sɛ' mvɛsɛ yi à tumsɛ mùu Musì.

Yi nè tesɛ mɔtsɛtsɛ'rɛ bòp bù àwèŋ.

Wèeŋ nè sɛ yuk tse' yusɛ yi nè sɛ tsok fa wɛŋ
cùk.

²³ Nwɛ nè yi duk-a dɛ yi kà yusɛ ngà tsòhòbum
Nwì nè sɛ cɛp yuk,

Ye dɛ wo nè fis gɛsɛ yi mɔŋgorè bùu Nwì nè
mvɛsɛ.>

²⁴ Ngàa tsòhòbum Nwì sɛ wo à tse' ncɛp ngòcɛep
à cɛp casɛ bæ bum sɛ yà'a nè sɛ ye nùumbu yè'sɔ
sɛ'. Ye jɛŋ mɔ ni'ì Samwè nè ye bæ sɛ wo à ye

manḡkwèeḡ yi pwe', sə cep ve'nə. ²⁵ Wèeḡ ḡgwì bù ḡgàa tsòhòbum Nwì sə, nə ye fe'lə sè' də wèḡ tse' bo sənə rùk nè Nwì à zə bə tàcici awèḡ sè'. Yi à duk fa Abràham də, <Mə nə se bùu sè sənə nzeḡgònə pwe' bùu ḡgwì bù yò.> ²⁶ Nà'a njo nè Nwì à fis ḡgà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombi bohòwèḡ ḡgòkə sè wèḡ. Yi à sè wèḡ bə mandzè nè ḡgògù weeḡ buuḡ ḡesə mvwe' mandzè jòoḡ awèḡ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon

Mə Kaḡsurù

¹ Pità à sə cèp mali bohòbùu sè fo', ḡga Jon sè' fo' fana ḡgàa fa satikà' nə ye ḡkum ḡgàa ntək məmve' ndap Nwì nè ḡhaḡ nə bə bùu Sadusi wèḡ və kə tseḡ wo. ² Wo à jòk vè də Pità wèḡ à sə yə'rə fa bwìḡ də Jisòs a lòkok mvwe' kpu. Wo yə'rə ve'nə, yà' sə niḡ tsok də ḡwèe kpu-a yi nə lokok fe'lə sèmok. ³ Fana wo ko wo, nə kə lok noḡsə wo. Wo à nòoḡ nòoḡ mə ndapndzəmè anə tè tsok reḡ bùusè à ye ḡga mvək lònəbup. ⁴ Anə ye na sè' ve'nə fana bwìḡ ḡkùuḡ sè wo à yuk ncèp nə à dzəm tse' bə zeḡ. Bùu sè wo à dzəm sə lòoḡ fo' à ye pwe' co bwìḡ ncùhù tàḡ.

⁵ Tsok à reḡ fana, bù ḡkwàha bùu Jus wèḡ à baḡ vè mvwe' lak Jòrosalèm duk də wo kə sak yà'wèḡ. Wo à ye bùu Jus sè mantombi bə ḡgàa yə'rə bwìḡ lùk. ⁶ Wo ye fo' bə Anàs, ḡkum ḡgàa fa satikà' wèḡ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nə ye fe'lə bùu mok sè' sè wo nḡḡ bə ḡkum ḡgà fa satikà' nə. ⁷ Wo jəḡ vè bùu sè ba

sə mantombii wo, fana wo sə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tse' nsàp nàŋ nè fòŋgògù vɛ'nə-ɛ? Wèŋ sə gù vɛ'nə yè'sə bə liŋ ndà?>> ⁸ Pità à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bùu sè mantombi nə ye bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ⁹ wèŋ sə fek ves yè'sə yusè bèboŋ sè vès a gùu də ŋwè ènə gi sə à? Wèŋ dzəm ŋgòrìŋ də vès a gù yi vale ŋkuŋ yi gi à? ¹⁰ Fana wèŋ bə bùu Izùre pwe' riŋ sè' də ŋwè ènə a gu, nə təèŋ nə mantombii wèŋ fɛeŋ bə nàaŋ liŋ Jisòs Krest nè mvwe' lak Nazàre. A yi nè wèŋ ànə tɛ'lə yi mu ntəèŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpɛ nə. ¹¹ A sè' Jisòs nè'nə nè ŋwàk Nwì sə duk də, <Lìs nè ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bɔp, kè tse' ghak fe'lə fàk sè' zeŋ nə.> ¹² Mandzè nè ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yìyi. Sənə nzeŋgònə pwe', ŋwənəmòok mok bùè nè Nwì a fa bwìŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>

¹³ Bùu sè mu kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntum nè Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sè' də yà'wèeŋ bùu sè wà sè wo à ka ŋwàk sè' riŋ, fana wo mərə nèbɔp. Yà'a mvwe' sè wo à rì duk də bùu yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nè zìnə. ¹⁴ Yusè co wo cep, à ka sè' yeŋ, bùusè ŋwè nè wo à lùŋsə yi nə à tə kok sè' fo' ŋgu ni'i Pità bə Jon anə, bwìŋ sə ye yi. ¹⁵ Fana wo à duk fa yà'wèŋ də yà'wèeŋ tesə mu kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo. ¹⁶ Wo sə dɔhɔ də <<A gu bùu yè'sə va? Busè bùu sè wo cu Jòrosalèm fɛeŋ pwe' riŋ tse' də à gù nsàp yu nè nà' gu càsə nàŋ nè'nə bùu yè'sə. Mandzè nè co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ. ¹⁷ Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo

kà bohòŋwè nəmòk mənə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lè, ngògù də yu yè'sə kà mantombi mok sə yuhù lo'.>> ¹⁸ Fana wo to fəsə vesə wo mənə ndapè anə, nə tsok wo də, ngòcèp kènə ngòyərə bwiŋ mənə liŋ Jisòs nə kà mok ye yuk fe'lè. ¹⁹ Pità bə Jon duk fa fe'lə wo də wo kək ja'a na yàwo sè' də, a yəyərè bohòNwi də wo yuk yà'wèŋ nə nòŋsə Nwi àlɛ. ²⁰ <<Kaco vès teŋsə ngòcèp yusè vès a yə, nə yuk yeŋ.>> ²¹ Bùu sè mənə kəŋsurù sè à jwa sa'rə mali wo gəgəŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nè co wo fa yà'wèŋ ngə' bùu zəŋ bùè, bùusə bwiŋ pwe' à sè kùksə Nwi bə nsəp yu nè nà' ye nà'nə. ²² Nwè nè wo à gù gəŋsə yi nə à cəsə lùumŋgòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Ləŋ Piriya Də Wo Kà Wmə Tse'

²³ Mvəsè wo à mè'rə wo ntəŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusè ŋkum ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bwiŋ wèŋ duk sə. ²⁴ Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gə piriya bohòNwi duk də, <<O Tà Nwi, ngà gù ntòbu bə nzeŋgòŋ nə ye ndzəp bə bum sè yà' cu ca lòŋ. ²⁵ A ye wù nè wù à gù tàcici àvès Devid ngòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsə nè Rəreŋ nə à gù yi ngòcèp də,

<Bù lakmvum sə jok bùu yà?

Bùu sə sə tsərə bum sè yà'a nə kà fàk yè'sə bùu yà?

²⁶ Bù ŋkəŋkum nzeŋgòŋ fəhə ni' awo mvwe' mò'fis ngòlù Tà Nwi bə Nkum ngà gəm bwiŋ nè Nwi à cokfis nòŋsə nə.>

27 A zìnə də Heròbə Pòntiyòs Palè nə ye bùu Izùre bə bù lakmvum wèŋ à cu kwe' nè bup mụ tùhù Jisòs mụ ntòlak fən. Wo à kè cu kwe' mụ tuhù Jisòs mo yònè rərəŋ, nè wù à cokfis nònşə nə. 28 Wo kə be'lə ngògù bum sè wù ànə dzəm wu. Wù ànə fuhụ nonşə yà' laŋ, nə fa nàŋ də bum yè'sə nə ye vè'nə. 29 Fana nè nga'a nè'e, Tà, kək ja'a na bə nsàp ngə' nè wo sə duk də wo nə fa ves, ya nga wu gụ ves ngàa fàak yo baŋ ntum ngòtsòho ncèp yònə. 30 Niŋ-a nàaŋ yo sè bə mandzè nè ngògù bwìŋ gụŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gù sè' də vèes sə gụ bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònè rərəŋ nə co yà'a sə ghak bwìŋ mụ tuhù.>> 31 Wo ànə ləŋ mesə fana mvwe' sè wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yònşə nè Rərəŋ nə. Wo yeto ngòtsòho ncèp Nwi nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kèkərè

32 Bùu sè wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntum nè mò'fis. Nwè nəmòk nè mò'fis kà duk də yusè yi tse' gù sè ye yiŋyi duk. Wo à sə benə bum awo sè wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis. 33 Ngàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sè wo à yə, mvəsè Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpə bə nàŋ fana Nwi sə se wo pwe'fo'. 34 Nwè nəmòk nè də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka mütsetsə'rə wo anə yeŋ. Bùu sè wo à tse' nzum bə ndap wèŋ à sèŋ yà', nə jəŋ və mbàam sè wo sèŋ yà' bə zeŋ sə, 35 nə fa nonşə yà' bohòngàa ntum sə wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə sə fa nwè nè fòlòŋ mvəsè wo yə də nà' ka tse'. 36 Yà'a mvəsè nwè

nəmòk nè liṅ ye də Jòsep à gù sè' vɛ'nə. Yi à ye ṅwəə bòp bù Levì, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak Sɛprò. Ngàa ntum Jisòs à to fa yi liṅ nzùm də Bànabà. Yà'a də: Nwè nè yi rì ṅgòcèp fa bwìṅ ncèep kontum. ³⁷ Yi à sèn nzum ye, nè jəṅ və mbàam sə, nè kə fa nonşə yà' bohòṅgàa ntum sə sè'.

5

Anàniyàs Bə Sàferiyà

¹ Nwè nəmòk à ye sè' nè liṅ ye à ye də Anàniyàs. Liṅ ṅgwe à ye Sàferiyà. Wo à sèn bum awo mòk, ² nè swihi nonşə mbàm mamòk, nè jəṅ bwees sə fa lo ṅgàa ntum sə. Ngwe ye à rì də nà' swihi mbàam mòk sè'. ³ Fana yi ànə jəṅ və mbàam sə, Pità fek yi duk də, <<Anàniyàs, wù mè'rə Satà də yi ni sə ntùù wù ṅgògù wu də wu kə borə Yòṅsə nè Rərəṅ nè, nè swihi mbàam sè wù à sèn bum sə mamòk bùu yà? ⁴ Mvèk nè wù ànə ka bum yà'sə ntòsəṅ, yà' à ye sè yò. Wù à sèn yà', mbàam sə ye mali sè' sè yò. Njo nè wù kə tsərə fe'lə sə ntùù wù də wu gə nsàp yu ènə yè'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìṅ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>> ⁵ Anàniyàs ànə yuk vɛ'nə ntèn, yi coho gbə sə nze, nè kpə. Wəə à ko bùu sè wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'. ⁶ Wàhabwìṅ wèṅ à vè, nè kə lim fis lo vèṅ ni' ye nè sə mbiṅ, nè kə tuuṅ.

⁷ A cà awà tɛ' fana ṅgwe ye və sè', nè kà rì də yumok gù ndu ye rì. ⁸ Yi à kə dzèen, Pità fek yi də, <<Tsòk fa mɛ-ɛ, yè'e mbàam sè wèṅ ndu yòà sèn bum sə vɛ'nə pwe'fo' à?>> Ngwəṅ nè də,

<<Ŋ, yà'a mbàam sə pwe'.>> ⁹ Fana Pità duk fa yi dæ, <<Wen̄ ndu yòswi' cù dæ wèen̄ kə mumsə ja'a Yònsə Nwi bùu yà? Sə nərə vè kù kə ncùhù yà'a bùu sè wo kə tuun̄ vè ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə' ca.>> ¹⁰ Yi à coho gbù nòon̄ tsə mantombi Pità ve'nə ntèn̄, nə kp̄. Wàha bùu sə à ni ko' vè, nə kə dzen̄ nga yi kp̄ lan̄. Wo à bək jə fis nà', nə kə tuun̄ yi nḡ sèe ndu ye nə. ¹¹ Bùu cos nə ye bùu mok sè wo à yuk bum yè'sə, nsàp wuə mòk à ko wo pwe' nè pwe'.

Bum Man̄gəngəŋ Nə Ye Məmərə

¹² Anə gèn̄ ngàa ntum sə à sə gùhù bum man̄gəngəŋ nə ye bum sè bwìn̄ sə mərə wùrìn̄. Bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntombi Sòlomù. ¹³ Bùu mok sè wà sə à ka ni' awo co dæ wo kəkurè ngòbe'lə yà'wèn̄ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wèn̄ sè' sə tòrè ke' fana wo sə kək ja'a yà'wèn̄ co nsàp bùu mok sè wo bontum wùrìn̄. ¹⁴ Bùu sè wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu vè, bəba bə mbəmbam wèn̄ nduk, nə sə kə be'lə wo. ¹⁵ Mvəsə bwìn̄ à yə nsàp yu nè wo à sə gùu fana, wo bəhə fis vè ngàa yiyan̄, nə non̄sə lo wo nḡ mandzə mənə kəà bə kè wèn̄ dæ ya Pità gì càa, tsətsèn̄ ye ca mu ni' mok. ¹⁶ Bwìn̄ à kwəŋ tesə və mvwe' bòop lak sè yà'a nḡ Jòrosalèm ngòjə vè bùu awo sè wo sə yaya bə bùu sè wo tse' yònsə ze' ndzə ni' wo. Wo à gū wes pwe'fo'.

Wo Fa Ngàa Ntum Jisòs Ngə'

¹⁷ A ye ve'nə fana nkum ngàa fa satikà' bə bùu ye sè wo mvwe' kwe' bùu Sadusi wèn̄ yeto

ngòwa yusè ngàa ntum sè sè gùu sè, nè jok wà anè. ¹⁸ Wo ko ngàa ntum sè, nè kə nisə wo ndapndzəm. ¹⁹ Nùmbu ànə à ye, nè ndzəmè fana masinjà Tà Nwì və, nè kə muk noonj ncùu ndapndzəm sè, nè fis wo. Yi tsok fa yà'wèj duk də, ²⁰ <<Dù lo, nè kə təəj mɔ ndap Nwì nè ghanj nè, nè tsoho fa bwìj ncèp nè bə lùj nè fi ènə.>> ²¹ Wo à yuk mvəsè yi à cep sè. Tsok à rəj wo lo mɔ ndap Nwì nè ghanj nè, nè sè yə'rə bwìj.

Ghà ànə à ye fana nkum ngà fa satikà' nè bə bùu ye wèj à to benə bù nkwhàhà bù Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kanjsurù. Wo à vè wes, wo duk gesə lo mvwe' ndapndzəm nè də wo jəj və fa wo ngàa ntum sè. ²² Ngàa kək ngàa ndapndzəm sè à kə dzèj fana wo kà ngàa ntum sè mɔ ndapndzəmè anə yə. Wo bwi lo, nè kə tsok fa bùu sè mɔ kanjsurù sè də, ²³ <<Vès kè wès fo', vès ye nga ncùu sè tə ləlok mpaan. Nga bùu sè wo kək nòonjè ndapndzəm nè ndzəmè tə fo' sè' bəbojnì. Vès də vès muk-a kə ncùu sè fana vès kà njwè nè mò'fis mbwa yə.>> ²⁴ Nkum ngàa tək ndap Nwì nè ghanj nè bə nkum ngàa fa satikà' sè ghanj wèj à yuk vɛ'nə fana wo mərə yusè yà'a nè kə ye mantombi sè bùè. ²⁵ Fana njwè nəmòk ni kok və, nè tsok wo də, <<Wèj yuk-à, bùu sè wèj a nisə wo ndapndzəm sè, wo cu mɔ ndap Nwì nè ghanj nè. Wo sè yə'rə bwìj mbwa!>> ²⁶ Fana nkum nè bə ngà tək ndap Nwì nè ghanj bə bùu ye wèj à lòkə jə fəsə vè ngàa ntum sè mankwèj. Wo à ka yà' bə top sè ko bùusè wo à sè wəp də bwìj tərə wo nga'a bə līs.

²⁷ Wo à jə vè ngàa ntum sə, nə duk wo təəŋ mə kaŋsurù anə. Fana ŋkum ngà fa satikà' nə sə cəp bohòwo də, ²⁸ <<Vès a cəp bohòwèŋ, nə soŋ wəŋ ntu' bəp bəp də wèŋ kà bwìŋ yumok bə liŋ ŋwè ènə mok yə'rə yuk fa fe'lè, fana ja'a na yàwèŋ yusè wèŋ gù. Wèŋ gù tètè bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm fəŋ lònŋ yuk wes nsàp yəyər'è àwèŋ ànə lònŋ fo'. Wèŋ sə ləp mandzè ngògù də vès à duk vès ŋkuŋ wo zə ŋwè ènə!>>

²⁹ Pità bə ngàa ntum mok sə wèŋ à cəp fəsə yàwo duk də, <<Vès tse' ngòyuk lə duk nè Nwì, nə me'rə nè bwìŋ. ³⁰ Nwì tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpə mvəsè wèŋ ànə tɛ'lə yi mə ntəəŋ, nə zə yi. ³¹ Nwì à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwè nè mantombi nə ye ngà lùŋsə bwìŋ sè'. Yi à gù vɛ'nə ngòfa mandzè bohòbwe Izùrɛ ngòkupsə, nə bwì fa bəp awo ŋkwèŋ ya wo tse' səsɛwifa bə bəp awo sə. ³² Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ngòtsòho fa bwìŋ yà' sè'. Yòŋsə nè Rərəŋ nə sə tsè' fa bwìŋ sè' də bum yè'sə zìnə.>>

³³ Bùu kaŋsurù sə à yuk vɛ'nə fana wo jok nèbəp, nə duk də wo nə zə yà'wèŋ. ³⁴ Mòk ànə ye fo' mənɔwəə Faràsi, wo to yi də Gàmalijà. Yi à tse' fàak sè ngòyər'è fa bwìŋ lùk. Yi lokok təəŋ mə kaŋsurù anə mɛtsə ŋga yi à ye sè' nsàp ŋwè nè bwìŋ wəpgè yi mənɔŋŋèŋ, fana yi duk də wo jəŋ fis gəsə lo ngàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo. ³⁵ Yi yeto ngòduk fa bùu sè mə kaŋsurù anə duk də, <<Wèŋ bùu Izùrɛ, wèŋ jəŋ ŋkərè bə nsàp yu nè wèŋ sə duk də wèŋ gu bùu yè'e bəbɔŋ. ³⁶ Mvək mòk à ye fa' nè Tìodàs à vəə, nə

sə duk ke'ca də yi ɲwè nəmòk nè ɲkùuɲ. Bùu sè wo à kpəəɲ yù yi à ye co bwìɲ ɲkù kwè. Wo à zə yi fana bùu sə caɲ sam bisə ke' zəzok, yusè wo à sə duk də wo gu sə kpə bisə sè'. ³⁷ A ye fe'lə maɲkwèɲ, ghà nè wo à sə ta bwìɲ fa' nà'a, Judàs maɲwəə Galili à vè ye sè'. Bwìɲ à yù yi sè' wùriɲ. Wo à zə yi fana bùu ye sə wèɲ carə sam sè'. ³⁸ Fana nè ɲga'a nè'e, mù sə duk də wèeɲ kà bùu yè'sə yumok gu. Wèeɲ me'rə wo ve'nə, bùusè a ye-a duk də nsàap yusè wo sə tsòho ke' yà'sə ye-a yumok sè ɲwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə. ³⁹ A ye-a də a yu Nwì, fana mandzè nè co wèɲ ghak wo nə kà ye. Aco yà' ye də wèɲ sə lù weɲ Nwì wèɲ.>>

⁴⁰ Gàmaliyà nə à duk wes ve'nə fana kaɲsurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ɲgàa ntum sə wèɲ mɛ nda'à anə, nə jəɲ ɲkwès, nə ləp wo bə zəɲ, nə duk fa wo də yà'wèeɲ kà yumok bə liɲ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nə me'rə wo lo. ⁴¹ Ngàa ntum sə wèɲ à sə lo gesə mvwe' kaɲsurù nə bə kwəkwa sə ntùè wo nèbup. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərə ɲgòkè yə ɲgə' bə marè'tu bùu liɲ Jisòs. ⁴² Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwìɲ mɛ ndap Nwì nè ghaɲ nə bə nda'à bwìɲ wèɲ, nə sə tsoho fa mali bwìɲ Ntirè nè Bèboɲ nə də Jisòs ɲkum ɲgà gèm bwìɲ nè wo sə kùk nə.

6

Wo Cokfis Ndìgàp Wèɲ Samba

¹ Mvək à sə lòo, bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə yam yàwo sè'. A kè dzèɲ nùumbu mòk

fana bùu Jus sè wo à sè cu gù yàwo la'à bə sè wo à kè dzə vè wo lakmvum wèŋ kəəm. Sè wo à dzə wo yàwo lakmvum sè wèŋ à sè cèp ɲwəm kɛ'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zuzuu sè wo gəpgè səsə yà'a fa. ² A ye vɛ'nə fana ɲgàa ntum sè hum-ncòp-ba sə to benə bùu Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bəboŋ bohòvès də vèes me'rə ɲgòtsòho ncèp Nwì, nə cum ɲgòkùk lis mvwe' nzak zuzuu yeŋ.>> ³ Nə duk mali duk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ kək mətətə'sə'rə wèŋ, nə cokfis bwìŋ sàmba. A ye wo sè bwìŋ jəgè wo co bùu sè kəkurə, sè wo tse' ɲkərə, nə tse' Yòŋsè nè Rərəŋ sə ntuu wo ya vèes fa wo nsàp fàk ènə. ⁴ Ya vèes jəŋ wes mvək njàvès ɲgògù pìriyà nə ye ɲgòtsòho ncèp Nwì.>> ⁵ Bùu sə pwe' à kwa bə ncèp nè ɲgàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ɲga'a Stefè, yi ɲwè nè yi naaŋgè tu bohòNwì bəboŋni, nə tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nə sè'. Mok wèŋ à ye Filip, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nè yi à ye ye ɲwèə Antiyòk, nə bùu ɲwè Jus. ⁶ Wo à jə vè bùu yè'sə, nə kə fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Ngàa ntum sə à naaŋ fa wo bo mə tuhù, nə gə pìriyà. ⁷ Fana ncèp Nwì à sə kùk lòmantombi. Bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lòsè' mantombi. Ngàa fa satikà' wèŋ à ye ɲkùuŋntèŋ sè wo à yuk nə dzəm sè'.

Mvəsə Wo A Ko Stefè

⁸ Stefè à ye ɲwè nəmòk nè Nwì à fa yi ntum nè bəboŋ wùriŋ. Yi à tse' ɲàŋ fana yi gə

manɔŋɔŋɔŋ nə ye bum sè co bwiŋ sè mərə
 matsetse'rə bùu sè wèŋ. ⁹ Bùu mok wèŋ à yè
 ngògù də bə yà'wèeŋ kɔəm. Wo à ye bɔp bù
 nè wo à sè nigè ndap pìriyà nè wo à sè to nà'
 də: Bùu sè wo cu bə tu awo. Bùu Jus sè wo
 à ye mbwa à tesə vè mvwe' lak Sìrini bə lak
 Alèsandà. Wo yà'sə nə ye bùu Jus mok sè wo
 à vè yàwo mvwe' nzeŋgòn Silisiyà bə nzeŋgòn
 Èsiyà wèŋ à yè ngòkùèm bə Stefè wèŋ. ¹⁰ Fana
 Yòŋsè nə à fa Stefè nsàp ŋkərə mòk vɛ'ɛ co wù
 kà fùk. Mvəsè yi ànə sè cep fana wo kà yusè co
 wo cep fəsə fa yi tse'. ¹¹ Fana wo lo kə ywiŋ bùu
 səmok cù də yà'wèeŋ duk də wo yuk ŋga Stefè
 sè bupsə liŋ Musi nə ye liŋ Nwi. ¹² Nà'a ŋkərə
 nè wo à gù fana ntum yaan bwiŋ wo jok. Bùu
 sè à jòk wes pwe'fo', nə ye bə bù ŋkwàha bùu
 sè fo', nə ye ngàa yə'rè bwiŋ lùk wèŋ sè'. Wo
 à vèə, nə kə ko lo Stefè mɔ kənsurù. ¹³ Wo jəŋ
 vè bùu mok sè wo kə ci' mvwès mɔ tuhù nà'.
 Wo duk də Stefè togè liŋ mvwe' sè rərəŋ sè wo
 kùksəgè Nwi fo' sè bap riŋ riŋ, nə sè cep bap
 bə lùk Musi sè'. ¹⁴ Də wo à yuk ŋga yi sè duk
 də Jisòs nè'e nè mvwe' lak Nazàre nə kɔəm sə
 mak ndap Nwi, nə kupsə bum lak sè Musi à fa
 wo pwe'fo'. ¹⁵ Bùu sè wo à ye mɔ kənsurù anə
 lòŋfo' à bùuŋ kùk Stefè bə lis rap rap. Mvəsè
 wo à sè kùk yi vɛ'nə fana wo ye ŋga si Stefè sè
 gù co si masinjà Nwi.

7

Yusè Stefè A Cèep

¹ Nkum ngàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ. ² Stefè ye ngòcèp fəsə də, <<Bwema nə ye tè' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa-a mɛ-ɛ. Ghà nè tàcici avès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòn Mèsòpòtemiyà nkun yi sə ye'e lo ngòkè cu mvwe' lak Harà, Nwì nè yi tse' fòwùriŋ nə à kè yəeŋ bohòyi. ³ Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bùu yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe' nze mòk nè zok nè mɛ nə niŋ tsok fa wu.> ⁴ Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nə lo kə cum Harà. Ghà nè tè'ɛ Abràham à kpɛ, fana Nwì gu yi coho və mvwe' lak sè wèŋ cu nga'a fo' yè'e. ⁵ Nwì à ka Abràham mɛmvwe' mòk fo' də a nè nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye də Nwì ànə kak laŋ də yi nə fa fo' bohònà' nə ye bə ngwì bùu ye sè wo nə sə və maŋkwèŋ. Mvək nə Nwì à sə kək vɛ'nə, à ye nga Abràham ka mweŋ ntòtse'. ⁶ Yusè Nwì à cèp sə à ye də, <Ngwì bù yòo nə kə cu mvwe' lak mok sè yà' ka yàwo yeŋ. Wo nə cum nkweŋ fo', wo sə fa wo ngə' wùriŋ mɛnə lùumngòn nkù kwè. ⁷ Mɛ nə sak bùu sè wo nə sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sè', fana wo nə me'rə lak yà'sə, nə tesə və, nə sə kùksə mɛ mɛmvwe' nè'e.> ⁸ Anə geŋ, Nwì bə Abràham à zu rùk də yi nə sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzè nè wo komgè tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azìk, à dzèŋ nteŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azìk kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sè hum-ncòp-ba sè wo tàcicii avès.

⁹ <<Tàcicii avès sə wèŋ à kùk moma awo Jòsep bə lis sè bup jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye nkweŋ mvwe' nzeŋgòn Ijìp. Anə ye-a sè

ve'nə fana, Nwì à ye yo, ¹⁰ nə sə təsə Jòsep nə bə nsàp ηgə' nə yi à sə yə lònŋfo'. Ghà nè Jòsep à kè dzèŋ bohòŋkum Ferònè mvwe' nzenḡòŋ Ijìp nə, Nwì à fa yi cùu sè bəboŋ, nə fa yi ηkərè. Feròànə ye ve'nə fana yi ḡu nà' ηwè nè ghaŋ mvwe' nzenḡòŋ Ijìp nə pwe'. Yi à ḡu nà' ηwè nè ghaŋ məmvwe' nto' ye sè'. ¹¹ Fana mvək nəmòk à ye, nḡè ko mvwe' nzenḡòŋ Ijìp bə nzenḡòŋ Kanà pwe'. Nḡè nə à fa bwìŋ ηgə' ve'ε wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka beŋ mok sə tse'. ¹² Jàkop ànə ḡeŋ də yi yuk də wo tse' zuzɹ mvwe' nzenḡòŋ Ijìp yo fana yi tumsə gesə bwe ye sè wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nè mantombi nè wo à lòto fo'. ¹³ Wo à vè nè kè' ba, fana Jòsep ḡu bwema ye sə wèŋ rì də yi moma yà'wèŋ fana, nə ḡu Feròrì də yà'wèŋ bùu lak ye. ¹⁴ Jòsep tirə gesə fa tè' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzenḡòŋ Ijìp nə. Wo à ye pwe'fo' bwìŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ. ¹⁵ Fana Jàkop coho tsooŋ lo sə Ijìp anə. Yà'a mvwe' sè yi nə ye bwe ye, sè wo tàcicii avès, à kpu wes mok fo'. ¹⁶ Mvè'nè bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèŋ ni' yà'wèŋ sə ηḡòtuuŋ mvwe' sè wo togè fo' də Sekèm. Wo à kè tuuŋ wo fo' sənə sè sè Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.

¹⁷ <<Mvək à sə kurə vè də ya Nwii ḡu yusə yi ànə kak fa Abràham sə, fana ηga bùu avès yam mvwe' nzenḡòŋ Ijìp mok maŋḡeŋḡeŋ, ¹⁸ tèe ηkum nəmòk nè yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzè' ηkum mvwe' nzenḡòŋ Ijìp anə mok yi. ¹⁹ Yi sə borə bùu avès bə ηkərè, nə sə ḡu tàcici avès wèŋ ηgə' nèbɹp. Yi ḡu də wo kà bwe awo sè ləə mə

nda'à nisè, dè wo me'rè nonṣə bwe sè sè mbiṅ dè ya nga yà'wèeṅ kpɛ. ²⁰ Yà'a sè' m̀vèk nè wo à dzə Musi, mwe boṅ. Yi à cu m̀ɛ nda'à tè' ye ṅwə tɛ'. ²¹ M̀vèk nè wo à kè nònṣə yi sè mbiṅ fana mo Feròmok nè wà'ṅgwèṅ à kè te' jə nà' yuye. Yi sè tək nà' co mo ye. ²² Wo à yə'rə yi, yi riṅ ṅkərèə sè yà' cu m̀vwe' nzeṅgòn Ijip anə pwe' nè pwe'. Yi b̀uṅ ṅwə nè ghaṅ bə nsàp mandzè nè yi cèp cù, nè sè g̀ɛ bum ye.

²³ <<Ghà nè Musi à dzèṅ l̀umṅgòn hum kwè, fana yi duk dè yi kə kɛ' ye b̀uṅ ye wèṅ bwe Izùrɛ. ²⁴ Yi lo, nè kə tseṅ ṅwə ye mòk nga ṅwəə Ijip mòk sè lèp nà', fana yi geṅ dè yi kə tesə nà'. Musi à lèp zə ṅwəə Ijip nè. ²⁵ Yi à sè tsərə dè b̀uṅ ye wèeṅ nè rɛeṅ dè Nwì tum yi ṅgòkè tesə fis wo sənə ṅgə' awo, fana wo kà sè' rɛeṅ. ²⁶ Tsok à rɛṅ, yi ye bwe Izùrɛ b̀wìṅ ba nga wo sè l̀ùl̀ù. Yi geṅ fo', nè sè g̀ɛ mandzè nè co wo kà l̀ù. Yi fek yà' dè, <Wèṅ sè dè wèeṅ l̀ɛ yè'sə b̀uṅ yà, ṅge' am wèṅ? M̀ù dè wèeṅ bwema m̀vwe' mò'fis àlaa? > ²⁷ Fana nè yi à sè fa mòk ṅgə' yi nè b̀wi' gɛsə Musi fo', nè duk fa nà' dè, <ṅwə nè yi duk wu dè wu kə kok ṅkum bohòvès nè sak vèes ndà? ²⁸ Ẁù dè wu zə m̀ɛ m̀vəsè ẁù a zə ṅwəə Ijip ṅkwìs yà'a nà?> ²⁹ Musi ànə yuk m̀vəsè nà' cèp vɛ'nə, fana yi caṅ lo, nè kə cum bisə m̀vwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè' ye dzə bwe mbəmbam ba.

³⁰ <<A cà l̀umṅgòn hum kwè, fana Musi ye masinjà Nwì mòk bə lis. Nà' à yəəṅ bohòyi ndzənə mis nga nà' sè k̀ɛ m̀ɛ t̀h̀ù nè kà liiṅ. Mis ènə à k̀ɛ ṅgəà, m̀vwe' ṅg̀ɛ nda nəmòk nè wo togè nà' dè Sinà. ³¹ Musi à yə vɛ'nə, nè mərə

manɔŋɔŋɔŋ, fana nɔ sɔ gi sooŋ geŋ fo' dɔ yi ye tsɔ'rɔ yà' bèboŋ. Yi yuk nga ŋɔ Tà sɔ cɛp dɔ, ³² <A mùu Nwì tàcicii awèŋ. Nwì Abràham, Azik bɛ Jàkɔp.> Musì à yuk vɛ'nɔ, yi sɔ jik bɛ wɔɔ vɛ'ɛ kràk kràk, nɔ kà lis mok kùk. ³³ Tà à tsɔ' yi dɔ nà'a cokfis kùuŋgùp nà', bùusè mvwe' sè nà' tɔ yà'sɔ, a fo' nze nɛ rɔrɛŋ. ³⁴ Nɔ duk fe'lɔ sè duk dɔ, <Mù kùk ja'a, nɔ ye ŋɔ' nɛ bùu am wèŋ sɔ yɔ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Mù a yuk wan awo sè' lan, fana mù nɛ vɔ nɛ dɔ mɔ kɔ tɛsɔ wo. Vɔ, ya mɔ tum gesɔ wu Ijìp anɔ.>

³⁵ <<A ye Musì nɛ bwe Izùrɛ à dzèŋ yi, nɛ fek yi dɔ, <Nwè nɛ yi duk wu dɔ wu kɔ ye mantombì bohòvès, nɛ sak vèes ndà lɛ?> nɔ. A yi nɛ Nwì tumsɔ cɔ ŋwè nɛ mantombì nɛ ye ŋwè nɛ yi fis wo sɛnɔ ŋɔ'. Nwì à fa càsɔ yi fàak sɔ bohòmasinjà Nwì, nɛ nà' à yɔŋ bohòyi ndzɔ misè nà'a. ³⁶ Yi à tɔŋ mantombì ŋgòjɔ fis bùu sɔ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yi. Yi à gù manɔŋɔŋ nɛ ye bum sè cɔ bwìŋ mɔrɔ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nɛ ye mvwe' ndzɔp nɛ wo togè nà' dɔ Ndzɔp nɛ Bèban nà'a sè'. Mvɔsè wo à sɔ lòo, yi sɔ gɔhɔ lo mali manɔŋɔŋ mvwe' nze nɛ ŋgà mɔnɔ lùumŋgòŋ hum kwè sè'.

³⁷ <<Gù sɔ Musì ènɔ nɛ yi à tsɔ' bwe Izùrɛ dɔ, Nwì nɛ tumsɔ fa yà'wèŋ ŋà tsòhòbum Nwì sè' mvɔsè nà' a tum vèes yi Musì nɛ. Nwè ànɔ nɛ ye mo nɛ njàwèŋ. ³⁸ A yi Musì nɛ bwe Izùrɛ à baan mvwe' nzeŋgòŋ ŋgà fana yi ye bɛ yà'wèŋ nɛ. Yi à ye fo' bɛ tàcicii avès nɛ ye bɛ masinjà Nwì nɛ nà' à cɛp bohòyi mɔnɔ nda Sinà. Yi à jɔ ncɛp Nwì nɛ nà' tse' yòŋsè nja nɛ fa'nɔ ŋgòcàsɔ fa

vesùwèŋ. ³⁹ Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusè Musi nè à sè cèep dzəm. Wo me'rə nonşə yi, nè sè duk sè ntuu wo də boco wo bwi foho lo fe'lə lji̯p anə sèmok. ⁴⁰ Fana wo duk fa Aròŋ də nà'a gù fa wo yumok sè yà'a ye mantombii wo. Də wo ka yusè yà' gù ŋwè nè yi a jə fis vè ves mvwe' nzeŋgòŋ lji̯p, nè wo to fa ves yi də Musi ànə riŋ. ⁴¹ Nà'a ŋga'a mvək nè wo à gù yumok co nwì awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à sʷə nsuŋgaŋ, nè teŋ vəpsə nà', nè kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə yusè wo à gù wo bə bo awo. ⁴² Nwì à mè'rə wo fana wo sè kùksə ke' ca lo ŋkəŋkàaŋ sè mʷbu. Yà'a mvəsè wo à còm ndzənə ŋwàk ŋgàa tsòhòbum Nwì də, <Wèŋ bùu Izùre, nàam sè wèŋ à sè səhə, nè sè gʷhʷ satikà' bə zeŋ ŋgəà yà'a à ka bohòmʷ yeŋ.

Wèŋ à gù ve'nə mʷnə lùumŋgòŋ hum kwè.

⁴³ Wèŋ à sè bəhə tse' ke'cà tàap nwì àwèŋ nè liŋ yee də Molòk,
bə mòk nè yi tse' nsəsə ŋkəŋkàŋ nè liŋ yee Refàŋ.

Yà'a nwì sè wèŋ à gù bə bo awèŋ də wèeŋ kùksə wo.

Mʷ nè me'rə weŋ wo jəŋ casə lo weŋ sè Babilòn.>

⁴⁴ <<Mvəsè tàcicii avès à ye ŋgəà yà'a, fana wo à tse' tàap sè yà' à sè nì tsè' fa wo də Nwì feŋ bə yà'wèŋ. Wo à gù yà' mvəsè Nwì à duk Musii gʷ yà', mvè'nə yi niŋ tsòho fa nà' sə. ⁴⁵ A cu fana, tɛ'ɛ tàcici avès wèŋ sə fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nè Josuwà à sè jə lòwo bə ghà nè wo à sè fep jə nze nè bohòbʷ sè Nwì à sè

bɛ' gɛsə wo, wo sə bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tètè Devìd à kè tsèŋ nà'. ⁴⁶ Ntəm Nwì à ye bèboŋ bohòDevìd, fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzè ya yi ci fa Nwì Jàkɔp ndap. ⁴⁷ Anə geŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.

⁴⁸ <<Yusə də, Nwì nè yi yam càsə yi, nə kà mənə ndap nè bwìŋ gu nà' bə bo cugè. A mvəsè ngà tsòhòbum Nwì à cèp də,

⁴⁹ Tà Nwì dək də,

<Ntòbu mvwe' dzè' ŋkum àm cu, nzeŋgòn ye ye mvwe' sè mɛ nèŋ tesgè kùu am.

Aco wèŋ ci fa mɛ yàwèeŋ nsàp ndap nè fò?

Mvwe' sè co wèŋ fa mɛ, mɛ cum fo' fò?

⁵⁰ Mù à ka bum yè'e pwe' mù gu à?> Yè'e yusè Tà Nwì cèep.

⁵¹ <<A nsàp gutu nè fòbohòwèŋ vɛ'nə ɛ? Ntəm awèŋ gu tsə gù co bùu sè wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Wèŋ gù co tàcicii awèŋ. Wèeŋ dzèeŋgè yusè Yòŋsè nè Rəreŋ nə cèpgè yà'. ⁵² Ngà tsòhòbum Nwì mòok yo nè tàcicii awèŋ à ka yi ŋgə' fa yuk à? Wo zə ngàa gè ntum Nwì wèŋ sè wo ànə ye taŋ ntèŋ, sè wo à sə cep tsə' fa bwìŋ də, mo fàk Nwì nè yi nə sə gu yusè Nwì dzəm sə nə və. Nə ŋga'a nè'e, wèŋ a sèŋ yi, nə zə yi. ⁵³ A wèŋ sè masinjàa Nwì à jə vè fa wèŋ lùuk Nwì, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpɛ Stefè

⁵⁴ Bùu sè mɛ kaŋsurù sə wèŋ à yu'rə yusè Stefè à cèp sə, fana wo jok, nə zə kpɛ nèbɔp.

⁵⁵ Stefè à rwìŋ bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə cèbùè, fana yi kək gesə lo mɛbu, nə ye marəŋ nè Nwì ŋga

nà' sè rɛŋ nɛ̀bɔp. Yi ye Jisòs ɲga nà' tɛ̀ Nwì bo ma zɔ. ⁵⁶ Fana yi cɛp dɔk dɛ, <<Hàwɛ̀ŋ, ntòbu mùhu nòto fana mù yɛ̀ mo ɲwè ɲga yi tɛ̀ bo ma zɔ Nwì.>> ⁵⁷ Bùu sè wèŋ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bɛ̀ nduun bo awo. Wo caŋ be'lə vɛ̀ mvwe' mò'fis ɲgɔ̀ ní'ì yi, ⁵⁸ nə bək fis mak gɛsɛ̀ lo yi mɔ̀ ntòlak anə fo', nə sɛ̀ tɛ̀prɛ̀ yi bɛ̀ lɪs. Bùu sè wo à sɛ̀ cì' fa Stefè mvwès sɛ̀ à fweŋ nòŋsɛ̀ cèək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togè yi dɛ̀ Sol, dɛ̀ nà'a sɛ̀ kək fa tse' wo. ⁵⁹ Stefè sɛ̀ wəŋ to Tà dɔk dɛ, <<O Tà Jisòs, yòŋsɛ̀ am nè', jəŋ mɔ̀.>> Wo sɛ̀ tɛ̀prɛ̀ gu yi vɛ'nə. ⁶⁰ Yi tɛ̀ŋ bɛ̀ tumfərə, nə sɛ̀ wəŋ torɛ̀ fis dɛ, <<Tà, swifa wo bɔp nè wo gù ènə.>> Yi à dɔk wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana yòŋsɛ̀ ye me.

8

¹ Sol à dzəm sɛ̀' dɛ̀ a bɛ̀bɔŋ mvəsɛ̀ wo zɛ̀ Stefè vɛ'nə. A yè jəŋ sɛ̀' nùmbu ànə wo yè ɲgòyɛ̀sɛ̀ bùu cos ɲgə' nè bɛ̀ ɲgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bùu sè wo à dzəm sɛ̀ à ca sam wes mè vɛ'ɛ̀ pwe' nè pwe'. A bwehe cu mɛ̀gù mok ɲgàa ntum sɛ̀ wèŋ, ɲga bwìŋ carə lòwes mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye Sàmàriyà. ² Bùu mok sɛ̀ wo à rì Nwì à kɛ̀ tuun Stefè, nə wəŋ kpɔ̀ ye maŋgəŋgèŋ. ³ Sol à ləp mandzɛ̀ dɛ̀ yi ləsɛ̀ cos nə kè' mò'fis. Yi à sɛ̀ fi lònçùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nə sɛ̀ ko soon fis lo bɛ̀ba bɛ̀ mbəmbam sɛ̀ wo à dzəm bohòJisòs, nə sɛ̀ kə nisɛ̀ wo ndapndzəm.

*Ngèp Jisòs Yuhu
Mvwe' Nzeŋgòŋ Sàmàriyà*

⁴ Mvèsè bùu sè wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sè wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nè Jisòs nə fo' sè'. ⁵ Filip à lòye mvwe' nzenḡòn Sàmàriyà, nə sə tsoho fa bùu lak sə fo' sə liṅ Nkum ḡà gèm bwìṅ nə. ⁶ Bùu sè fo' sə à yu'rə bònṣə ncèp nə wù kà fùk. Wo à yu'rə, nə sə ye maṅḡəṅḡeṅ sè yi à sə ḡùh. ⁷ Yòṅsəə sè bup à tesə ndzə ni'ì bwìṅ ḡkùṅntèṅ, nə sə waṅ sa'rə bə ḡàṅ. Yi à ḡṅṣə bùu sè wo à sə kà ni' awo te' búsè lok, bə bùu sè wo à sə ka bèboṅ ḡi wèṅ maṅḡəṅḡeṅ. ⁸ Bùu sè mvwe' nzenḡòn Sàmàriyà sə wèṅ à tse' kwəkwa wùriṅ.

⁹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liṅ ye à ye də Saimù. Yi à cu fo' mweè səsap ntèṅ, nə sə mənṣə bùu sè mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nè yi à sə ḡù. Yi à sə tsòho fa bwìṅ də yi ḡwè nəmòk nè ḡkùṅ wùriṅ. ¹⁰ Bùu sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ḡkwàha bwìṅ pwe' à sə kùk ḡù lis mok bohòyi. Wo duk də ḡàaṅ ye sə niṅ də yi ḡwè nè wo togè yi də Nwì nè ḡhaṅ nə, də yi a vè ḡḡòkə' yə wo, nə yəəṅ bohòwo co Saimù. ¹¹ Yi à mənṣə wo bə mfim ye sə tètè wo sə kùk ḡù lis mok bohòyi. ¹² Anə ḡeṅ wo yuk, nə dzəm Ntirè nè Bèboṅ nè Filip à sə tsòho, mvèsè ḡaṅ Nwii fàḡḡəə, nə ye də Jisòs Nkum ḡà gèm bwìṅ nə. Fana wo bàptesə. Bèba bə mbəmbam wèṅ à sə bàptesə pwe'. ¹³ Saimù bə tu ye à dzəm, nə bàptesə sè'. Yi à sə ḡiḡi mèḡù mok bə Filip mvwe' mò'fis. Yi à sə yə nsàap maṅḡəṅḡeṅ sè ḡhaṅ sè Filip à sə ḡù, fana yà' mənṣə yi nèbup.

¹⁴ Mvèk ànə à ye fana ḡàa ntum sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bùu sè mvwe' nzenḡòn

Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nè dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon. ¹⁵ Wo à kè dzèŋ fo', fana wo gu fa bùu sè wo a dzəm sə wèŋ pìriyà də ya wo tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nə. ¹⁶ A ye ve'nə bùusè à ye ŋga wo ka Yòŋsè nè Rərəŋ nə ntòtse'. A ye ŋga wo à bàptesə gù mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁷ Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana Yòŋsè nè Rərəŋ nə və bohòwo.

¹⁸ Saimù à yə də ŋgàa ntum naaŋ fa yà'wèŋ bo ŋkuŋ wo tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nə, fana yi duk də yi fa wo mbàm, ¹⁹ də ya yà'wèŋ fa yi nsàp ñaŋ nè ŋgòjwèŋ bwìŋ ŋkuŋ wo tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nà'nə sè'. ²⁰ Pità à duk fa nà' də, <<Wu kpə lo bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nè wù tsərə də aco wù ywiŋ ñaaŋ sè Nwii fagè yà' yi bə mbàm yà'sə. ²¹ Yè'e ka fàak yòyèŋ, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bùusè ntum yòka rərəŋ mē lisè Nwì yeŋ. ²² Kupsə ntum yòbə tsətsərə yònè bup nè wù tse' nà'nə, nè ləŋ Tà də yi swi fa wu bùusè wù tse' nsàp tsətsərə ànə. ²³ Busè mù yə də wu ŋgà sɛə nè bup fana bup kítse' wu cùk.>> ²⁴ Saimù duk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwè', wèŋ ləŋ fa mē Tà də nsàp yu nè wèŋ cèp nè'nə kà bohòmù vè.>>

²⁵ Anə geŋ ghà nè wo à tsòho wes fa bwìŋ yusè wo rì bə liŋ Tà Jisòs, nè tsoho ncèp nè Jisòs nə sè', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsè wo à sə lòmandzè, wo sə tsoho lo kè' Ntirè nè Bəboŋ nə mvwe' buhu lak zəzok sè yà'a mvwe' nzeŋgòn Sàmàriyà.

Filip Bàptesə Nwèə Itopiya

²⁶ Masinjà Tà Nwì à tsè' fa Filip dè nà'a fùhù, nè yuŋ tsoŋ lo mandzè nè wu tæŋ Jòrosalèm nè sè kùk lo ma ntonùm, fana wu ga'a lo bo mamàk ngòlòGazà nà'a. Wo à màk mandzè ànè laŋ. ²⁷⁻²⁸ Filip à fùhù, nè tsoon lo. Anè ye nga ñwèè Itopiyà mòk nè yi ñwè nè ghaŋ sè bwi foho lòla'à yi. Yi à sè lòksè fagè ñkum nè mvwe' nzenŋòŋ Itopiyà, nè yi à ye ñwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bùu Itopiyà wèeŋ togè ñkuum bèba awo sè dè Kandàs. Ñwè ènè ànè lo Jòrosalèm ngòkùksè Nwì, nè sè bwi foho lo sənə makarè ye. Mvəsè nà' à sè dzərə lòo, fana yi sè taŋ ñwàk nè ngà tsòhòbum Nwì Izayà à còm. ²⁹ Yòŋsè nè Rərəŋ nè à tsè' Filip dè nà'a gi soon kùep geŋ ñgù makarè nè. ³⁰ Filip à ca gè fo', nè yuk nga nà' sè ta fis ndzənə ñwàk nè. Fana yi fek nà' dè, nà' sè rēŋ yusè nà' sè ta sè àlè? ³¹ Ñwè nè ñkùuŋ nè à duk dè, <<Hai', aco mà rēŋ va nga ñwè nəmòk ka mù tsok rēŋsə fa-ε?>> Fana yi to Filip dè nà'a vè bə nà'a kok cum mənə makarè nè bəbè'. ³² Mvwe' sè yi à sè ta ndzənə ñwàk Nwì sè à ye dè,

<Yi à ye co nsùŋgaŋ nè wo jəŋ lòŋgòsə sə, kè mùmò nsùŋgaŋ nè wo sè ci'lə fis nwèes ye, yi kà cù mùk àlè'.

³³ Wo à gù fa yi bum marè'tu, nè bēŋ ngògù fa yi yusè yà'a zìnə.

Ñwè nè co yi nè riŋ yumok bə ñgwì bùu ye bùè, bùüsè yi à ka sè nze fēŋ tètè cum.>

³⁴ Ñwè nè ghaŋ nè à fek Filip dè nà'a tsok fa yi dè ngà tsòhòbum Nwì à sè cèp yè'sə bə liŋ ndà lè. A bə tu nà', kè ñwè nəmòk nè zok ε? ³⁵ Filip

à yèto ngòcèep, yi à yèto bæ mvwe' sè wo nə taŋ sə, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bèboŋ nè bæ liŋ Jisòs nə. ³⁶ Mvəsè wo à sə tsə lòo, fana wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nəmòk, fana ŋwè nè ghaŋ nə fek Filìp duk də, <<Ndzəp nè'.>> Nə duk fe'lə də <<Kaco mù baptesə fεεŋ yeŋ bùu yà?>> (³⁷ Filìp duk fa nà' də, aco nà' baptesə sè' ntèn, ŋga a ye-a də nà' dzəm yusè yi tsè' fa nà' sə bæ ntum nà' pwe'fo' na. Yi duk də yi dzəm bæ ntum ye pwe'fo' də Jisòs Kreest mo Nwi.) ³⁸ ŋwè nè ghaŋ nə à duk də wo gu ya makarè nə nà'a təəŋ. Fana wo ba fo' Filìp bæ ŋwè nè ŋkùuŋ nə à tsə lo sə ndzəpè. Filìp baptesə yi. ³⁹ Wo à sə tesə kok sə ndzəpè anə, fana Yòŋsè Tà Jisòs jəŋ bisə lo Filìp nə. ŋwè nè ŋkùuŋ nə à ka nà' mok ye fe'lə. Yi sə lo mali yuye, nə sə kwaha lo wùriŋ.

⁴⁰ Filìp à də yi kək ŋga yi yè' mvwe' lak Azotò. Yi gihi lo kə' mvwe' lak sè fo' sə, nə sə tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ tètè yi à kə dzeŋ mvwe' lak sè wo togè fo' də Sìsàriyà.

9

Sol A Bùuŋ, Nə Dzəm Jisòs

¹ Ghà nè bum yè'sə à sə ye ve'nə fana Sol sə wəpsə mali bùu sè wo à sə yù mandzè Tà Jisòs sə də yi nə zə yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkə ye ŋkum ŋgà fa satikà', ² nə fek nà' də nà'a fa yi ŋwàk mòk nè ngòfa yi ŋəŋ ngòko bwìŋ mü Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nə lo bæ zeŋ mvwe' ndaap pìriyaa bùu Jus sè mü Dàmaskù, də yi kə dzeŋ-a mbwa, nə ye ŋga ŋwè nəmòk sə be' mandzè nè Tà Jisòs,

fana yi ko wo pwe', bèba kè mbəmbam àlɛ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm anə.

³ Yi à sə lòDàmaskù anə, ŋga yi sə kʷəp lònŋgʷ ntòlak nə ntən, yi ye ŋga mareŋ mòk ba'a tsə məbu co mbùn vɛ'ɛ, nə rɛŋ mʷwe' sè yi tə sə vɛ'ɛ paamm. ⁴ Yi gbʷ sə nze, fana nə yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cèp də, <<Sol, Sol, wù sə fa mə ŋgə' bʷə yà?>> ⁵ Yi fek də, <<A wùu ndà Tà?>> Ŋgì ŋgəŋgəŋ duk fe'lə də, <<A mʷu Jisòs nè wù sə fa mə ŋgə' nə. ⁶ Lòkok mʷtsə, nə lo mə ntòlak anə. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu yusə wu nə gʷ tsoŋ yà'.>> ⁷ Bʷə sè wo à sə gì bə Sol wèn à təəŋ fo', nə kà yusə co wo cep tse'. Wo à yuk ŋgì nə, nə kà ŋwè nəmòk yə. ⁸ Sol à lòkok sə nze, nə də yi muk lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dàsə nisə lòyi Dàmaskù mok bə bo. ⁹ Yi à cu fis nùumbu tɛ' ŋga yi sə kà yə. Mənə nùumbu sè tɛ' yà'sə pwe' bo bə cùu ye kà kùrə, yi kà ndzəp sè' no lok.

¹⁰ Ngà yù mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nè wo to liŋ ye də Anàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja duk də, <<Anàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mə nè'e.>> ¹¹ Tà nə duk fa yi də, <<Fùhʷ, nə yuŋ lo mandzè nè wo togè nà' də Rərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mʷwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm ŋgòyə Sol nè yi mo nze mʷwe' lak Tasò. Yi sə gʷ pìriyà, ¹² nə sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ŋwè nəmòk nè wo to yi də Anàniyàs vəə, nə kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum səmok.>> ¹³ Anàniyàs duk də, <<Tà, a bʷiŋ ŋkʷuŋntən sè wo a tsè' mə nsàap ŋgwap sè ŋwè ènə sə gʷ bohòbʷə

yo sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. ¹⁴ Yi nè vè nè Dàmaskù bə ɲàaɲ sè yi a jə bohòŋkum ɲgà fa satikà' də yi ko ndàaɲwè pwe' nè nà' to liɲ yò.>>
¹⁵ Tà à duk də, <<Gèɲ ntèn, bùusè yi ɲwè nè mù a swekfis yi ya bù lakmvum, ɲkəkum nè ye bùu Izùre wèeɲ nè riɲ liɲ am. ¹⁶ Fana mù bə tu am nè niɲ fa yi nsàp ɲgə' nè yi nè ye bùu mù ɲgògù də ya bwiiɲ riɲ mɔ.>> ¹⁷ Anàniyàs à lò, nè kə ni kok mɔ nda'à anə, nè naaɲ fa Sol bo. Nə sə duk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mɔ yi, yi nè yi a yəəɲ bohòwù mandzè ɲga wù sə vè fɛeɲ nà'a. Yi tum mɔ ya wu ye fe'lə bum səmok, nè rwiɲ bə Yòɲsè nè Rəreɲ nə.>> ¹⁸ Yi ànə duk wes ve'nə ntèn, fana yumok ye'e gbɔ tsooɲ mɔ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum səmok. Yi à lòkok, fana wo bàptesə yi. ¹⁹ Yi a zɔ wes beɲ, fana yi tse' fe'lə ɲaɲ səmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə. ²⁰ Mvəsè yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap piriya bùu Jus, nè ye ɲgòtsòho liɲ Jisòs sè ntèn. Yi duk də, Jisòs nè mo Nwì. ²¹ Bùu sè wo à yuk yusè yi à sə cèp sə à mərə lòoɲ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ɲgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nè sə zə ndàaɲwè pwe' nè nà' to liɲ yè'sə nè yeɲ à? Yi a vè fɛeɲ ka sè' də yi kə ko bwiiɲ də ɲga yi jəɲ lo yà' ɲgòfa ɲkum ɲgà fa satikà' nè yeɲ à?>> ²² Fana Sol tsoho gɔɲsə ghaha lo wesə mantombi mvəsè yi à sə nì tsè' də Jisòs ɲkum ɲgà gèm bwiiɲ nə. Yusè yi à sə cèp sə à rɛeɲ nòoɲ ve'ɛ jəja nsàp nè

bùu Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nə kà yusè ngòcèp fəsə fa yi tse'. ²³ A kè dzèŋ nùumbu mok fa'nə, fana bùu Jus wèŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nə. ²⁴ Anə geŋ Sol riŋ bə kwe' nè wo à cu nə. Nè marəŋ bə ndzəmè pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sè mvwe' ntòlak nà'nə. ²⁵ A ye nùumbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bùu Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətòo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Kε' Və Jòrosalèm

²⁶ Sol à lòjòrosalèm, nə lap mandzè də bə bùu Jisòs wèeŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nè yi sə yù mandzè Jisòs dzəm. ²⁷ Fana Bànabà vè ngòtəsə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho reŋsə fa yà'wèŋ mvəsə Sol à yə Tà Jisòs mɔ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsə Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsè' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mɔ Dàmaskù bə ŋàŋ, nə kà ŋwè nəmòk sè' wəp. ²⁸ A ye vε'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho kε' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwè nəmòk wəp lok. ²⁹ Yi à cèep, nə sə bwinə ncèp bə bùu Jus sè wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi. ³⁰ Bùu Jisòs sə wèŋ à rì vε'nə, fana wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sìsàriyà, nə tum gesə lo yi ma Tasò. ³¹ Anə ye vε'nə, fana bùu cos sè mvwe' nzenɡòn Jùdiyà bə Galili nə ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sə gu lòmantombi, nə sə kuk bə bwìŋ sè'. Yè'sə à sə ye vε'nə bùusè Yòŋsè nè Rərəŋ nə à sə təsə wo

yi mvèsè wo à sè cu, nè sè gu bum sè yà' sè niṅ tsok dè wo sè wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

³² Pità à sè ke' gi nèbɛp. A ye nùmbu mòk, fana yi ke' lo ngòkè cèpsə bùu Jisòs sè wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' dè Lidà. ³³ A kè dzèṅ fo', yi ye ṅwè nəmòk nè liṅ nà'a Aniyàs. ṅwè ènə à sè kà ni' ye te' bəsəgè, nè sə noon mam mə kèhe luumṅgòṅ fwame'. ³⁴ Pità à to yi dè Aniyàs, nè duk fa nà' dè, <<Jisòs Krest gũṅsə wu laṅ. Lòkok mʉtsè, nè lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mʉtsè sè' kè' mò'fis. ³⁵ Bùu Lidà bə sè wo à sè cu mvwe' mbo' Saròṅ wèṅ pwe' à yə, nè kupsə, nè dzəm Tà.

³⁶ ṅwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nè liṅ ye dè Tàbità. Yi à ye sè' ṅwà nè yi à sè yù mandzè Jisòs. Bùu Gris wèṅ togè yi yàwo dè Dokàs. Liṅ ye sè yà'a dè ṅgəp. Yi à sè gù bəboṅ, nè sə tēsə ṅgàa jìṅ, nè kà wò. ³⁷ A ye ghà ànə, yiyaṅ à ko yi, yi kpə. Wo à cùk wes yi, wo kə noṅsə yi mvwe' rum mòk mʉtùhù co ma mʉzok vɛ'ɛ. ³⁸ Jopà bə Lidà ka sèsap yeṅ, fana ṅgàa yù mandzè Jisòs sè wo à ye Jopà yuk dè Pità cu sè Lidà. Wo tum sə gesə bwìṅ ba dè wo kə caṅ to Pità dè kwəkwè' nà'a caṅ və wàp. ³⁹ Pità à fùhɛ, nè lo bə yà'wèṅ. Yi à kè dzèṅ, fana wo jəṅ lo yi mvwe' rum nè ma mɛbu nè. Bàa yepmfə sè wo à ye fo' lònṅfo', à vè, nè sə warə ṅgɛ ni'ì Pità, nè sə niṅ tsoho fa yi cèək sè Tàbità à gù fa wo ghà nè yi à cu ntòṅwum sə. ⁴⁰ Pità à fis bùu sè mə nda'à anə sə mbiṅ pwe', nè təṅ bə tumfərə, nè sə ləṅ Nwì.

Yi à lɛŋ wes, fana yi bɔɔŋ kɔk vɛŋ ni' Tàbità nè, nè dɔk dɛ, <<Tàbità, lòkok mɔtsɛ!>> Tàbità muk lis. Mvɛsɛ yi à yɛ Pità, fana yi lokok cum mɔtsɛ. ⁴¹ Pità ko nà' bo, nè lokoksɛ nà' mɔtsɛ. Yi to bɔɔ sɛ wo à dzɛm, nè ye bàa yepmfɛ sɛ wɛŋ, nè fa yà'wɛŋ Tàbità nè ŋga yi mok ŋwɛm.

⁴² Bɔɔ sɛ mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu yè'sɛ, fana bwiŋ ŋkùuŋntɛŋ dzɛm bohòTà Jisòs. ⁴³ Pità à cu malì Jopà anɛ mɔnɛ nùumbu sɛmɔk. Yi à sɛ cu bɛ ŋgà' nɛmòk nè yi sɛɛŋgɛ ŋgùp, liŋ yee dɛ Saimɛ.

10

Pità Bɛ Kònilòs

¹ Ŋkum sojà nè mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sisàriyà, liŋ yee dɛ Kònilòs. Yi à tse' bɔp sojàa sɛ mvwe' lak Itali yi. ² Yi à sɛ wɛp Nwì nèbɔp. Yi à sɛ kùksɛ Nwì bɛ bɔɔ sɛ mu nda'à yi pwe'. Yi à sɛ fa bɔɔ Jus wɛŋ mbo wùriŋ, nè sɛ lɛŋ Nwì sɛ' nùumbu pwe'.

³ À ye nùumbu mòk ŋga nùm càsɛ maràŋ, fana yi ye yumok co lo vɛ'ɛ. Yi ye masinjà Nwì jɛja vɛ'. Nà' to yi bɛ liŋ dɛ Kònilòs. ⁴ Wɔɔ ko yi, fana yi kɔk sɛɛŋ tse' nà', nè fek nà' dɛ, <<A yà Tà? >> Masinjà Nwì nè dɔk fa nà' dɛ, <<Nwì a yuk pìriyàa yo, nè ye fa mbo yòsɛ', nè tsɛrɛ nè wu.

⁵ Fana nè ŋga'a nè'e, wu tumsɛ gesɛ bɔɔ mok mvwe' lak Jopà ŋgòkɛ to ŋgà' nɛmòk fo' nè liŋ yee Saimɛ Pità. ⁶ Yi nòmɔ nda'à Saimɛ nè yi no ŋgɔ ndzɛp nè ghaŋ, nè yi sɛɛŋgɛ ŋgùp nà'a.>>

⁷ Anɛ ye vɛ'nɛ fana, masinjà Nwì nè yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sɛ, nè lo gesɛ lo yuye. Kònilòs

to ngàa fàak ye sè m̄ nda'à yi bwiŋ ba. Yi to sojà ye mòk sè' nè nà'a wəpgè Nwì. ⁸ Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusè yi anə ye sə pwe'fo', nə duk fa wo də yà'wèŋ lo m̄we' lak Jopà anə.

⁹ Tsok à rɛŋ nga wo sə k̄əp lòJopà anə, fana Pità sə kok lo ye m̄ tu ndap ngòkè lɛŋ piriya mbwa. A ye nga n̄um co maràŋ. ¹⁰ Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi z̄u yumok. Wo ànə ka z̄uz̄u sè nto ḡu wes, fana yi sə ye yumok co lo vɛ'ɛ. ¹¹ Yi ye nga ntòbu mùhu nòto, fana yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co làba' nè ghaŋ vɛ' nga wo kotse' tsə vè nà' bə nḡuŋḡuŋ sè kwè sə pwe'. ¹² Yusè yà' à ye m̄nə làba' nè à ye n̄amngòŋ pwe' bə nsàap bum sè jì n̄es co no bə swi wèŋ pwe'fo'. ¹³ Yi yuk nga ngì njwè n̄mòk duk vèsə fa yi duk də, <<Pità, lòkok, nə s̄ə z̄u n̄am yè'sə.>> ¹⁴ Fana Pità cep fəsə gesə ye duk də, <<Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk, m̄ ka yàm yu s̄ə mok sè l̄uk yo dzègè yà' dzə z̄u yuk.>>* ¹⁵ Ngì njwè nə cep s̄ə mok də, <<Yusè Nwì a ḡu b̄nsə yà' mok laŋ fana w̄u kà də wu dzə yà' duk.>> ¹⁶ Yu yè'sə à ḡu fis vɛ'nə kè' te', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə m̄bu anə s̄ə mok.

¹⁷ Pità à sə m̄rə duk də nsàp lo nè yi yə nè'nə sə nì tsè' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana nga b̄u sè Kònilòs tumsə sə kè dzèŋ kè ncùhù yi sè laŋ. A ye nga wo à fe'rə m̄we' ndap Saimù nə, nə riŋ nà'. ¹⁸ Fana wo to fek gesə duk də, <<Njwè

* **10:14** 10:14 Njwèə Jus kum-a nsàap n̄am mok sè Nwì à dzəsə yà' fana yi nə kà m̄tsətsə'rə bwiŋ nga wo sə k̄ksə Nwì vè, tse'nga yi fa satikà' nè ngòrɛŋsə nì' ye nà'a ŋkuj.

nəmòok fənə ñkùin nè liŋ yee də Saimà Pità àlè-ò?>> ¹⁹ Wo à sè fek gèsè lòvè'nə nga Pità sè tsərə mali də yi rɛɛŋ nsàp lo nè nà' kè tàsə yi ènə ñkuŋ. Yòŋsè Nwì à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bùu səmok sè lap wu fənə bwìŋ tɛ'. ²⁰ Lòkok mɛtsè, nə tsooŋ lo kə tseŋ wo. Wu gùə wù kà də wu dzeenŋ ñgòyù lòwo duk bùusè mù duk wo mu də wo və.>> ²¹ Fana Pità suhu lo, nə kə tseŋ wo. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Ñwè nè wèŋ sè làap nə mù. Wèŋ vè da?>> ²² Bùu sè wèŋ duk də, <<Kònilòs nè yi ñkum sojà tum ves yi. Yi ñwè nè bèboŋ. Yi kùksəgè Nwì, fana bùu Jus pwe' rì yi bə lak lòoŋ də yi ñwè nè bèboŋ. Masinjà Nwì mòk nè rərəŋ a tsè' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusè wu nə tsok fa yi.>> ²³ Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mu nda'à yi, bə yà'wèŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lokok, nə be' mandzè bə yà'wèŋ lo. Bùu mok sè mvwe' lak Jopà sè wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sè'. ²⁴ Wo à gì tsok kə rɛŋ səmok ñkuŋ fana wo kə dzenŋ mvwe' lak Sisàriyà anə.

A kè dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə ñjènjàanŋ ye nə ye ñge' ntum ye sè yi to yà'wèŋ, nga wo cu sè tək Pità. ²⁵ Pità à sè nikok, fana bə Kònilòs kùrə. Kònilòs gbə cum tsoŋ kù mantombii nà' sè nze, nə zəm tu ñgòkùksə nà'. ²⁶ Pità lòkoksə nà' mɛtsè, nə duk fa nà' duk də, <<Lokok mɛtsè, mù mègù sè' ñwè co wù.>> ²⁷ Mvəsè yi à sè cèp mali bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mu nda'à, nə ye bwìŋ nga wo rwiŋ cu mbwa wùriŋ. ²⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì yàwèŋ sè' duk də, wu kək ja'a na bə nsàp mandzè nè bùu Jus wèŋ

kùksəgè Nwì, fana ye də kaco ɲwè Jus kə ke' ye ɲwè lakmvum ɲke' yeɲ. Kaco bə nà' sə tòrə ke' ca nduk sè' yeɲ. Mègù duk də Nwì a rɛɛɲsə fa mɔ yi duk də kà də mɔ tsərə də ɲwè nəmòok nè co mù dzeɛɲ yi dzèɛɲ duk. ²⁹ Nà'a njo nè wo to mɔ, mù nè vè nè, nè kà dzèèɲ.>> Fana yi duk mok duk də, <<Mù vè laɲ, wèɲ to mɔ da?>>

³⁰ Yi à fek vɛ'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nè ntinə pwe' a nùumbu kwè, nè à ye maràɲ sè' mvək nè ɲga'a vɛ' ɲga mù cu mɔ nda'à mù ɲgòlɛɲ pìriyà nè wo lɛɲgè nà' ɲga nùm càsə maràɲ nà'a. Mù kək à, ɲwè nəmòk tə kok nè' mantombii mù. Yi ni tse' cèək mok yà' sə ba'a nèbɔp. ³¹ Yi to mɔ bə liɲ də, <Kònilòs.> Nə duk fa mɔ duk də, <Nwì a yuk pìriyàa yo, nè tsərə fa mbo yòlaɲ. ³² Ye də tumsə gesə lo ɲwè nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ɲwè nəmòk fo' nè wo togè liɲ ye pwe' də Saimù Pità. Yi ɲkùɲ. Yi nòmɔ nda'à Saimù nè yi fàkgè bə ɲgùp, nè ndap ye ɲgɔ ndzəp nè ghaɲ.> ³³ Yà'a yusè mù a tum gù bwìɲ sè' ntèɲ də wu və sə. Wù nè gù nè bəbɔɲ, nè vè nè sè'. Vès cu ɲga'a fɛɛɲ mantombii Tà Nwì pwe'. Vès sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sè Nwì a tsè' fa wu də wu cep.>>

Yusè Pità A Cèep

³⁴ Fana Pità ye ɲgòcèp duk də, <<Mù rì tse' ɲga'a mok bə nè zìnə duk də Nwì jəgè bwìɲ pwe' yəyərè.>> ³⁵ Yi duk də, <<A ye-a sè' ndà lònɲ nè lak ɲgèɲgàaɲ sè' fòlònɲ ɲga yi wəp-a Nwì, nè sə gɔ yusè yà'a kəkərè, fana ye də Nwì dzəm

ngèngàṅ. ³⁶ Nwì à tsò' fa bùu Izùre ncèp nè nje nè laṅ. Ncèp ye nè à ye Ntirè nè Bèboṅ də Jisòs Krèst nè yi Tà bohòbwìṅ pwe' a jə vè fifi. ³⁷ Wèṅ rì nsàap bum sè yà' a ye mvwe' nzeṅgòṅ bùu Izùre wèṅ pwe' yà'a laṅ. Ghà nè Jon à sè tsòho nzaḱ bàpte à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeṅgòṅ Galili. ³⁸ Yà' à ye bə liṅ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè, mvəsè Nwì à fa yi Yòṅsè nè Rəreṅ nè ye ṅàṅ fana yi à ke'ke' càa, nè sə gɔ bəboṅ, nè sə gɔṅsə lo bùu sè wo à cu ndzə bohòṅkum ze', bùusè Nwì ànə ye bə nà'. ³⁹ Bum sè yi à gù mvwe' laak bùu Jus, nè ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mɔ ntəəṅ, nè zə yi. ⁴⁰ Fana numbu nè tɛ' à dzèeṅ, Nwì gɔ yi lòkok mvwe' kpɔ. Nwì à gù də yi niṅ fa bwìṅ ni' ye. ⁴¹ Yi à ka bohòbwìṅ lòṅ sè' yəəṅ. Yi à yəəṅ mègù bohòvès sè Nwì ànə swèk fis ṅgòyè bum yè'sə bə lis avès. Ghà nè yi a lòkok mvwe' kpɔ nè, vesiwèṅ à zɔ zɔzɔ, nè no nəno mvwe' mò'fis. ⁴² Fana yi Jisòs nè à duk ves duk də vès tsoho lo fa bwìṅ Ntirè nè Bèboṅ nè sè'. Nə sə reṅsə fa bwìṅ duk də a yi nè Nwì a fa yi ṅàaṅ də yi sak bùu sè wo à kpɔ lòlaṅ, nè ye sè wo cu ntòṅwəm pwe'fo'. ⁴³ Bù ṅgàa tsòhòbum Nwì sè wo à ye ṅjamòk tsòho nè sə kum liṅ ye. Wo à duk də ṅwè nè nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwii nè swifa ṅgèngàṅ bup ye bə ṅàaṅ sè yà' cu ndzəṅə liṅ ye sə.>>

*Yòṅsè Nwì Və
BohòBù Lakmvum Sè'*

44 Mvəsè Pità à sè cèp ve'nə, fana Yònsè nè Rərəŋ nə və bohòbùu sè wo à sè yu'rə ncèp nè Pità à sè cèep nə pwe'. 45 Bùu Jus sè wo à dzəm bohòJisòs sè wo à vè bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nèbup. Wo à sè mərə də Nwì fa bù lakmvum wèŋ Yònsè nè Rərəŋ nə sè'. 46 Njo nè wo à yuk mvəsè yà'wèŋ à sè cèp ncèep lak mok sè wo kà yà' yukgè nə sè kùksə Nwì. Fana Pità cep duk də, 47 <<Bù yè'e wèŋ tse' Yònsè nè Rərəŋ nə sè' co vesùwèŋ à tse'. Aco ŋwè nəmòk dzeen də wo kà wo bə ndzəp bàptesè à?>> 48 Fana yi fa ñàŋ də wo bàptesə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krest. Anə geŋ, wo duk fa Pità də bə yà'wèeŋ cum mənə nùumbu mok ŋkuŋ.

11

Pità Tsè' Rəŋsə Fa Bùu Cos Wèŋ Yusè Yà' A Ye

1 Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum Jisòs bə bùu sè wo à dzəm Jisòs sè mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bù lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə sè'. 2 Fana mvəsè Pità à lo mɔ Jòrosalèm, bùu mok sè cep də yi ka bəboŋ gɔ. A ye bùu sè wo à sè dzəm də tse'ŋga wo kom fa bù lakmvum wèŋ tu mbəmbam ŋkuŋ wo bɔŋ bùu cos yà'a. 3 Wo sè duk də, yi a kè nòŋ nda'à nsàap bùu yè'sə, nə zu be'lə zuzu bə yà'wèŋ.

4 Pità ye ŋga'a ŋgòtsòho fa wo mvəsè yà' a yèto bə yusè yà' a ye pwe'fo'. 5 Yi tsok duk də, <<Mù à cu ŋgògù pìriyà mvwe' ntum lak Jopà, fana mù ye lo. Mù ye ŋga yumok sè tsə mɔbu yà' səsə co làba' nè ghaŋ ve'ε ŋga wo kotse' tsə yà' bə ŋgɔŋgɔ sè kwè sə. Yà' à kè təeŋ kɔəp

ngɔ ni'ì mɔ. ⁶ Mɔ kɔk bɔrɔ yà' bɛbɔŋni. Mɔ ye ngà nsàap nàamngòŋ pwe' bɛ nsàap bum sɛ jì nɛs co no bɛ swiŋ wɛŋ pwe'fo' cu ca. ⁷ Fana mɔ yuk ngà ngì ɲwè nɛmòk duk vèsɔ fa mɔ duk dɛ, <Pità, lòkok nɛ sɔ zɔ nàam yè'sɔ.> ⁸ Mɔ cep fɛsɔ gesɔ lo duk dɛ, <Tà, anɔ kà vɛ'nɔ ye yuk. Yumok sɛ vès rì dɛ wo dzɛgè yà' dzɛə ka mɔ cùhu mɔ yàm ni yuk.> ⁹ Ngì ɲwè nɛ cep vesɔ fe'lɔ mɔbu anɔ sɛmɔk duk dɛ, kà dɛ mɔ dzɛ yusɔ Nwì a gù bònjsɔ yà' laŋ duk. ¹⁰ Yà' à gù fis vɛ'nɔ kè' tɛ' fana wo jəŋ fɛsɔ lo yà' mɔbu anɔ sɛmɔk.

¹¹ <<A ye sɛ' ghà nà'nɔ, bwìŋ kɔ dzeŋ mvwe' ndap àm nè mɔ cugè fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo ànɔ tumsɔ vesɔ bùu yè'sɔ mvwe' lak Sisàriyà. ¹² Yònjsɔ nɛ tsok fa mɔ duk dɛ, kà dɛ mɔ tse' mɛmɛrɛ ngòyù lòwo duk. Bwema sɛ mvwe' lak Jopà sɛ wo ntùŋfu yè'e à yù lòmɔ Sisàriyà anɔ. Vesiwèŋ à lònda'à Kònìlòs vès pwe'. ¹³ Yi tsoho fa ves mvɛsɔ yi a yɔ masinjà Nwì ngà nà' tɛ mɔ nda'à yi, nɛ duk fa yi duk dɛ, <Tumsɔ gesɔ lo ɲwè nɛmòk mvwe' lak Jopà yi kɔ to fa wu ɲwè nɛmòk fo' nè liŋ ye pwe' dɛ Saimɔ Pità. ¹⁴ Yi nɛ kɔ tsok fa wu ntirè nè wu nɛ tse' lùŋ wɛŋ ndap yòlòŋ.> ¹⁵ Fana mɔ anɔ sɛ yeto ngòcɛp jo ntɛŋ, Yònjsɔ nè Rɔrɛŋ nɛ vɛ bohòwo sɛ' mvɛsɔ nà' à vɛ bohòvesùwèŋ taŋ yà'a. ¹⁶ Fana mɔ tsɛrɔ fɛsɔ yusɔ Tà à cɛp duk dɛ, <Jon à bàptesɔ bwìŋ bɛ ndzɛp, fana wo nɛ bàptesɔ wɛŋ bɛ Yònjsɔ nè Rɔrɛŋ nɛ.> ¹⁷ Nòjɛja dɛ Nwì à fa bùu sɛ wo ka bùu Jus yeŋ yè'sɔ wɛŋ sɛ' nsàp fɛfa nè vesùwèŋ ànɔ dzɛm Tà Jisòs Krɛst yi fa ves nà'a. Anɔ ye-a vɛ'nɔ, mɔ ye yàm yè'sɔ

ndà nè co mù gu dè Nwii kà yuye gù ε?>>

18 Bùu cos sè ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo teŋsə ngòcèp dè Pità a gù bup. Wo kuksə Nwì dè, <<Ye dè Nwì a fa bù lakmvmum mandzè ngòkupsə ntəm, nè luŋ.>>

Cos Yèto Mwwe' Lak Antiyòk

19 Bùu sè wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ngə' nè nà' à lòkok ghà nè wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòmvwè' səsap co mwwe' nzenğòŋ Fònisiyà bə Səprònə ye Antiyòk. Wo sè tsoho fa lo gu ncép nè Jisòs nè bohòbùu Jus wèŋ woòwo. 20 Fana bùu mok mütsetsə'rə wo sè mwwe' lak Səpròbə SİRini à lòmvwè' lak Antiyòk, nè kə tsoho fa bù lakmvmum wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà' sè kùm liŋ Tà Jisòs. 21 Nàaŋ Tà à ye bə yà'wèŋ, fana bùu sè wo ànə dzəm Ntirè nè, nè bùuŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.

22 Bum yè'sə à yuhu lòmvwè' cos nè Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ŋwè nəmòk nè wo to yi dè Bànabà mwwe' lak Antiyòk anə. 23 Yi à kè dzèŋ fo', nè ye mvəsə Nwì a nì bònəm ye bohòyà'wèŋ, fana yi kwa, nè tipsə guŋsə wo dè yà'wèŋ təŋ mali guŋŋ nè ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntəm yà' pwe'. 24 Bànabà à ye ŋwè nè bəboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nè, nè nè sə naaŋ tu bohòJisòs ŋkùuŋ sè'. Bwiŋ ŋkùuŋtèŋ à kupsə, nè dzəm bohòTà Jisòs. 25 Anə geŋ Bànabà ye'e lo mwwe' lak Tasòngòkè lap Sol. 26 Yi à kè yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sè ba yè'sə à sè cu bə bùu sè mù cos sè, nè sə yə'rə wo ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bù nè wo à sə yə'rə nè à ye nè

ghaŋ. Wo à yèto ɲgòto fa ɲgàa yù mandzè Jisòs wèŋ liŋ sè dè Krètèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

²⁷ A ye sè' co mvək ànə fana ɲgàa tsòhòbum Nwì mòk nè wo sè cèp bum sè Nwì a tsè' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nè tsoŋ lo sè Antiyòk anə.

²⁸ Mòk à ye fo' nè liŋ ye Agabòs. Yi à cèp bə ɲàaŋ sè à fa yi Yòŋsè nè duk də, ɲjè nè bup sə vèə. Nà'a nè ko nzeŋgòŋ nè lònŋfo'. (Njè nè à ko ghà nè Kladiyòs à ye ɲkum yi nà'a.) ²⁹ Ngàa yù mandzè Jisòs à cu, nè dzəm mvwe' mò'fis də, ndàaŋwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsè yi tse' ɲga wo tēsə gesə lo bwema awo sè wo Krètèŋ sè yà'wèŋ cu Jùdiyà. ³⁰ Wo ànə gɹ vɛ'nə, nè tumsə Bānabà bə Sol də yà'wèŋ jəŋ lo fa bù ɲkwàha bùu sè mɹ cos mbàam sə.

12

Ngə' Sə Yam Ghaha Ghaha

¹ A ye sè' co mɹnə mvək nà'nə, fana Herònè yi à ye ɲkum mvwe' lak Izùrɛ yeto ɲgòfa bùu sè mɹ cos sə wèŋ ɲgə'. ² Yi à gwè' cok tu Jem moma Jon bə fèk. ³ Yi ànə ye də bùu Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nè ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nè wo à sə zɹ ɲkà'a brɛd jì yis yà'a. ⁴ Mvə'nè Heròanə ko nà', fana wo kə gesə yi mɹ ndapndzəmè. Yi fihi sojà wèŋ kwè, kwè, sè kè' kwè də wo sə kɹk nà'. Heròà sə duk də wo nè sak nzak nà' mɹtsətsə'rə bwìŋ ghà nè ɲkà'a Pasobà nè càa. ⁵ Pità à sə cu mɹ ndapndzəmè anə, fana bùu sè mɹ cos à sə lɛŋ fa yì pìriyà bohòNwì bə nè zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mɹ Ndapndzəmè

6 Nè ndzəmè nè Heròà sè duk də tsok rɛɲ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsooɲ noɲsə nooɲ Pità nè bə kwan ba. Yi sə nooɲ mʉtsətsə'rəə ɲgàa kùk ɲgàa ndapndzəm sè' ba. Mok à təəɲ lok ncùu ɲka' ndapndzəm sə sè'. 7 Anə geɲ, masinjà Tà Nwì və fo'. Mareɲ mòk rɛɲ mʉ ndapndzəmè anə. Masinjà Nwì nè kum tsə'rə Pità mʉ ɲkambəhə. Nà'a yəəɲ, fana yi tsok nà' duk də nà'a lokok mʉtsə jwè. Yi à duk vɛ'nə ntɛɲ, kwan sè wo à tsòoɲ Pità bə zɛɲ sə fiɲ. 8 Masinjà Nwì nè duk də nà'a swi' tsə'rə korə nà' bə kùuɲgùp nà' bəboɲ. Pità ànə gʉ wes vɛ'nə, fana yi duk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nè mʉ ɲkwèɲ nè və bə nà'a lo. 9 Pità yuɲ nà', bə nà' tesə lo mʉ ndapndzəmè anə. Yi kà sə rɛɛɲ də yusə masinjà Nwì sə gù sə zinə rɛɛɲ. Yi à sə duk ye də, kàmòk yi sə yə ɲgwàaɲ lo. 10 Bə nà' à dzèɲ mvwe' ntòmbi ɲgàa kùk ɲgàa ndapndzəm, nè casə nà'nə, nè kə dzeɲ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nè ba. Wo à casə yà'sə, nè kə dzeɲ mvwe' ncùu ɲka' sè wo à gù yà' bə nteɲ, sè yà'a ɲgòni lòsə ntòlak. Nka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmандzè mòk fo', fana masinjà Nwì nè me'rə Pità fo'. 11 Nà'a ghà nè Pità à rɛɛɲ bə bum yè'sə, nè duk də, <<Mù rì nè ɲga'a də yu yè'sə zinə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mʉ ndzə bohòHeròbə bùu Jus wèɲ. Mù swirə yusə wo a sə duk də wo nè gʉ mʉ.>>

12 Yi à rì bum yè'sə vɛ'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma Jon Mak nè liɲ ɲwà nè də Mèri. Á ye ɲga bwìɲ à kə benə fo' wùriɲ, nè sə lɛɲ pìriyà. 13 Pità à kùm ncù ma sə mbiɲ, fana mʉwà'ɲgwèɲ mòk

nè liŋ yee Rudà à dzəm, nə və. Mɔwà'ŋgwɛŋ ènə fàkgè fo'. ¹⁴ Yi à yuk rì ngì Pità, nə kwa vɛ'ɛ nɛbɔp. Yi kà ncùu sɛ mok mùk, nə caŋ bwi foho lo kə tsok fa bwɪŋ duk də Pità tɛ sɛ mbiŋ. ¹⁵ Wo yak yi duk də nà' sɛ ɲaŋa àlɛ. Yi cɛp ghaha mali fo' də yusè yi duk sɛ zìnə. Fana wo duk də, kàmòk a ca masinjà Nwì nè yi kùkgè Pità nə. ¹⁶ Anə ye vɛ'nə Pità sɛ kum mali ncùu sɛ fo'. Anə geŋ wo kə muk yà'. Wo à yə yi, wo mərə nɛbɔp. ¹⁷ Yi gɔ bo ye ɲòtsɛ' wo duk də yà'wɛŋ cum gəe'. Yi tsoho rɛŋsə fa yà'wɛŋ mvəsə Tà fis yi mɔ ndapndzəmə anə. Yi duk də wo kə tsok fa Jem bə bɔu mok sɛ wo à dzəm Jisòs sɛ pwe'. Yi duk wes vɛ'nə, yi ye'e lo mvwe' sɛmok.

¹⁸ Tsok à rɛŋ, ɲàa kùk ɲàa ndapndzəm sɛ wɛŋ à jip nsàp nè wù kà fùk. Wo sɛ fe'rə ni' awo duk də, Pità nə yè'sə fò? ¹⁹ Heròà fa ɲàŋ də wo lap nà'. Wo lap, nə kà yi yə. Yi to ɲàa kùk ɲàa ndapndzəm sɛ, nə fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wɛŋ, fana yi fa ɲàŋ də wo zə yà'wɛŋ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoŋ lo kə cumtse' mok Sisàriyà.

HeròKpɔ

²⁰ Ntum à sɛ jòk Heròbohòbɔu Tayà bə Sidòn nɛbɔp, fana wo benə mvwe' mò'fis, nə lo ɲòkə yə Herònə. Wo à gɔ, nə ko to ntòŋkərə ɲwè nɛmòk nè liŋ ye də Blatòs. Blatòs nə à ye ɲà fàk nè ghaŋ mɔ nto' anə yi. Wo lo ɲa'a bohòHerò, nə kə duk fa nà' də bə yà'wɛŋ gɔ fifi. Wo à gɔ vɛ'nə bɔusə zuzu sɛ mvwe' lak awo à sɛ vè mègù mvwe' lak ɲkum ànə. ²¹ A kə dzèŋ nùmbu

mòk nè wo à cok fis, fana Heròà ni cèək ñkum ye, nè cum mænə kapràk ye, nè sə cep bohòbùu yè'sə wèŋ. ²² Wo à yuk, wo gurə duk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, ka ñwè yeŋ.>> ²³ Masinjà Tà Nwì ləp mak tsooŋ Herònə fo' ghà nè, bùusè wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèèŋ. Ngìŋgòà lum yi tètè yi kpə ŋga dzèŋ nùumbu tàŋ.

²⁴ Ncèp nè Nwì nè à sə kùk lòmali mantombi.

²⁵ Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nè me'rə Jòrosalèm, nè bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lòbə ñwè nəmòk nè wo to yi də Jon Mak wèŋ bəbè'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsòho Lòo

¹ Bwìŋ à ye mvwe' cos nè mvwe' lak Antiyòk sè wo à tse' fàak sè co ŋgàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sè wo ŋgàa yə'rè bwìŋ ncèp Jisòs. Liŋ mok à ye Bànabà bə Saimù. (Wo à sə to yi mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònə lak yee Sirinì, mòk ye Manàŋ nè yi à kuk ndzə bohòŋkum Herò, nè ye fe'lə Sol. ² Ghà nè wo à sə dzè zuzɔ ŋgòkùksə Tà, fana wo yuk ŋga Yòŋsè nè Rərəŋ nè duk fa wo duk də, <<Wèeŋ cok nonşə fa mɔ Bànabà bə Sol zok, bùusè mù a to wo, nè fa wo fàak mok sè wo nè fak fa mɔ.>> ³ Wo à dzè mali zuzɔ, nè sə ləŋ piriya fana, wo naaŋ fa wo bo, nè se wo də wo lo.

⁴ Mvè'nè Yòŋsè nè Rərəŋ nè à tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoŋ lo sə Sèlusiya, nè kə ni ŋgwes, nè lo mvwe' nze Səprò. ⁵ Wo à nè kə dzeŋ

mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho ke' ca ncèp Nwì fo' mənə ndaap pìriyàa bùu Jus wèŋ. Jon Mak à ye sè' bə yà'wèŋ ŋgòtesə wo. ⁶ Wo à gìhi lètètè wo kə dzeŋ Pafòs. Wo à kè tsèŋ ŋgà mfim mòk fo' nè liŋ yee də Bàjisòs. Nwè ènə à ye ŋwəə Jus, yi sə bərə bwìŋ də yi ŋgà tsòhòbum Nwì. ⁷ ŋgà mfim nə à ye ŋwè govənònə yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nə. Liŋ govənònə à ye də Sejìs Palìs. Yi tse' ŋkərè nèbup. Nwè nè ghaŋ ènə à dzəm ŋgòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bānabà bə Sol də wo və. ⁸ Wo à vəə, fana ŋgà mfim nə kà ncèp nè Nwì nə dzəm, nə sə lap də Sejìs Palìs nə kà ncèp awo nə sè' dzəm. Wo togè Bàjisòs nə də Elemà (ŋgà fe ŋgam) vè'nə bə ncèep bùu Gris. ⁹ A ye vè'nə, fana Sol nè liŋ ye mok də Pol, à kùk tse' nà' bə lis rap rap. Pol nə à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rəreŋ. ¹⁰ Yi duk fa ŋgà gù bum mfim nə də, <<Wù mo ze', yusè yà'a bəboŋ pwe' wu bènŋgè yòyà' bènŋə. Vəəm yo yà'a rwiŋ cu gù ca nsàap ŋkərəə sè bup nə ye ŋkùì'. Wu lapgè bə ŋàaŋ yo pwe' də wu gu gorə bupsə mandzè nè Tà nə. ¹¹ Bo Nwìi nə jweŋ wu ŋga'a yè'sə. Lis nə loho wu, wù cumtse' ŋga wù sə kà mareŋ yə.>> Yi ànə cep wes vè'nə ntèŋ, Elemà ye ŋga yumok lok yi lis co mbàk vè'ε. Yi sə jam lap ke' ca fo' də ŋwè nəmòk ko yi bo. ¹² Mvəsè govənònə à yə vè'nə fana yi dzəm bohòJisòs. Anə ye vè'nə yi mərə bə nsàap yusè wo à sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà sə wùriŋ.

Yusè Yà' A Ye Antiyòk Nè Mvwe' Nzeŋgòŋ Pìsidiyà

13 Pol bə bùu ye sə wèŋ à ye'e Pafòs anə, nə gi bə ŋwes kə dzeŋ mvwe' lak Pegà, nè nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nə bwi foho lo Jòrosalèm. 14 Wo à càsə mali Pegà, nə kə dzeŋ Antiyòk nè mvwe' nzeŋgòn Pìsidiyà. Numbu dzè à ye, wo lo kə ni cum mənə ndap pìriyà bùu Jus. 15 Ghà nè ŋwè nəmòk ànə taŋ wesə ŋwàk lùuk Musi, bə yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm fana bùu sè mantombi mənə ndap pìriyà nè wèŋ à tum ŋwè duk də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə duk fa yà'wèŋ duk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nè bəbon co wo tipsə bwìŋ bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.

16 Pol à lòkok mət̄sə, nə gu bo də wo cum gəe', nə sə cep duk də, <<Wèŋ yu'rə fa mu, bùu am bwe Izùre, nə ye wèŋ mok sè wèŋ kùksəgè Nwì. 17 Nwì nè bùu Izùre yè'e kùksəgè yi, à cokfis tàcicii avès, nə gu yà'wèŋ yam maŋgəŋgèŋ ghà nè wo ànə ye ŋkùŋ mvwe' nze Ijip. Nwì à jə fis wo mvwe' nzeŋgòn Ijip anə bə nàaŋ ye. 18 Mənə lùmŋgòn hum kwè, yi sə ye bə yà'wèŋ ŋgəà. 19 Yi à lèsə bù ŋkəŋkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gù bùu ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co lùmŋgòn ŋkù kwè-bə-hum tàŋ. 20 Ghà ànə à càa, yi fa yà'wèŋ bùu sè ŋgòtəŋ mantombi wo tètè kə dzeŋ mvək nè ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye Samwè à ye sè' ŋwè nè mantombi.

21 <<Anə geŋ, wo fek Samwè nə duk də wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mənə lùmŋgòn hum

kwè. Yi à ye mo Kis nè mvwe' bòp lak Benjamè.
²² Ghà nè Nwì ànə susə yi fana Nwì koksə bwi
 Devid ñkum àwo. Nwì à cèp bə liŋ Devid sə dək
 də,

<Mù yə də Devid nè yi mo Jesii nsàp ñwè nè mù
 dzəm nə.

Yi ñwè nè yi nə sə gɔ yusè mu nə sə dzəm ñgògù
 pwe'.>

²³ Devid nə, Nwì à fis vè Jisòs ñgà lùŋsè bùu
 Izùre wèŋ bohòŋgwì bù ye nə. Nwì ànə kak tes
 ve'nə. ²⁴ Ñkuŋ Jisòs sə və ñga Jon à tsòho to fa
 bùu Izùre wèŋ pwe'fo' dək də yà'a kupsə, nə bwi
 fa bɔp awo ñkwèŋ, nə baptəsə. ²⁵ Jon à sə kɔəp
 ñgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bùu sə wèŋ dək
 də, <Wèŋ sə tsəm də mù yè'sə ndà? Mù ka ñwè
 nè wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və maŋkwèŋ. Mù
 ka kərə ñgòfweŋ fa yi kùuŋgùup ye kərə.>

²⁶ <<Bwema am wèŋ sə wèŋ ñgwì bùu
 Abràham bə wèŋ sə wèŋ ka bùu Jus yeŋ sə
 wèŋ kùksəgè Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə və yè'sə
 bohòvesùwèŋ. ²⁷ Bùu sə wo à ye mvwe' lak
 Jòrosalèm bə ñkwàha bù awo à ka riŋ də ñwè
 ànə ñgà tətəsè bwìŋ riŋ. Nùumbu dzè à sə ye
 pwe', wo sə taŋ ncèp nè ñgà tsòhòbum Nwì à
 còm bə liŋ ye, nə kà sè' sə rɛŋ. Anə ye-a sè'
 ve'nə fana wo à gù ncèp ñgà tsòhòbum Nwì sə
 wèŋ ye zìnə mvəsè wo à zə yi sə. ²⁸ Wo ànə ka
 njo nè co wo zə yi bə zeŋ sè' tse' fana, wo leŋ
 mali Palè ñgòzə nà'. ²⁹ Wo à gù wes yusè ñwàk
 Nwì à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mu
 ntəŋ anə, nə tuuŋ yi. ³⁰ Anə geŋ, Nwì lokoksə
 yi mvwe' kpɔ. ³¹ Mùnə nùumbu ñkùuŋntèŋ yi

à yøəŋ bohòbùu sè bə yà'wèŋ à gì yè jø mvwe' nzenɡòn Galili nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nè ŋga'a nè'e, wo mok bùu sè wo sə tsoho fa bwìŋ yusè wòà yə.

³²⁻³³ <<Vèes ye' ŋgòtsè' fa weŋ Ntirè nè Bèbon nə də, yusè Nwì ànə kak fa tàcici avès duk də yi nə ɡu sə, yi ɡu fa yà' bohòvesùwèŋ sè a ŋgwì bù àwo. Yusè yi à ɡu sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk Sàam mbùp ba ve'nə. A nja duk də,

<Wu mo àm, mɔ ntinə bohòwù Tè' yò.>

³⁴ Yusè Nwì ànə cep bə mvè'nə yi à lòkoksə nà' mvwe' kpɔ də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zìnə də mɔ nə se li wu bə bum sè rərəŋ sè mù à kàk tè' yòDevìd sə.>

³⁵ Mvəsè yi sə cep fe'lə mɔmvwe' nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə duk də,

<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə yi yukgè duk yòbèbon də yi bi yeŋ.>

³⁶ A rì də Devìd bə tu ye ànə fak bohòNwì mvəsè Nwì à dzəm njamòk anə, nə kpɔ, wo tuuŋ yi ŋɡu sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo. ³⁷ Nə yeè nə duk də, ŋwè nè Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpɔ nə, a yi nè yi à ka ye bi.

³⁸⁻³⁹ <<Nə yeè nə duk də, wèŋ bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòrì tse' pap də sèswifa nè wo sə tsoho nə, a bùu liŋ ye. Wèeŋ rì sè' duk də ŋwè nè yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swɛ'ɛ tesə bə bɔp ye laŋ. Yi swɛ'ɛ tesə nsàp nè kaco lùuk Musì fiŋ me'rə to yi ve'nə yeŋ. ⁴⁰ Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèep kà bohòwèŋ kə ye.

⁴¹ Də,

<Wèeη yu'rə-a, wèη sè wèη sə ywì'lə yusè Nwì
céep.

Wèeη mərə, nə kpu.

Busè nsàp fàk nè mù sə gù bə mvək nè wèη cu
fo' nè'e,

A nsàp nè co wèη kà də a yusè zìnə dzəm.

A ye-a də ηwè nəmòk à tsè' fa weη mantombi,
wèη kà sè' dzəm malì.> >>

⁴² Pol bə Bànabà à sə tesə mu ndap piriya nè
də wo lo fana, bùu sə wèη duk fa wo duk də,
numbu dzè mòk nè nà' tsə nà'a dzèeη, yà'wèη
və kə tsoho fa wo bum yè'sə sèmok. ⁴³ Ghà nè
bùu sə wèη à sam wes fana bùu Jus bə bùu
sè wo bùuη bùu Jus wèη à yù Pol bə Bànabà
ηkùuηntèη. Wo à cèp, nə tipsə yà'wèη duk
də yà'a sə geη mantombi bə ntəm nè də wo rì
bòvəm nè Nwì.

⁴⁴ Numbu dzè mòk nə à dzèeη, à bwehe gù jo
də bwìη à tesə mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ηgòkè
yuk ncèp nə. ⁴⁵ Bùu Jus wèη à yə mvəsè bwìη
à kə rwìη fana, ntəm kà wo bò. Wo cèp də Pol
sə ci' mvwès, nə yak nà'. ⁴⁶ Pol bə Bànabà cèp
fis, nə kà wəp duk də, <<Anə boη tsoη duk də
wèeη yuk to ncèp nè Nwì nə wèη. Nə yeè nè
də mvəsè wèη bèη ncèp nə, ye də wèη lèη kpu
awèη wèη, də wèη ka kərə ηgòkè tse' lùη nè
nà'a nè kà mè nə. Mvè'nè yà'a vè'nə fana, vès
nə tsoho fa mok bohòbù lakmvum wèη. ⁴⁷ Ncèp
nè Tà fa ves nə nè' də,

<Mù a nèmse weη co mareη bohòbù lakmvum.

Wèeη nə ye co mandzè nè nzeηgòη nə pwe' nə
yuk ncèp lùη bohòwèη.> >>

48 Bù lakmvum sè à yuk ve'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nè Tà nə. Bùu sè Nwì ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bùuŋ mok Krètèŋ. 49 Ncèp nè Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'. 50 Fana bùu Jus wèŋ kə caŋsə ncəncàŋ bohòbù guguŋ sè mvwe' lak yà'sə bə bàà sè ghaŋ sè wo kùksəgè Nwì wèŋ. Wo ye ŋgòfa Pol bə Bànabà ŋgə' wùriŋ, nsàp nè wo à lògesə mvwe' lak yà'sə maràŋ. 51 Wo à kè'sə màk nònŋsə mfəmfəə kù awo fo', ŋgònì tsè' bə yusè yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gù wes ve'nə, wo be' mandzè, nə lo mvwe' lak mok sè wo to yà' də Akonòm. 52 Bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə Yòŋsè nè Rəreŋ nə.

14

Mvwe' Lak Akonòm

1 À kè dzèŋ mvwe' lak Akonòm anə fana Pol bə Bànabà à kè ni mənə ndap pìriyà bùu Jus wèŋ sè' mvè'nè wo gùgè səsə. Wo à tsòho mbwa ve'ε nsàp mòk fana bùu Jus bə bù lakmvum wèŋ à dzəm wùriŋ. 2 Fana bùu Jus sè wo à ka yàwo dzəm sè wèŋ à kè caŋsə fa bù lakmvum ncəncàŋ. Fana wo jok, nə beŋ bùu sè wo à dzəm Jisòs sə. 3 Pol bə Bànabà wèŋ à cu fa'nə səsap ntèŋ. Wo à sè tsòho liŋ Tà Jisòs, nə kà yumok wəp lok. Tà à sè fa yà'wèŋ òŋŋ ŋgògùhù bum sè maŋgəŋgèŋ ŋgònì tsè' də yusè yà' sè cèep sə kum bə bòvəm ye nə zìnə. 4 Bùu sè mvwe' lak yà'sə à gà'a bòp ba. Mok ye ma nè bùu Jus wèŋ fana, mok ye yàwo ma nè ŋgàa ntum sə. 5 Bù lakmvum mok wèŋ à kè be'lə bə ŋkwàha bùu sè

fo' sə, nə kiŋ cù duk də wo fa ngàa ntum sə wèŋ ngə', nə tərə yà' bə lis. ⁶ Ngàa ntum sə wèŋ à yuk ve'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə Debè sè yà'a mvwe' nze Likaonà. ⁷ Wo à gihhi ke' cà mvwe' nze nà'nə nə sə tsoho Ntirè nè Bèbon nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

⁸ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nè kùu ye à kpə, yi kà sə gi. Mvè'nè wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk. ⁹ Yi à cu fo', nə yuk yusè Pol sè cèep. Pol ye nà', nə riŋ duk də nà' tse' dzədzəm də aco yi gəŋsə nà', fana yi kək tse' nà' bə lis, ¹⁰ nə cep bə ngi nè ghaŋ də, <<Lòkok təŋ mütə bə kùu yo rərəŋ.>> Ngà' nə à li lòkok mütə, nə ye ngògihhi ke' cà fo'.

¹¹ Kwe' bù nè à ye fo' nə à yə yusè Pol à gù sə fana, wo yeto ngòke'ngùŋ bə ncèep lak Likaonà sə, nə sə duk də, <<Nwì wèŋ bùŋ co bwìŋ, nə vèə nə ngòkə ke' yə ves!>> ¹² Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwii awo mok. Sè Bànabà à ye də Zus, sè Pol ye də Hemès, bùusè yi ànə ye nwè nè yi cèp nə yi.* ¹³ Tàap nwì nè də Zus nə à tə kuəp ko' gù sè' ngə lak anə. Nwè nè yi fagè satikà' Zus nə à jə vè ndu mbòŋ bə mvùu ngəŋ mok mvwe' ncùu ŋka' sə. Yi à jə vè yà' də wo gə satikà' bə zeŋ ngòkùksə ngàa ntum sə. ¹⁴ Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə də yà'a gə ve'nə fana, wo soŋ sarə cèək awo, nə carə ni lo mütətsə'rə bùu sə, nə sə ke'ngùŋ də, ¹⁵ <<Bùu yè'e, wèŋ sə gə yè'sə yà?

* **14:12** 14:12 Liŋ sè də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzeŋgòGris wèŋ sə. Liŋ sè də Hemès à ye liŋ dògarì nè bohònwì wèŋ nè wo tumgè yi ntum.

Vèes bwìṅ. Vès mègù sè' bùu sè bwìṅ co wèṅ. Vès vè fèṅ ṅgòtsè' fa wèṅ Ntirè nè Bèboṅ nè, ya wèṅ bùu ḡesə mvwe' bum sè wà yè'sə, nè yuṅ Nwì nè yi cu ṅwəm. Nwì nè yi à gù ntòbu bə nzeṅgòn, nè ye ndzəp bə bum sè yà'a ca lòṅ fo'.
 16 A ye taṅ fa', Nwì me'rə ndàaṅwè pwe' ṅgòyù mandzè nè ṅgèṅgàṅ dzəm. 17 Yi à mè'rə-a yà' sè' vè'nə, fana yi sè niṅ tsok fa mali bwìṅ də yi cu fo' bə nsàap bum sè bèboṅ sè yi gù fagè bwìṅ. Yi gùgè mbùṅ sè li tsoṅ mubu, nè sè gu bum zə awèṅ guṅ bə mvək nè bèboṅ. Yi fagè wèṅ zuzə, nè sè gu ntuum awèṅ rwiṅ bə kwəkwa.>>

18 Ngàa ntum sè wèṅ à cèp-a sè' mummvək ènə, sè guṅ mali bohòbùu sè nè bəp co wo teṅsə ṅgògù satikà' nè wo ànə dzəm ṅgògù fa wo nè.

19 A ka sap fana bùu Jus mok wèṅ à vè mvwe' lak Akonòm bə Antiyòk. Wo à vè, nè gu bùu sè pwe' kwəṅ wes lo ma njəwo. Wo tərə Pol bə līs, nè soṅ fis ḡesə yi mə ntòlak anə, nè sè tsəm yəwo də nà' kpə laṅ. 20 Bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs à kè benə dzooṅ ṅgə ni'i yi ṅgòkùk yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nè foho lo sè' mə ntòlak anə. Tsok à rēṅ, bə Bànabà lo yu awo Debè.

*Pol Bə Bànabà
 Bwì Foho LòAntiyòk*

21 Pol bə Bànabà à tsòho Ntirè nè Bèboṅ nè mvwe' lak Debè, fana bwìṅ dzəm wùriṅ. Wo ye'e, nè bwi foho lo fe'lə Listà, nè lo Akonòm, nè lo Antiyòk. 22 Wo à gù, wo sè tipsə guṅsə tsə'rə bù ṅgàa yù mandzè Jisòs sè də, yà'wèṅ kotse' mali yusè yà' à dzəmtse' yà' bə liṅ Jisòs yà'a cùk. Wo à sè tsòho fa bwìṅ duk də, <<Vesùwèṅ

tse' ngòyè ngò' wùrin̄ ŋkuŋ a kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>> ²³ Wo à coho nòn̄sə lòn̄kwàha bwìŋ mənə coos sə lòn̄ fo'. Wo ləŋ piriya, nə dzə zuzə, nə fa bùu sə bohòTà Jisòs, nè wo à fa ntuum awo bohònà' nə.

²⁴ Ghà nè wo à càsə nzen̄gòn̄ Pìsidiyà fana wo və mvwe' nzen̄gòn̄ Pàmfiliyà. ²⁵ Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak Pegà, nə ca tson̄ lo sə mvwe' sè wo togè fo' duk də Ataliyà. ²⁶ Wo à mè'rə fo', nə ni ngwes, nə bwi foho lo Antiyòk. A sè' mvwe' sè cos nə à fa wo bohòNwì ngòjə ŋkərə bohòwo bə fàak sè wo a gù wes yà' sə. ²⁷ A kè dzèŋ Antiyòk fana wo to benə bùu sè mɯ cos pwe' mvwe' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèŋ yusè Nwì a gù bohòwo. Wo tsok fa yà'wèŋ mvəsè Nwì a fa mandzè, bù lakmvum wèŋ dzəm bohòJisòs yàwo sè'. ²⁸ Wo à cu mali fo' bə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə wèŋ səsap ntèŋ.

15

Kwe' Nè Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

¹ Bùu səmok à tesə vè mvwe' nzen̄gòn̄ Jùdiyà, nə və Antiyòk anə. Wo sə yə'rə fa bwema sè wo à dzəm Jisòs sə duk də, <<Kaco wèŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə yeŋ, tse'ŋga wo kom fa weŋ tu mbəbam mvəsè Musi à duk.>> ² Pol bə Bənanabà bə yà'wèŋ à fenə bə ncèp ènə nèbɯp. Wo à kè lèsə tes duk də Pol bə Bənanabà nə ye bùu səmok sè Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ngàa ntum bə ŋkwàha bwìŋ mɯ cos bùu ncèp ènə. ³ Bùu cos sə à tum sə wo. Mvè'nè wo à sə ca mvwe' nzen̄gòn̄ Fònisiyà bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsè bù

lakmvum wèŋ bùuŋ vè ma nè Nwì. Bwema sè fo' à kwa bə ncèp ènə wùriŋ. ⁴ Wo à kè dzèŋ Jòrosalèm fana, bùu cos nè fo' nə duk fa wo də wo və bəboŋ. Ngàa ntum bə bù ñkwàha bwìŋ à duk fa wo sè' də wo və bəboŋ, fana wo tsoho fa yà'wèŋ yusè Nwì a gù bohòwo. ⁵ Fana bùu mok sè wo à dzəm, sè wo yàwo ma bəp bùu Faràsi wèŋ à lòkok, nə cep duk də, <<Wo tse' ñgòkom fa ndàaŋwè nè yi ka ñwè Jus yeŋ tu, nə tsok fa wo ñgòyù lùk Musì ñkuŋ yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè.>>

⁶ Ngàa ntum sə bə bù ñkwàha bwìŋ wèŋ à kè be'lə mvwe' mò'fis ñgòtsərə bəŋsə bə ncèp ènə. ⁷ Wo ànə cep ncèp ènə tètè fana Pità lokok, nə duk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ rì sè' duk də mvè'nè yà' à yèto, Nwì à cokfis mɔ mɔtsətsə'rə wèŋ ñgòtsòho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nə, də ya mɔ tsoho nà', wo yuk, nə dzəm. ⁸ Fana Nwì, yi nè yi rì ntuum bwìŋ pwe'fo' nə à nì tsè' də yi jə bùu sè wo ka bùu Jus yeŋ sə sè'. Yi à nì tsè' bə mandzè nè də yi à fa yà'wèŋ Yòŋsè nè Rərəŋ nə sè' mvəsè yi à fa vesùwèŋ. ⁹ Yi à ka zəzok mɔtsətsə'rə vesùwèŋ nə ye wo niŋ. Yi à rəŋsə ntuum awo bùusè wo à dzəm bohòyi. ¹⁰ A ye-a vɛ'nə, nè ñga'a nè'e wèŋ sə də wèŋ mumsə Nwì yè'sə bùu yà? Wèŋ sə mumsə yi nə sə bək naaŋ fa bù ñgàa yù mandzè Jisòs yè'sə bum mok mɔ tuhù bùu yà? Tàcicii avès nə ye vesùwèŋ à ka ñgòbək to yà' wabə. ¹¹ Ka vɛ'nə bəboŋ yeŋ. Vesùwèŋ dzəm, nə tse' lùŋ bùu bəvəm nè Tà Jisòs sè' mɔmvè'nè wo yàwo sə sè'.>>

12 Mvè'nè wo à yuk vɛ'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ɲòtsòho fa yà'wèŋ nsàap maŋgəŋgèeŋ sè Nwì a fàk fa bù lakmvum wèŋ ndzə bohòwo. 13 Wo ànə cɛp wes fana, Jem cɛp fis ye sè' duk də, <<Bwema am, wèeŋ yu'rə a. 14 Saimà sè cèp rɛŋsə wes tsə gù mvək nè Nwì à yeto ɲòjə bù lakmvum wèŋ co bwìŋ, nə sè cok fis bwìŋ mʉtsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bùu ye. 15 Yu yè'sə mègù yəyərè bə yusè ɲàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep. Nwàk Nwì sè cèp duk də, 16 <Anè kè ta, mù bwi və, du' mùu Tà. Mɛ nə lokoksə ndap Devìd nè nà' à gbù nə səmok. Mɛ nə fəsə və fəəm lak sə, nə ci tsə'rə fe'lə yà' səmok. 17 Fana bùu mok yà'a pwe'fo' nə lap mandzè Tà. Bù lakmvum sè mù à to wo ɲòye bùu sè yàm yà'a. 18 A cèp yè'sə Tà nè yi à gù bwìŋ ɲòrì yè'sə taan ntèŋ nə.>> 19 Jem duk mali duk də, <<Bə vèəm yàm, bùu sè wo sè bùuŋ vè bohòNwì ɲa wo bù lakmvum yè'sə, ka bèboŋ də a fa wo ɲə' yeŋ. 20 Bòlɛ də, vesùwèeŋ com fa wo ɲwàk. A com megu fa wo də wo kà zuzɛ sè yà'a bɛp bùusè wo fa yà' bohòrùm zɛ. Wo kà sàhà kè nto sə ko, kà nduəm kè nàm nè yi kpɛ bə nduəm ye ndzə ni'i zɛ. 21 Busè sàp wùriŋ mvəsè wo tagè lùuk Musì mɛmvè'ànə mɛnə ndaap pìriyàa bùu Jus wèŋ nùumbu dzè lòoŋ, nə sè tsoho ncèp ye nə mvwe' buhu lak lòoŋ.>>

Nwàk Nè Wo A Fa Bù Lakmvum

22 Anə ye ve'nə fana, ngàa ntum sə bə bù ñkwàha bwìŋ bə bùu cos nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis duk də wo cokfis bùu səmok munə kwe' àwo, nə tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nə ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs nè wo to yi mok də Bāsabà, bə Silàs. Bwema sə wèŋ à sə jə bùu yè'sə co bùu sè mantombi. 23 Wo à còm ñwàk, nə tumsə wo bə zeŋ. Ñwàk nə à sə cep də ve': <<Vès, ngàa ntum bə bù ñkwàha bwìŋ sè vès bwema awèŋ, vès cəpsə vèsə weŋ bəboŋni. Wèŋ sè wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Sìriyà nə ye Sìlisiyà, sè wèŋ bù lakmvm lònŋ. 24 Vès yuk duk də bùu səmok a tesə mungorə vès, nə kə fa weŋ ñgə', nə cep bum mok sè yà' a gù ntuum awèŋ ñgòtse' tsətsərə. Yusə duk də vès a ka wo də wo kə gu ve'nə tum. 25 Vès a kə cu bwì, nə dzəm sè' mvwe' mò'fis də vès cok fis bùu mok, nə tum wo bohòwèŋ. Wo nə lo bə Pol nə ye Bànabà wèŋ sè vès dzəm wo nèbup. 26 A bə nà' nè à bwehe gu jo duk də wo à kpü bùusè wo sə fàk bohòjisòs Krəst nè yi Tà àvès. 27 Bum sè vès sə com yè'sə, Judàs bə Silàs sè vès sə tumsə wo nə tsoho fa weŋ yà' bə cù sè'. 28 Ves Yòŋsè nè Rərəŋ nə wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis duk də vès kà weŋ ñgə' mòk wà bək naan fa, mègù dzədzə sè yà' tse' ñgòye ve'nə yè'e: 29 Kà zuzü sè wo fa yà' bohòrùm zü; kà nduəm zü; kà nàm nè yi kpü bə nduəm ye ndzə ni'ì yi zü; wèŋ kà sàhà kè nto sə ko. Wèŋ gu-a mvəsə vès duk yè'sə fana, ye də wèŋ gù bəboŋ. Wèŋ cum bəboŋ.>>

30 Anə geŋ, wo tum bùu sə wo lo Antiyòk anə.

A kè dzèṅ fo', wo to benə bùu sè wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèṅ ṅwàk nə. ³¹ Bùu sè à ta ṅwàk nə, nà' ni wo sə ntuu, nə gu wo kwa wù kà fùk. ³² Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə wèṅ mvèk sèsap ntèṅ. Wo à sə tip guṅsə yà' bəbɔṅ. Judàs bə Silàs à ye yàwo sè' ṅgàa tsòhòbum Nwì. ³³ Wo à cu sàp fo' bəbɔṅ tè fana bwema sə wèṅ me'rə wo bəbɔṅ. Wo à bwìṅ foho lòsè' bohòbùu sè yà'wèṅ à tum wo sə. (³⁴ Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwìṅ lò.) ³⁵ Pol bə Bànabà à cuuṅ Antiyòk anə bɔṅ. Wo bə bùu mok wèṅ à sə yə'rə, nə sə tsoho fa bwìṅ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

³⁶ Numbu nəmòk à kùrə, Pol duk fa Bànabà duk də, <<Vesùu bwì foho lo ke'ca mvwe' lak sè vesù à tsòho ncèp nè Tà fo' yà'a pwe', ṅgòkè yə bwema sə wèṅ, nə ja'a də wo sə gu valɛ.>> ³⁷ Bànabà à dzəm də bə Jon Mak wèṅ lo bəbɛ'. ³⁸ Pol tsərə ye duk də ka ve'nə yəyərə yèṅ. Də bùusè nà' ànə me'rə wo mvwe' nzeṅgòṅ Pàmfilijà, nə bwì lo yuye ṅga fàk ka ntòme. ³⁹ Bə nà' à kùəm fo' tètè swɛ'lə lis fana, wo ga'a. Bànabà à jə Mak, bə nà' ni ṅgwes ṅgòlòmve' lak Sɛprò. ⁴⁰ Pol jəṅ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sè'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bònəm ye ṅgòjə ṅkərə bohònà'. ⁴¹ Yi à lòmve' nzeṅgòṅ Siriyà bə Silisiyà nə sə tip guṅsə bùu cos sè fo' sə.

16

Timatì Yù Pol Bə Silàs

¹ Pol à sè lòmali, nè kə dzen Debè bə Listà. Nwè nəmòk nè yi à sè yùgè mandzè Jisòs à ye fo' nè wo togè yi də Timati. Ma ye à ye nwa Jus nè yi à sè yù mandzè Jisòs sè'. Tè' ye à ye nwa Gris. ² Bwema sè mvwe' lak Listà bə Akonòm pwe' à sè cèp duk də Timati nwa nè bəboŋ. ³ Pol ànə dzəm də bə Timati lo fana yi kom fa nà' tu mbəmbam. Yi à gù ve'nə bùsè bùu Jus sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe' à rì də tè'ε Timati nwa lakmvum. ⁴ Mvè'nə wo à sè lòo, wo dzen mvwe' buk lak nè fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ bum sè ngàa ntum nè ye bù nkwàha bwìŋ sè wo cu Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes bə zen mvwe' mò'fis sè. Wo tsoho fa bùu sè də yà'a nonşə dzədzəə yà'sə bəboŋ. ⁵ Fana bùu cos à gu ghaha lòmantombi bə bum sè wo à dzəm tse' yà', nè sè yam lo mantombi nùumbu pwe'.

⁶ Anə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndùrə ngòoŋ Frijiyà bə Gàlesiyà bùsè Yòŋsè nè Rəreŋ nè à ka wo mandzè co wo tsoho ncèp nè mvwe' nze Esiyà fa. ⁷ Wo à kə dzen mvwe' ndùrə ngòoŋ Misiyà fana wo lap mandzè duk də wo lo mvwe' nze Bitiniyà. Yòŋsè Jisòs à ka wo mandzè nè ngòlòma nà'nə fa. ⁸ Wo ga'a nè lo mok tètè nè ca mvwe' nzenğòŋ Misiyà, nè tsoŋ lo sè Truwà. ⁹ Nùumbu ànə à ye, Pol ye noon lo. Yi ye nwa nəmòk nè mvwe' nzenğòŋ Məsìdoniyà nga nà' tə, nè sè ləŋ yi duk də, <<Vè mvwe' nzenğòŋ Məsìdoniyà, nè kə tesə ves!>> ¹⁰ Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fuhə ngòye'e lo Məsìdoniyà

anə.* A ye ve'nə bùusè vès à tsərə sə ntuù vès duk də Nwì to ves ngòkè tsòho fa bùu sè fo' sə wèṅ Ntirè nè Bèboṅ nə.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wèṅ

A Dzəm Jisòs

¹¹ Vès à mè'rə fo', nə ni ṅgwes, nə to yak lo rərəṅ mvwe' lak Sàmötirès. Tsok à reṅ vès lo mvwe' lak Nàpolis. ¹² Vès à mè'rə bwì fa'nə, nə lo mvwe' lak Filìpi. Bùu Rumà wèṅ à sə cu mvwe' lak yà'sə wo. Nà'nə ntəm lak nè nà'à yèto mvwe' nzeṅgòn Màsìdoniyà yi. Vès à cu fo' nùumbu ṅkùṅntèṅ. ¹³ Nùumbu dzè à dzèen, vès tesə mɔ ntòlak anə, nə lo mà ṅgɔ ndzəp. Vès à sə tsərə də vès nə ye mvwe' sè bùu Jus wèṅ gùgè pìriyà fo'. Vès à cu nze, nə sə taṅ ves bəba sè wo à kè benə fo'. ¹⁴ Nwà nəmòk nè yi à yuk yusè vès à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ṅwà ènə à ye Tiyatirà. Yi à sə sèen cèk sè nteṅ gùgɔ, sè bəbaṅ zènə zènə yà'a. Yi à ye ṅwà nəmòk nè yi kùksəgè Nwì. Tà Nwì à mùk ntəm ye yi yu'rə yusè Pol à sə cèp fana, ¹⁵ yi bàptesə bə bùu sè mɔ nda'à yi pwe'. Yi to ves nə də a ye-a ṅga vès riṅ-a zìnə duk də yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwèṅ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù ve'nə tètè vès dzəm fa yi.

Mɔ Ndapndzəmè Mvwe' Lak Filìpi

¹⁶ Nùumbu nəmòk à ye ṅga vès sə lo mvwe' sè wo gùgè pìriyà fana vès kərə bə mɔṅwà nəmòk.

* **16:10** 16:10 Nwè nè yi à còm ṅwàk ènə yèto ṅga'a feṅ ṅgòduk də, <<vès>> bùusè yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

Mwàwà nè ànè ye ñkwèñ. Yi à tse' yòñsè nè bup ndzè ni'ì yi. Yòñsè nè sè gũ yi, yi sè tsoho bum sè yà' cu ntòmantombi. Yi à sè tsòho vé'nè, wo sè lak yi mbàm. Yi à sè kap fa bùu sè wo à tse' yi sè wèñ mbàm wùriñ. ¹⁷ Yi à yù lòves Pol wèñ. Yi sè gurè duk dè, <<Bùu yè'e wèñ ngàa fàak Nwì nè yi Nwì nè ghañ nè. Wo sè tsòho fa wèñ mvè'nè aco wèñ tse' lùñ.>> ¹⁸ Yi à gũhũ vé'nè múnè nùumbu ñkùuñtèñ, tètè ntum à yaañ Pol yi jok. Fana Pol bùuñ cep bohòyòñsè nè duk dè, <<Mù sè cep múnè ñaañ liñ Jisòs dè wu tesè ndzè ni'ì yi anè.>> Yòñsè nè à tesè ndzè ni'ì yi anè sè' ghà nà'nè.

¹⁹ Mvèsè bùu sè wo à tse' nà' sè à yè dè mandzè mbàm àwo loho lañ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soñ jəñ lo yà'wèñ mũ ntèèñ mvwe' sè wo sakgè nzak. ²⁰ Wo jəñ vè yà'wèñ bohòbùu ngàa sak nzak bùu Rumà wèñ. Wo tsok fa yà' duk dè, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nè sè fa ñgə' mũ ntòla' à vès. ²¹ Wo sè tsòho bum lak sè lùk avès sè kà vé'nè dzəm. Vès bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeñ.>> ²² Kwe' bù nè wo à ye fo' nè pwe' à be'lə ñgòfa Pol bə Silàs ñgə'. Ngàa sak nzak sè wèñ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cək mũ ni'ì pwe', nè fa ñañ duk dè bwìñ ləp yà'wèñ bə ñkwès. ²³ Wo ànè ləp jamsə wo bəboñ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ñgà kùk ndapndzəm nè dè nà'a lok yà' bəboñ. ²⁴ Mvè'nè ñgà kùk ndapndzəm nè à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nè matsətsə'rè, nè so fa yà'wèñ ruk.

²⁵ A kè dzèñ co nè ntəntum tsok fana, Pol bə

Silàs sè gù pìriyà, nè sè yəm fa Nwì ñkì. Bù ngàa ndapndzəm mok sè wèñ sè yu'rə. ²⁶ Wo yuk-à, ndapndzəm nè tsoho bə kuum sè pwe'. Nà' tsoho nsàp nè bə jòn. Ncùu sè muhu ca sè' jwan. Kwan ngàa ndapndzəm sè pwe'fo' fween gbɛ sè nze. ²⁷ Ngà kùk ndapndzəm nè à yèəñ lòkok, nè ye nga ncùu sè nòto. Yi tsəm duk də ngàa ndapndzəm sè wèñ tesə lówes lan. Fana yi son cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.† ²⁸ Pol gham nà' nsàp nè co ñgì loho yi, nè sè duk də, <<Kà ni' yòwà bɛpsə, vès cu fənə lòon!>> ²⁹ Ngà kùk ndapndzəm nè à to də wo jəñ və fa yi laəm. Yi can ni mbwa, nè kə gbɛ noon ñgɛ ni'ì Pol bə Silàs sè nze, nè sè kan jìkjìkjìk. ³⁰ Fana yi fis yà'wèñ sè mbin. Yi fek wo duk də, <<Tà wèñ, aco mù gɛ yè'sə yà ñkuñ ya mɛ tse' lùñ ɛ?>> ³¹ Wo duk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nè tse' lùñ, wù bə ndap yòpwe'.>> ³² Wo tsoho fa nà' bə bùu sè mɛ nda'à yi pwe'fo' ncèp nè Tà nè. ³³ A ye sè' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ngà kùk ndapndzəm nè à jə wo, nè kə cuk fa wo mwɛ' awo sè làan pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptesə kè' mò'fis. ³⁴ Yi jəñ lo Pol bə Silàs mɛ nda'à yi, nè fa yà'wèñ bəñ də yà'a zɛ. Yi bə ndap ye nè pwe' à rwin bə kwəkwa, bùusə wo a dzəm mok Nwì.

³⁵ Tsok ànə rɛñ, nè zəzòn fana ngàa sak nzak bùu Rumà wèñ tum vesə dògari. Wo fa yà'wèñ ñan duk də yà'a kə tsok də wo me'rə bùu yà'sə wèñ wo lo. ³⁶ Ngà kùk ndapndzəm nè à kə tsè'

† **16:27** 16:27 A sè ye nga ngàa ndapndzəm tesə bisə na wo nè zə ngà kù' ndapndzəm nè mandzè nè bə ngə'.

fa Pol duk də, <<Ngàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə òàŋ də wo me'rə wəŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>> ³⁷ Pol duk fa dògarìi sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sè' sak lok fana wo ləp ves mətətətə'rə bwìŋ jì njo ŋga vès tse' òàaŋ sè bùu Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swihi. Kwè'fò, anə kà vè'nə fàk.‡ Ngàa sak nzak bùu Rumà sə nə və tsooŋ fəeŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>> ³⁸ Dògarìi sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ŋgàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk duk də Pol bə Silàas bùu Rumà fana wəə ko wo. ³⁹ Wo lo, nə kə ləŋ sèswifa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mə ndapndzəmè anə, nə duk fa yà'wèŋ duk də aco yà' tesə mə ntòlak anə, nə lo. ⁴⁰ Pol bə Silàs à tesə mə ndapndzəmè anə, nə lo nda'à Lidiyà. A kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gəŋsə yà', nə lo.

17

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Tètalonikà

¹ Wo à cà mvwe' lak Amfipolis bə lak Apòlòniyà, nə dzeŋ Tètalonikà. Ndap pìriyà bùu Jus wèŋ à ye fo'. ² Sè' mə mvè'nè Pol gùhə ləəŋgè səsə sə fana, yi à lòmumvwe' ndap pìriyà nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə nteŋ tɛ'. Nùumbu dzè lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bù nè fo' bə bum sè yà'a ndzənə ŋwàk Nwì. ³ Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok

‡ **16:37** 16:37 A sə ye co ŋwè lak mòk nè zok bùuŋ ŋwəə Rumà. Wo à sə kà ŋwəə Rumà ndapndzəm nduk nisègè bwèrɛ ŋgà sa' nza' nə bəə fàak ye.

fa yà'wèŋ nja duk də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì ànə duk də yi nə tum nə, à tse' ŋgòyə ŋgə' fana nə kpə, nə luŋ səmok. Jisòs nè mɛ tsè' wèŋ liŋ ye nè'nə, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>> ⁴ Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə lo mok ma nè Pol bə Silàs. Bòp bù nəmòk wùriŋ sè wo à ye bù lakmvum, nə sə kuksə Nwì, à dzəm sè'. Bèba mok wùriŋ sè wo mantombi à dzəm sè'.

⁵ Bùu Jus wèŋ à yè ŋgòwa də bwìŋ sə dzəm vɛ'nə bùu yà lɛ? Fana wo lo, nə kə to benə ŋgàa gha' ŋgòŋ sə mandzè mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nè ŋgògù lak sə curə nèbɔp. Wo kə ni lap ndap ŋwə nəmòk nè liŋ yee Jasòŋ. Wo à sə lap mandzè nə də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù. ⁶ Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sè wo à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbùu ŋgàa sak nzak sə mvwe' ntum lak ànə. Wo gurə, nə sə duk də, <<Bùu yè'e wèŋ sə gù fana ŋgə' sə tesə ma nè fòlòŋ. Wo nə vè nè ŋga'a mvwe' lak yàvès sè'. ⁷ Jasòŋ ko noŋsə wo mɛ nda'à yi. Wo pwe', nè mò'fis kà lùuk ŋkum àvès nè ghaŋ nè mvwe' lak Rumà sə nòŋsègè. Wo sə cèp də ŋkum mòk cu fe'lə nè liŋ yee də Jisòs.>> ⁸ Wo ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nè wo sakgè kaŋsurù bə bùu mok sə pwe' à ñàk kɛ'cà maŋgəŋgèŋ. ⁹ Bùu kaŋsurù sə wèŋ à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèŋ lak mbàm sè wo kogè ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Berà

¹⁰ Ndzəm à sèŋ ntèn, bwema sè wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à

kè dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèŋ. ¹¹ Bùu sə fo' à bòvəm nè ghak bùu sə wo cu mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nè bə ntum nè kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk Nwì nè nùumbu pwe' də ya ŋga wo riŋ-a yàwo sə' duk də yusè Pol sə cep sə ve'nə nè zìnə àlɛ? ¹² Bùu sə wo à dzəm à ye cèbùè. Bàa mok sə ghaŋ bə mbəmbam wèŋ à dzəm sə' ŋga wo à ye bù lakmvum

¹³ Bùu Jus sə mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nè ye ŋgòfuəpsə fa bùu sə fo' sə mbuəp nè buɸ. ¹⁴ Anə ye ve'nə ntèn, bwema sə wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgu ndzəp də yi lo. Silàs bə Timatì wèŋ à mam yàwo Berà anə. ¹⁵ Bùu sə wo à sə jə lòPol sə à lètətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ŋkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèeŋ kə tsok Silàs bə Timatì də yà'wèeŋ yuŋ və yi nənək.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Atèn

¹⁶ Mvè'nə Pol à sə cu mvwe' lak Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timatì, fana ntum ye kà sə kwa lok. Yi à sə kà kwəkwa tse' bùusè yi à sə yə ŋga taaɸ bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntum lak ànə ve'ɛ dak. ¹⁷ Yi à lòmumvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèŋ, nè sə cep fenə cù mbwa bə bùu Jus, nè ye bùu sə wo kùksəgè Nwì ŋga wo bù lakmvum sə'. Yi sə fenə mu nteèŋ sə' nùumbu pwe' bə bùu sə wo və-a fo' na. ¹⁸ Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok sə wo to wo də Èpàkurà, bə mok də Sitoèk wèŋ sə'. Mok à sə duk də, <<Ngà bùp cùu sə wà ènə sə də yi cep yè'sə yà lɛ?>> Mok duk yàwo də,

<<Yi sè gù co yi sè cep bə nsàap nwii səmok sè yà' ka fɛɛŋ yɛŋ.>> Wo à duk vɛ'nə bùusè Pol à sè tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsè ngòlòkok mvwe' kpɛ. ¹⁹ A ye vɛ'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Aripagù wɛŋ. A kè dzɛŋ fo', wo duk fa nà' duk də, wo sə dzəm də wo rɛɛŋ bə nsàp yəyərè nè fi nè nà' sè cèp bə zɛŋ nè'nə. ²⁰ Bum mok sè nà' sè tsòho sə nsàap bum sè wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sə dzəm ngòrì də yà'a yà'sə da lɛ? ²¹ Wo sə duk vɛ'nə nga bwe nze Atèn, nə ye bə bùu sè wo à coho və fo' vəə wɛŋ pwe' à sə dzəmgè ngòcuuŋ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sè wo yu' tsə yà' ghà nə.

²² Pol à lòkok təəŋ mɛtsə mvwe' kwe' Aripagù wɛŋ nə. Yi duk fa yà'wɛŋ duk də, <<Wɛŋ bùu Atèn, mù sə ye də wɛŋ fa ntəm awɛŋ bohònwii awɛŋ wùriŋ. ²³ Ye də mù sə tsè' vɛ'nə bùusè mù ànə sə gi ca, nə sə kək ja'a kɛ'ca bum sè wɛɛŋ kùksəgè yà', fana mù ye kàm mòk nè wo còm mbwa duk də, <BohòNwì nè wo ka yi riŋ.> Mù sə tsè' rɛŋsə fa wɛŋ yè'e yi nè wɛŋ a sə kùksə yi nga wɛŋ ka yi riŋ nə. ²⁴ Nwì nè yi à gù nzenɡòn, nə ye bə bum sè yà'a ca pwe', yi Tà nè mubu bə nè sə nze yi. Yi kà mənə ndap sè wo ci fa nwì wɛŋ yà' bə bo cugè. ²⁵ Ka də yi sə jamə yu səmok sè' də aco ŋwè gù fa yi sè' yɛŋ. A vɛ'nə bùusè a yi nè yi fagè bwìŋ pwe'fo' yòŋsè, nə ye bə yà lònŋ sè bwìŋ dzəm yà'. ²⁶ Yi à gù fis nsàap bùu sè wo zəzok sè wo cu mɛ nzenɡòn fɛɛŋ pwe' ndzənə ŋwè nè mò'fis. Yi à gəpsə ndùrə ngòn sə də nsàp bù nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fùhɛ fa bòp lak nè fòpwe' mvək nje ngòcu sè' yi. ²⁷ Yi

ànə ɡu yè'sə vɛ'nə ya bwiɪŋ lap yi. Də mvə'nə wo sə lap yi, kàmòk wo nə sə lap ghasə kɛ'cà yi, fana nə ye yi. Nwì ka ye səsap bohòvesùwèŋ lɛ yeŋ. ²⁸ Nwè nəmòk à duk də, <A cugəə, nə sə cum ŋwum, nə sə gihi kɛ' yè'sə bə ɲaaŋ sè ye.> Yà' mègù sè' mu mvə'nə ɲgaa còm ŋwàk awèŋ mok à còm duk də, <Vees yàvès sè' bwe ye.> ²⁹ Nə yeè nə duk də, mvə'nə vesùwèŋ bwe Nwì, a kà də vesùwèŋ tsərə də yi səsə co yumok sè bwiŋ a jə ŋkərə àwo ɲgògù bə nteŋ kè lís àlɛ tsərə. ³⁰ Yusè bwiŋ à sə gù mantombì ɲga wo ka riŋ fana, Nwì a jə càsə yà'sə pwe' co yusè wà. Nè ɲga'a nè'e fana yi sə cèp bohòndaaŋwè nè yi fòpwe' ɲgòkupsə, nə bwi fa bap ye ɲkwèŋ. ³¹ Yè'sə vɛ'nə bùusè yi a fùhu nòŋsə nùmbu nè yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zìnə. Yi nə sak bə cùu ɲwè nè yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nìtsè' duk də yè'sə zìnə bə mandzè nè də yi a lòkoksə ɲwè ènə mvwe' kpɛ.>

³² Pol ànə cèp ncèp nè də ɲgòlòkok mvwe' kpɛ fana bùu sè wo à sə yu'rə sə ga'a bòp ba. Mok à sə ywì'lə yi co ləm, fana mok duk yàwo də, wo sə dzəm ɲgòyuk mali yà' sèmok. ³³ Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə. ³⁴ Bùu mok à be'lə ma nè nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nè yi à ye mɲŋgorè bùu sè wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nè yi à ye ɲwəə kwe' Aripagù nə. Nwà mòk à ye sè' nè liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sè'.

18

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Korè

¹ Ghà nè Pol ànə cep mesə mɔ kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè. ² A kè dzèŋ fo', yi tseŋ ŋwè Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Akwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Pɔŋtòs. Ŋwè ènə bə ŋgwe ye Prìsiliyà à mè'rə nzeŋgòŋ Itali, nə və fa'nə sè' ghà anə, ŋga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bùusè ŋkum Rumà nè wo à sə to yi duk də ŋkum Kladiyòs à duk də bùu Jus sè wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo. ³ Bə yà'wèŋ à sə cu mvwe' mò'fis bùusè wo à sə gù sè' nsàp fàk nè mò'fis. Bə yà'wèŋ à sə gùhɔ sèeŋ nsàap tɔp mok, wo to yà' də teeŋ, nə sə ko mbàm fo'. ⁴ Nùumbu dzè à sə ye pwe', Pol lo mɔnə ndap pìriyà bùu Jus wèŋ. Yi sə lo mbwa ŋgòkè fenə nə cep reŋsə bum bə bùu Jus nə ye bùu Gris wèŋ də yà'wèeŋ riŋ də yusè yi sə cèep sə zìnə.

⁵ Ghà nè Silàs bə Timatì ànə me'rə və nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə kə tseŋ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nə sə tsoho megu ye mok ncèp nə. Yi sə tsoho fa bùu Jus wèŋ duk də, Jisòs nə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à duk də yi nə tum nə. ⁶ Wo beŋ yusè yi sə cèep sə, nə to kɛ'ca liŋ ye bɔp, fana yi satop sè' nèbɔp, nə sə kɛ'sə mak mfəmfe sè ndzənə cəək ye. Yi sə cep bohòyà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ bisə-a, wèŋ beŋ tu awèŋ. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nè ŋga'a nè'e nə lo mantombì, mɔ nə sə tsoho fa ncèp nə mok bohòbù lakmvum.>> ⁷ Yi à ye'e, nə sə kə cum mɔnə ndap ŋwè nəmòk nè liŋ ye də Titiyòs Jostòs. Ŋwè ènə à ka ŋwəə Jus yeŋ, nə sə kuksə Nwì. Ndap ye nə à təə kəp lògù ŋgɔ ndap pìriyà bùu Jus wèŋ ve'. ⁸ Ŋwè

nəmòk nè yi à ye ñwè nè mantombi mənə ndap pìriyà bùu Jus nè, nè liŋ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə ndap ye pwe'. Bùu səmok sè' sè mvwe' lak Korè anə ñkùuñntèn à yuk ncèp nè Nwì nè sè', nè dzəm, fana nè baptesə.

⁹ A ye numbu mòk nè ndzəmè Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sə duk də, <<Kà də wu wəp duk. Sə tsoho mali, nè kà teŋsə. ¹⁰ Busə mɔ tə vesù. Ñwè nəmòok nè kà mandzè nè ñgògù wu bəp tse'. A ve'nə bùusə bwiiñ mvwe' ntum lak ènə ñkùuñntèn sè wo bùu am.>> ¹¹ Anə ye ve'nə, Pol cum fo' ñkà'ñgòñ mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bùu sè fo' sə ncèp nè Nwì.

¹² Ghà nè wo ànə koksə Galiyòdə yi Govənòmvwe' nzeŋgòñ Gris nè fana bùu Jus wèñ kum ni', nè ko lo Pol mɔ kot bohòyi. ¹³ Wo duk də, Ñwè nè'e yi sə ləp mandzè ñgògù də bwiiñ sə kuksə Nwì nsəp mandzè nè lùk sə kà ve'nə duk. ¹⁴ Pol à sə də yi muk cù ñgòcèep, fana Galiyòduk fa bùu Jus sə wèñ duk də, <<Anə ye-a duk də ñwè ènə fèñ yumok bwèrɛ mɔ ko ntum nè yu'rə fa wèñ bəboñ. ¹⁵ Fana wèñ sə jə vè fa mɔ nzak ncèep cù, nè ye bə liŋ bum awèñ sè wèñ toho ke'càgè yà', nè ye fe'lə bə lùuk awèñ wèñ. Mɔ nè kà yàm yà'sə sak, wèñ du, nè kə sak yà' sə wèñ.>> ¹⁶ Yi bə' fis yà'wèñ mɔ kot anə. ¹⁷ Wo pwe' à kə ko ñwè nəmòk nè liŋ ye à ye də Sostinì. Yi à ye ñwè nè mantombi mənə ndap pìriyà bùu Jus wèñ nè yi. Wo à ləp yi sə ntombi kot nè. Galiyòkà mbeñ nè mbeñ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

¹⁸ Pol à cu mali bə bwema sè wo à dzəm sə wèn mvwe' lak Korè anə mənə nùumbu ηkùηntèn. Anə geη, yi bə Prìsiliyà nè ye Akwilà wèn me'rə bwema sə, nè kə ni ηgwes nè nà' à sə lòmvwe' nzeηgòη Sìriyà. A kə dzèn mvwe' lak Sèncerì yi su tu ηgòkè nìη də yi rusə kəkàk ye nè laη. ¹⁹ Wo à kə dzèn mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prìsiliyà nè ye Akwilà wèn ga'a fo'. Yi lo ye sə mə ndap pìriyà bùu Jus wèn, nè sə kə ce'e fenə mbwa bə bùu Jus sə wèn. ²⁰ Wo à duk yi duk də bə yà'wèη cum fo' səsap ntèn, fana yi kà dzəm. ²¹ Mvè'nè yi à sə lòsə, yi duk fa bùu sə wèn duk də, <<A ye-a ηga Nwì fa ηàη, fana mù bwi və fe'lə sèmok, nè kə ye wèη.>> Yi à cèp wes ve'nə, fana yi ni ηgwes, nè lo yuye. ²² Yi à kə wès mvwe' lak Sìsàriyà, nè ca lo Jòrosalèm, nè kə cepsə bùu cos nè fo'. Yi à cèpsə wes yà'wèη, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk. ²³ Yi ànə cum fo' ghà, fana yi lo nè ca mvwe' nzeηgòGàlesiyà bə Frijìyà, nè sə tipsə gəηsə lo bù ηgàa yù mandzè Jisòs pwe'fo'.

ApolòTsòho Ntirè Nè Bèboη Nə Bə Nàη

²⁴ Nwè Jus mòk à ye, wo to yi də Apolò. Yi à vè, nè sə cum mvwe' lak Efesòηga wo à dzə yi mvwe' lak Alèsandìriyà. Yi à rì ηgòcèp bònse cù, nè riη ηwàk Nwì sè' nèbup. ²⁵ Yi à ye ηwè nè wo à tsè' reηsə fa yi mandzè nè Tà Jisòs. Yi à fa ntəm ye pwe' ηgòsə cèp, nè sə yə'rə fa bwìη bum sè yà' sə kùm liη Jisòs pwe'fo' zìnə. Yumok ye lələ sè', nè duk də yi à rì mègù bàpte nè

Jon. ²⁶ Yi à sè cèp mənə ndap pìriyà bùu Jus wèn, nə kà wuə koksè lok. Prìsiliyà bə Akwilà à yuk mvəsə yi à sè cèp, fana wo to lo yi nda'ə wo. A kè dzèn fo', wo tsoho rənşə tsə'rə wesə fa nà' mandzè Nwì yəyərè. ²⁷ Anə geŋ, Apolònə duk də yi dzəm ngòlòmvwə' nzeŋgòn Gris, fana bù ngàa yù mandzè Jisòs mvwe' lak Efesòwèn tēsə yi bə mandzè nè də wo à còm tipsə gēsə lòbwema sè mvwe' nzeŋgòn Gris sè wèn ɲwàk duk də Apolòo kè dzèeŋ, yà'wèn jəŋ nà' bəbɔŋ. Yi ànə kə dzeŋ, fana bum sè yi à sè cèp yà', à tēsə bwema sè wèn wùriŋ. Wo ànə dzəm bùu bònəm nè Nwì nə. ²⁸ Mvè'nè yi à sè cèp bə ɲəŋ wùriŋ sə, fana bə bùu Jus wèn fenə, yi ghak yà'wèn mɔ lisè bwìŋ jəja. Yi sə taŋ fis ndzənə ɲwàk Nwì duk də Jisòs ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

¹ Apolòànə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzeŋgòànə, nə kə dzeŋ mvwe' lak Efesò. A kè dzèn fo', yi ye bùu mok sè wo à sè yù mandzè Jisòs. ² Yi fek yà'wèn duk də, yà' ànə tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nə ghà nè yà'wèn ànə dzəm Jisòs laŋ àlɛ? Wo duk fa yi duk də, <<Vès ka yàvès liŋ yumok duk də Yòŋsè nè Rərəŋ yuk yuk.>> ³ Pol fek fe'lə wo də, <<Anə geŋ wèn bàptesə nsàp bàpte yà?>> Wo də ànə ye bàpte Jon. ⁴ Yi tsok fe'lə fa yà'wèn duk də, <<Bàpte Jon ànə ye də a bàptesə bùu sè wo à kupsə ntum bə bup awo sè wo à sè gùu. Yi Jon nə à tsòho fa bùu Izùrɛ wèn

də yà'wèŋ dzəm bohòŋwè nəmòk nè nà' sə vè maŋkwèeŋ yi. Nwè nè yi à sə duk də wo dzəm nà' nè à ye Jisòs.>> ⁵ Wo ànə geŋ də wo yuk ve'nə, fana wo bàptesə fe'lə sèmok mənə liŋ sè Tà Jisòs. ⁶ Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana Yòŋsè nè Rəreŋ nè və bohòwo. Wo sə cep ncèep lak mok sè bwìŋ ka yà' riŋ, nè sə tsoho bum mok sè Nwì à sə tsè' fa wo. ⁷ Wo à ye lòoŋ fo' co bwìŋ hum-ncòp-ba.

⁸ Pol à lòmumvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèŋ. Mənə ŋwə tɛ', yi sə cep bə bùu sə wèŋ, nè kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nè sə lap mandzè ŋgògà də wo dzəm də yusè yi tsè' fa yà'wèŋ bə gaŋ ŋkum Nwii zìnə. ⁹ Fana mok wèŋ gəŋ tu nè kà dzəm. Wo cep bum sè bup bə ma nè Tà Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sə yuk pwe'. Pol jəŋ bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sə kə cep bum mumvwe' ndap mòk nè ghaŋ nè Tiranù à tse' nà' yi. ¹⁰ Wo à sə gùhə ve'nə tètè kə dzeŋ lùumŋgònə ba. Fana bùu sè wo à cu mvwe' nzeŋgòɛsiyà, bùu Jus bə sè wo bù lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp nè Tà Jisòs.

Bwe Sivà

¹¹ Nwì à sə gù càsə nsàap maŋgəŋgèeŋ mok sè yà' à ka ve'nə ye yuk ndzə bohòPol. ¹² Nsàp nè co wo sə jəŋ megu mok gà cək nè yi yìsgè ndùrè bə zeŋ, nè kə jweŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana wo gəŋ. Yòŋsəə sè bup sə tesə gəsə ndzə ni'ì wo sè'. Wo à sə jə cək fàak ye sè yi à sə ni tse', nè sə gə bə zeŋ sè' ve'nə.

¹³ Bùu Jus mok à ye sè wo à sə gìhi ke' càa, nè sə be' fis fa bwìŋ yòŋsəə sè bup sè'. Wo à yè

ngòmùmsə ja'a də wo sə be' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo duk fa yòŋsəə sə bɔp sə duk də, <<Mù cèp bə nàaŋ Jisòs nè Pol sə tsòho nà'a.>> ¹⁴ Nwəə Jus nè ngà fa satikà' mòk nè ghaŋ à ye nè liŋ yee Sivà. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sə wo à sə gùhɔ vɛ'nə. ¹⁵ Yòŋsə nè bɔp nə à cèp fəsə fa wo duk də, <<Mù rì Jisòs, nə riŋ Pol sè', a wèŋ ndà?>> ¹⁶ Nwəə nè yi à tse' yòŋsə nè bɔp ndzə ni'ì yi nə à ko wo nsàp ngwap lù mok vɛ'ɛ, nə lɔ ghak wo. Wo à carə tesə mɔ nda'à yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' jì cèk nga yà' sàha wes pwe'.

¹⁷ Bùu Jus nə ye sè wo bù lakmvum sè wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wəə à ko wo nèbɔp. Bwìŋ à kùksə nə sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombì. ¹⁸ Bwìŋ wùriŋ sè wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə vè mvwe' bwìŋ, nə sə cèp fis bɔp sè wo à gù jəja. ¹⁹ Bwìŋ ŋkùuŋntɛŋ sè wo à sə fegè ŋgam wèŋ à jə benə vè ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nə tɛŋ yà' ŋga bwìŋ sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù hum tàŋ. ²⁰ Njo bum sè yà' à sə gù wùriŋ yè'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nə à sə yuhu lòmantombì, nə sə yam gɔŋ ghaha ghaha.

Bùu EfesòWèŋ Jə Və Ngə'

²¹ Ghà nè bum yè'sə ànə ca wes me vɛ'nə pwe', fana Pol də yi nə lo gì. Yi duk də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsidoŋiyà bə Gris, nə kə dzeŋ

* **19:19** 19:19 Ghà nè Pol ànə ye ànə fana bùu sè mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sə wo à benə, nə tɛŋ sə.

Jòrosalèm. Yi duk sè' duk də yi kè cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sè'. ²² Anə ye vɛ'nə, fana yi tumsə lo Timatì bə Ǝratòs mvwe' nzeŋgòn Ɔ Màsìdoniyà. Bùu sè ba yè'sə à ye bùu sè wo à sə tɛsə kɛ'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sə cum mali ye sə mvwe' nzeŋgòƎsiyà ŋkuŋ.

²³ Nè'e ŋga'a mvək nè ŋkəŋkes ŋgə' mòk nè bup à tɛsə mvwe' lak Efesòanə njo mandzè ma nè Tà Jisòs. ²⁴ Ngà tɛŋlám nəmòk à ye nè liŋ ye à ye də Dimàtiròs. Yi à sə tɛɛŋ fù'rə bum mok co ndap mòk nè ghaŋ nè nà' à ye ndap nwì nəmòk, nè wo togè nwì nə də Dìyanà. Yi à gù nà' bə nteŋ nəmòk nè wo togè nà' də siva. Yusè yi à gù sə à sə jə və fa bùu sè wo à sə fàak sə wèŋ swe' wùriŋ. ²⁵ Anə geŋ, yi to benə yà'wèŋ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bùu səmok sè nsàp fàak awo sè' co sè mok wèŋ sə. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bùu am, wèŋ rì də vesùwèeŋ tse' mègù mbàam yàvès bə nsàp fàk nè vesùwèeŋ gùgè nè'e. ²⁶ Fana aco wèŋ yuk nə ye yà'wèeŋ bə lis awèŋ sè' nsàp yu nè ŋgà' nè wo to yi də Pol nè'e sə gùu. Yi sə tsòho kɛ' fa bwìŋ duk də, nwìi sè bwìŋ gù yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nè kè' mò'fis. Bwìŋ a bùuŋ, nə dzəm ncèp ye nə wùriŋ. Bùu sè wo dzəm ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfenə, nə ye bwì ma nè ghaŋ mvwe' nzeŋgòƎsiyà pwe'. ²⁷ Yusè mù sə yə, a də yà'a nə jəŋ və ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' liŋ sè bup. Nə sə yəèŋ nə sè' duk də ndap nwì avès nè ghaŋ Dìyanà nə kà fàk mok sè tse' fe'lə. Mvəsə wo jəgè yi co yu nè yum, yè'e nə bup. Ngà yi nwì nè bùu Ǝsiyà pwe' nə ye bə nzeŋgònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>

28 Mvè'nè kwe' bù nè à yuk ncèp ènè, fana ntum yaan wo. Wo jok, nè ye ngòfurè duk dè, <<Diyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghan.>>
 29 Mfun à lòbè ntòlak nè pwe'. Bùu sè wèṅ tap ko bùu sèmok ba sè wo à sè gìgè bə Pol, nè jəṅ lo wo mvwe' nzùè nè bù lak sè fo' sè kə benəgè fo'.† Bùu sè ba yè'sə, à ye Gayòs bə Aritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsìdoniyà. 30 Pol à dzəm dè yi lo ngòkè teṅsə bùu sè wèṅ bə tu ye, fana bù ngàa yù mandzè Jisòs wèṅ kà ve'nə dzəm. 31 Nge'e Pol mok sè wo à yə bùu sè ghan mvwe' lak yà'sə wèṅ à tum fa yi ntirè. Wo à tirə fa nà duk dè, <<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènè kè nì vèsè.>>

32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nè sə jam jamə ve'ε. Bòp bù mòk à sə fu sè' yusè zok, ma mòk sə fun sè' yusè zok. Anə ye ve'nə bùusè bòp ma nè ghan à ka yusè yà' à jə benə vè wo fo' sè' riṅ. 33 Nwè nəmòk à ye fo' nè liṅ ye à ye də Alèsandà, fana bùu Jus wèṅ tes yi mantombi dè nà'a cep fa wo. Alèsandà gə bo də bwiiṅ teṅsə cù, ya yi tan njo mʉtsətsə'rə bwiiṅ. 34 Bùu sè wèṅ ànə ye riṅ dè nà'a n̄wəθ Jus, fana wo pwe'fo' sə fun benə megu mok yusè mò'fis. Wo à sə furè duk dè, <<Diyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghan.>> Wo sə furè ve'nə tètè han, nè kà nènək teṅsè.

35 Anə geṅ, ngà còm bum nè mvwe' lak yà'sə à gù bùu sè wèṅ teṅsə cùu sə. Yi yeto ngòcèp duk

† 19:29 19:29 Nzùè nè wo kə benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə n̄ahagè nsàap jap fo' n̄kùuṅ.

də, <<Wèŋ bùu Efesò, ndàaŋwè pwe' riŋ duk də a nònşəgè ndap nè ghaŋ nè nwi Diyanà nè'e ntum lak Efesò, bə lis ye nè rərəŋ nè nà' à gbù tsə mabu. ³⁶ Kaco ŋwè nəmòk duk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntum, nə kà yumok co bùu sè wo ka ŋkərè tse' gù. ³⁷ Wèŋ jə vè bùu yè'e fəŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mæ nda'à nwi àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sè' bupsə. ³⁸ A ye-a də Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwè nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sè'. Yà'a mvwe' sè co ŋwè tsok yusè yà' sə yaaŋ yi bə mòk fo'. ³⁹ Nə ye sè' duk də ŋga wèŋ dzəm-a yumok sè zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bù nè ghaŋ nə. ⁴⁰ Busè yà'a nə bup bohòvesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bèn bə nsàp gham cù nè ghaŋ nè nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwè nəmòk tsok njo mòk bèboŋ nè nsàp cù nè'e tesə bùu zeŋ yeŋ.>> ⁴¹ Yi ànə cep wes vè'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

¹ Ghà nè wo ànə teŋsə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bèboŋ, nə cepsə wo də yi lò, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzeŋgòn Màsìdoniyà. ² Yi à cà mvwe' ŋgòŋ yà'sə, nə sə tipsə bùu sə wèŋ bə ncèep cùu sè bèboŋ wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzeŋgòn Gris. ³ Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwè tɛ'. Yi ànə sə gəhə də yi lo mvwe' nzeŋgòn Sìriyà. A ye sè' ghà nà'nə nè yi à yuk duk də bùu Jus wèŋ sə ləp mandzè ŋgòzə

yi. Anə geŋ yi də bògha' də yi bwi foho ca mvwe' nzenğon Məsìdoniyà sèmok. ⁴ Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nè mvwe' lak Berà à lòbəbɛ'. Bùu mok sè bə yà'wèŋ à lòsə' à ye Aritakòbə Sèkudù sè lak àwo Tètàlonikà. Gayòs nè lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timatì bə bùu Esiyà mok sè liŋ awo də Tìkikòs bə Tròfimù. ⁵ Wo à lòmantombì, nə kə tək ves mvwe' lak Truwà. ⁶ Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ŋkà'a zə brəd jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filìpi. Vès à gì nùumbu tàŋ, nə kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' nteŋ mò'fis.

Pol Lùŋsə Nwè

⁷ Nùumbu nè tsok reŋgə ye Sondè à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe' mò'fis ŋgòkə zə Losopà. A ye nè nconùm. Pol à cèp bohòbùu sə wèŋ, nə sə tsoho mali fo' tètè kə dzeŋ tsətsə'rè tsok ŋga yi sə tsòho mali. Anə ye ve'nə bùusè də tsok reŋ, yi me'rə yà'wèŋ, nə lo. ⁸ Laàm à ye mvwe' sè vès à cu kwe' sə wùriŋ. A ye mvwe' rum ndap nè ma mɛ tuhù. ⁹ Mɛwà'ŋwə nəmòk à ye fo' nè liŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mɛ wundù, nə sə yu'rə mvəsè Pol sə cèep sə. Mvəsè Pol à sə tsòho nə kà teŋsə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbɛ tsoŋ mbwa. Yi à gbɛ tsoŋ tè bə rum nè te' mɛbu kə dzeŋ sə nze. Wo à kè te' yi ŋga yi kpɛ laŋ. ¹⁰ Anə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nə kə gbɛ naaŋ nà' mɛ ni'ì. Yi firə bo, nə wumsə gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nə duk də, <<Kà jìk, yi cu ŋwəm.>> ¹¹ Fana yi bwi kok lo fe'lə mɛ mvwe' rum nè mɛ tuhù nə sèmok. Yi bək zə beŋ. Yi

ànə cep bə yà'wèŋ səsap haəŋ nùm kok, fana Pol bɛ' mandzè nə lo. ¹² Wo à jə fəsə lòmɯwà'ŋwè nə lak ŋwəm. Wo à kwa wù kà fàk.

Pol LòMvwe' Lak Militù

¹³ Vès à ni ŋwes, nə lo mantombi ngòlòmɯwe' lak Asòs. Yà'a mɯwe' sè vès à ye ŋgòkə tsèŋ Pol, ya yi ni ŋwes nə ye sè'. Yi ànə duk vɛ'nə bùusè də yi à sə gi lòye fo' sə kùhu. ¹⁴ Vesiwèŋ ànə kərə Asòs anə, fana vesiwèŋ ni ŋwes mok bəbɛ', nə lo mɯwe' lak Mitilù. ¹⁵ Vès à gi bə ŋwes tètè tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mɯwe' lak Ciyòs. A cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mɯwe' lak Samòs. Tsə' mok à rɛŋ bwi, vès kə dzeŋ Militù anə. ¹⁶ Pol ànə dzəm də yi cà mɯwe' lak Efesòsə ŋwesə ya yi kà mvək mɯwe' nzeŋgòɛsiyà kə càsə. Yi à sə gù nənək ya yi kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ye sè' də ŋga mandzè ye-a yo, yi kə ni kərə tsooŋ gu nùmbu nè bùu Jus wèŋ à sə bəŋsə bum.

Pol Cèpsə Nkwàha Bùu Efesò

¹⁷ Pol à cu mɯwe' lak Militù, nə tirə gesə lo ntirè mɯwe' lak Efesòdə bù nkwàha bwìŋ mənə cos nə fo' kə tseŋ yi. ¹⁸ Wo ànə kə dzeŋ, fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì nsàp ncu àm nə mù à sə cu ghà nè mɯ à ye vesùwèŋ. Ye jəŋ nùmbu nè mù à kə nè to kù mɯwe' nzeŋgòɛsiyà. ¹⁹ Mɯ à sə gù fàak am co ŋgà fàk Tà Jisòs, nə kà ni' sə nè. Ghà nəmòk à sə ye, mù sə fàk bə ndzəp lis sè' ŋga bum sə gù bup wùriŋ. Yè'sə ànə ye vɛ'nə bùusè bùu Jus wèŋ à sə làp mandzè də wo nisə mɯ ŋgə'. ²⁰ Wèŋ rì tse' sè' duk də yusə ya'

à ye co yà' tēsə wəŋ pwe', mù à sə kà nè mò'fis swihìgè. Yè'sə à sə ye vɛ'nə ghà nè mù à sə tsòho fa wəŋ, nè sə yə'rə wəŋ mvwe' bwìŋ bə nda'à wèŋ mwè. ²¹ Mù à sə tsòho fa bùu Jus nə ye sè wo bù lakmvum sè'. Mù sə duk fa wo duk də wo jəŋ ŋkərə, nè bwi fa bup awo ŋkwèŋ, nè buuŋ və bohòNwì. Nə ye sè' duk də wo dzəm tse' bohòJisòs nè yi Tà àvès. ²² Nè ŋga'a nè'e, mù sə gù tsə mègù yusè Yòŋsè nè Rərəŋ sə cèep, fana mù nè sə lònə Jòrosalèm. Mù ka yusè yà'a nə kə gu mu fo' riŋ. ²³ Nè mò'fis nè mù rii duk də, Yòŋsè nè Rərəŋ nə tsè' fa mu duk də ndapndzəm bə ŋgə' sə tək mu mvwe' ntum lak nè fòpwe'. ²⁴ Fana yusə duk də mù ka yòŋsè àm co yumok sè yà' tse' fàk bohòmù mok jəŋ fe'lə. A vɛ'nə ya ŋga mu gu wes fàak sè Tà Jisòs nə à fa mu də mu gu sə. Fàak sə, a ŋgòtsè' rɛŋsə fa bwìŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bòvəm nè Nwì.

²⁵ <<Mù a gihi kɛ' cà mʉtsətsə'rə wèŋ pwe', nə sə tsoho fa wəŋ mvè'nə gaŋ ŋkum Nwì cu. Mù sə duk də ŋwè nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ nè yi nə ye fe'lə yuk si am bùè. ²⁶ Fana mù sə tsè' rɛŋsə fa wəŋ ntirè nè'e jəja paamm, də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wèŋ fana bo am kà ca ye. ²⁷ Mù ànə tsòho fa wəŋ yusè Nwì sə dzəm pwe'fo', nə kà mòk swihì. ²⁸ Wèŋ jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ, nə ye bə bùu sè Yòŋsè nè Rərəŋ nə a fa nòŋsə wo ndzə bohòwèŋ. Wèŋ ye co ganakù' bohòbùu cos Nwì. Cos nə yi à gù nà' buuŋ nje bùu nduəm mo ye nə. ²⁹ Mù rì də ghà nè mu lo wes yàm, fana ŋgà yə'rè fa bwìŋ bum mvwèes nə və mʉtsətsə'rə wèŋ co nàam sè

bup vè wo. Wo vè co nàam sè bup vè'nə, fana wo kà wèŋ sè wèŋ a yə'rə zinə nə mè'rè. ³⁰ Mvəək nə vè nə bòp bú àwèŋ mòok nə sè ci' mvwès, ŋgòbòrə lòbùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs ma njàwo. ³¹ Wèeŋ sè so, nə sè tsərə tse' sè' duk də mù à yə ŋgə' ŋkùuŋntèŋ ŋgòyə'rə wèŋ. Mù à yə'rə wèŋ pwe' bə ntum nè manziŋ wùriŋ vè'nə nùm bə ndzəm mənə lùumŋgòŋ tɛ'. ³² Nè ŋga'a nè'e, mu me'rə fa wèŋ ndzə bohòNwì də yi sè jəŋ ŋkərè bohòwèŋ yi, nə niŋ fa wèŋ bòvəm ye. Yi tse' nàaŋ sè ŋgògù wèeŋ kuk lo mantombi, nə se wèŋ bə ghàha ye sè yi a nòŋsə fa bohòbùu ye sè yi à cù' rɛŋsə wo. ³³ Mù ka yu ghàha ŋwè nəmòk co mbàm-è' kè cək-è' waŋ yuk. ³⁴ Wèŋ rì yàwèŋ sè' də ves ŋge' am wèŋ a sè tse' yusè vès dzəm pwe' ŋga bo am yè'e a fà' wo. ³⁵ Mù a niŋ tsè' fa wèŋ bə nsàp mandzè nè fòpwe' laŋ duk də vès tse' ŋgòfàk bə nàŋ mùm vè' ènə, ŋgòtɛsə ŋgàa jì nàŋ. Vèes tsərə tse'gè ncèp nè Tà Jisòs à cèp bə cùu ye də, <Kwəkwa gha' cà ŋgòfa nə nòŋsə ŋgòjəŋ.> >>

³⁶ Pol ànə cèp wes, fana bə yà'wèŋ lòoŋ təəŋ sə nze bə tumfərə, nə gù pìriyà. ³⁷ Wo à sè warə pwe'fo' mvè'nè wo sè ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu wo, nə sè cèpsə yi də nà'a gèŋ bəboŋ. ³⁸ Ntum à rwì' wesə wo bə ncèp nè yi à cèp duk də yà'a nə kà si ye mok yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tsoŋ lo mà mvwe' ŋgwes nə bəbɛ'.

21

*Gì Nè Pol A Lò
Mvwe' Lak Jòrosalèm*

¹ Anə geŋ, vès cepsə wo də wo cum bəboŋ, nə lo yu avès. Vès à to sənə ŋwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nə lo mvwe' lak Pàtarà. ² À kə dzeŋ fo', vès ye ŋwes mòk nè nà' à sə lòmve' nzeŋgòŋ Fònisiyà. Vès à ni nà', nə lo. ³ Vès à kə dzeŋ mvwe' sè co vès ye gesə lo lak Σεπρόφανα vès buuŋ lo ma zə mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà. Vès à tesə sənə ŋwes nə mvwe' lak Tayà. Yè'e sè' məmve' nē ŋwes nə à lònḡòkè fis bum sè yi à bək vè sə sè' fo'.

⁴ Vès à tsəŋ buu səmok sè wo à sə yù mandzè Jisòs sè' fo'. Vesiwèŋ à cu nteŋ mò'fis. Wo à tsè' fa Pol bə ŋaəŋ Yòŋsè Nwì nə duk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò. ⁵ Mvək nè njàvès ŋòcu venəwèŋ à mée, fana vès ca be' mandzè, nə lo yu avès. Wo à tesə vesiwèŋ mə ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo nə ye bwe awo sè', vesiwèŋ pwe' à kə təəŋ bə tumfərə ŋu ndzəp anə mvwe' ŋgwansa, nə gu pìriyà. ⁶ Fana vès cepsə ndaəŋwè pwe' də a nè yenə. Vès ni yàvès ŋwes. Wo bwi lo yàwo lak.

⁷ Vès à mè'rə lak Tayà, fana gi àvès sə lo mali mantombi tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès à cəpsə bwema sè wo cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ numbu mò'fis. ⁸ Tsok à rəŋ, vès yè'e sè' ŋkuŋ nə kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. À kə dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filip nè yi à ye fəŋgəri. Vès à nòŋ vesiwèŋ. Yi à ye sè' mòk mətəsətsə'rə buu sè sàmba sè wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sə. ⁹ Yi à tse' bwe wəhaŋgwèŋ kwè sè wo pwe'fo'

à ka ndum tse'. Wo à sè tsòho bum sè Nwì à sè tsè' fa wo yi.

¹⁰ Vès ànə cum fo' nùumbu ηκùυηntèη, fana ngà tsòhòbum Nwì mòk nè liη yee Agabòs və ye sè'. Yi à ye'e vè mvwe' nzeηgòn Jùdiyà. ¹¹ Yi à kè yə ves, nə jəη korə Pol, nə swi' kùu ye bə bo ye bə zeη. Yi cep duk də, <<Yè'e yusè Yòηsè nè Rəreη nə cèp duk də, <Bùu Jus sè wo cu Jòrosalèem nə swi' ηwè nè yi tse' korə nè'e mɯ mvək nè'e. Wo swi' wes mè yi, fana wo jəη yi, nə fa bohòbù lakmvum.> >> ¹² Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bùu mok sè fo' leη Pol vε'ε də yi kà Jòrosalèem anə mok gè. ¹³ Yi cep fəsə ye duk də, <<Hàva', wèη sə gù yè'sə yà vε'nə? Wèη sə wa, nə sə gesə fa mɯ wɯə sə ntɯù bùu yà? Mɯ kəkùrè co wo kə kiη mɯ Jòrosalèem anə. A dzəm mɯ kpɯ bùu liη Tà Jisòs, yumok kà bɯp.>> ¹⁴ Mandzè nè co vès gɯ yi dzəm cùu avès à ye bùè, fana vès me'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwì.>>

¹⁵ Vès ànə casə mɯmvək mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e ηgòlòJòrosalèem anə. ¹⁶ A lòbe'lə vès ηgàa yù mandzè Jisòs mok sè mvwe' nzeηgòn Sìsàriyà. Wo à jə ləves mvwe' ndap ηwè nè vès ànə ye ηgòcu nda'à yi. Liη yee Nasòη. Liη lak yee Σεprò. Yi à dzəm bohòJisòs haanη mantombi ntèη.

*Wo Fek Pol
Bə Nzak Lùuk Musi*

¹⁷ Vès à kè dzèη Jòrosalèem, bwema sè fo' sè wèη à cèpsə ves bèbòη wùriη. ¹⁸ Tsok à rəη, vès Pol wèη à lòηgòkè yə Jem. Bù ηkwàha bùu sè

m̄ cos sə pwe' à ye fo' sə nze. ¹⁹ Pol à cèpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusè Nwì a gù yà' bə fàak sè yi à sə gũ pwe'fo'. Yusè yi à tsòho sə à ye bum sè Nwì à gù bohòbù lakmvum wèŋ. ²⁰ Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwì. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsè' bə lis yo. Bùu Jus lòmənə ncùhù wùriŋ sè wo à dzəm bohòJisòs, nə sə nonjə lùk Musi sè' pap. ²¹ Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsè' wo duk də wù sə yə'rə fa bùu Jus sè wo cu lakmvum də wo me'rə mak lùk Musi. Wo duk də wù sə tsòho fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kà bum lak bùu Jus wèŋ sè' gù. ²² Wo nə yuk tsoŋ li duk də wù vè laŋ. Aco a gù yè'sə va? ²³ Vès tsok fa wu yusè vès tsəm də aco wù gũ. Bùu mook fəŋ bwìŋ kwè sè wo a kàk Nwì. ²⁴ Aco wù yuŋ lo wo nə kə gũ sè' mvè'nè wo sə kè gù bum sè ya wo ye rərəŋ m̄ lisè Nwì sə. A gèə, wù lak lok yusè wo tse' ngòlà'a sə pwe' sə bàa wù, ya nga wo nə tse' mandzè nè ngòkè sù tu awo sə. Wu gũ-a vè'nə, fana ndaaŋwè pwe' nə riŋ duk də yusè wo à yuk bə liŋ yòsə ka zìnə yeŋ. Wo nə duk də wù sə yù yòsè' lùk Musi sə. ²⁵ Nə ye də vès à còm fa bù lakmvum sè wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwàk. Vès à còm tsè' mègù fa wo nja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà bum rùm zũ. Nə kà nduəm kè nàm nè nà' kp̄ bə nduəm ye ndzə ni'ì yi sè' zũ. Nə ye sè' də wo kà sàhà kè nto àlè' ko.>>

²⁶ Pol à dzəm, nə jəŋ bùu sə wèŋ. Tsok à rəŋ bə yà'wèŋ gũ bum sè ya wo ye rərəŋ m̄ lisè Nwì

sə, nə lo mü ndap Nwì nè ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ngòkè tsè' nònjsə nùumbu sè yà'a nə ca ŋkuŋ nùmbu nè wo nə fa fəfa mənə tu bùu yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

²⁷ Nùumbu sè sàmba sə à də a me, fana bùu Jus mok tesə və mvwe' nze Esiyà, nə kə ye Pol mü ndap Nwì nè ghaŋ nə. Bùu yè'sə caŋsə fa bùu sè fo' sə pwe' ncəncəŋ wo ko Pol. ²⁸ Wo sə fuŋ duk də, <<Bùu Izùre, wèeŋ və kə tesə ves. Nè'e ŋwè nè yi gihi ke'gè ma nè fòpwe', nə sə yə'rə fa bwìŋ duk də, bùu Izùre bə lùuk Musi, nə ye ndap Nwì nè ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bù lakmvum, nə kə nisə nə yà' mü ndap Nwì nè ghaŋ nə. Mvəsè yi gù ve'nə, ye də yi gù bupsə mvwe' sè yà'a rərəŋ sə yè'sə laŋ.>>

²⁹ Wo à duk ve'nə bùusè wo à yə nà' bə mənɔwèè Efesòmòk mü ntòlak anə. Wo tsəm ŋgwàaŋ də yi kə nisə nà' mü mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwè ànə à ye də Tròfimù. ³⁰ Lak sə pwe' à curə wək. Bwìŋ kə caŋ baŋ mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis yi mü ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə lok ncùu ndap nə. ³¹ Bùu sə wèŋ à sə ləp mandzè də wo zə Pol.

Sè ghà nà'nə, ntirè lo bohòŋkum sojà bùu Rumà wèŋ duk də cəcuŋ ni mü ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ. ³² Nkum sojà nə lokok gu kè' mò'fis. Yi to jəŋ bùu sè mantombi nə ye sojàa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsooŋ lo mvwe' sè bùu sə wèŋ cu sə. Bùu sə ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lè. ³³ Nkum sojà nə à gè mvwe' sè Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa ŋəŋ duk də wo tasə Pol nə bə kwaŋ ba. Fana yi fek bùu sə də, <<Ŋwè ènə

ndà le?>> Nə fek sè' də, <<Nà' gù bupsə yà le?
>> ³⁴ Fana bùu mok sè mənə ɲo bùu sə wèŋ sə
cep furə yusè zok, bòp ma mòk sə fuŋ yàwo sè'
yusè zok. Jijipsè à ye fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bum à jip
nsàp nè ɲkum sojà nè kà yusè yà'a nè ye sə pap
rì tse'. Anə ye vɛ'nə, ɲkum sojà nè duk bùu ye
wèŋ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' nɛŋap ndap mòk
nè wo à ci tes fa sojà wèŋ. ³⁵ Wo à jə kok lògù
Pol moòm ghùk vɛ'ɛ, nè dzeŋ mvwe' mbùhu kùu
sè wo à bom ɲgòkok lòmɔ nda'à anə, fana wo le'
bək yi mɔ ɲkambèək, bùusè bùu sè fo' sə à sə
cəp ntum nèbɔp. ³⁶ Wo à sə ywè' vè mɛŋkwèŋ
duk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

³⁷ Mvəsè sojàa sə ànə sə duk wo nisə gesə Pol
mɔmvwe' nɛŋap ndap nə, fana Pol fek ɲkum
sojà nè duk də aco yi cep yumok bohònà' àle?
ɲkum sojà nè də, <<Kàmfire wù cèp rigè ncèep
lak bùu Gris. ³⁸ Ye də wù ka ɲwèə Ijip nè mù sə
tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Búsè yi ànə və ghà
nəmòk fɛŋ, nə ye ndàŋ bə gomè nè fɛn. Yi bək
jəŋ lo màkizaà ɲgèà bwìŋ ncùhù kwè.>> ³⁹ Pol
à duk fa yi duk də, <<Mɔ ɲwèə Jus. Wo à dzə mɔ
mvwe' lak Tasònə mvwe' Sìlisiyà. Lak sə bwìŋ rì
yà' pwe'fo'.>> Fana yi leŋ ɲkum sojà nè duk də,
<<Kwèkwè', fa mɔ-a mandzè mɔ cep-a bohòbùu
yè'sə-è.>> ⁴⁰ ɲkum sojà nè à fa yi mandzè də
nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yunŋkuu sè
wo à bom ɲgòkok lòmɔ nda'à sə, nə sə gɔ bo ye
də bwìŋ tɛŋsə cù. Bùu sə à tɛŋsə, fana Pol cep
bohòwo bə ncèep bùu Jus wèŋ.

22

¹ Pol à yèto duk dè, <<Bwe tè' am nè ye tè' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mu mvəsə mù sə fi'lə ncùu am bohòwèŋ.>> ² Mvəsə wo à yuk nga yi sə cep bohòwo bə ncèep bùu Jus fana ηwè nè mò'fis kà mok kwis fe'lè. Pol sə cep lo mantombi. ³ Yi sə duk dè, <<Mu yè'e ηwəə Jus. Wo à dzə mu mvwe' lak Tasònə mvwe' nze Silisiyà. Mù kuk Jòrosalèm fən. Gàmaliyà à yə'rə mu yi. Wo à yə'rə fa mu lùuk tàcicii avès ve'ε làaŋ. Mù à fa ni' àm ηgòfàk bohòNwì sè' mvè'nè wèŋ sè wèeŋ fεeŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ. ⁴ Fana mù à yeŋsə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs ènə ηgə' sè' wùriŋ. Mù à tùksə zə mok sè' njo mandzè ènə. Mù à ko nisə mbəmbam bə bəba wèŋ ndapndzəm sè' bùu zeŋ. ⁵ Nkum Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusè mù sə cèp yè'sə zinə. Mù ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tè' avès bùu Jus sè wo cu Dàmaskù ηwàk, nè fa mu. Mù lo mbwa ηgòkè ko bùu sè wo à sə yù mandzè ènə. Mù à sə lòŋgòkè tsòoŋ wo bə kwan, nè jəŋ və wo Jòrosalèm fεŋ ηgòyeŋsə wo ηgə'.

Pol Tsè' Mvè'nè Yi A Dzəm Jisòs

⁶ <<Mvəsə mù à kuəp lòDàmaskù anə, nga nùum co marəŋ, mù ye nga mareŋ mòk rεeŋ tsə mabu ve'ε bùəmm. Nà' rεeŋ dzooŋ mvwe' sè mù à təəŋ sə pwe'. ⁷ Mù coho gbə sə nze nè yuk nga ηgì ηwè nəmòk sə cèep. Ngi ηgəŋgəŋ sə duk dè, <Sol, Sol, wù sə fa mu ηgə' ve'nə bùu yà?> ⁸ Mù fek gesə yàm sè' duk dè, <A wùu ndà Tà?

> Yi cep fəsə fa mɛ də, <A mɛu Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.> ⁹ Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə mareŋ nə sè', nə kà ŋgì ŋwè nè nà' à sə cèp bohòmù nə yuk. ¹⁰ Mù fek fe'lə sèmok duk də, <Tà, mɛ gu va?> Fana Tà nè duk fa mɛ duk də, <Lòkok mɛtsè, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kè dzèŋ fo', fana wo nè tsoho fa wu bum pwe' sè Nwì a fùhɛ nɔŋsə də wu gu.> ¹¹ Lis à loho mɛ njo mareŋ nè nà' à rɛŋ nə. Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòmɛ mɛ ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.

¹² <<Nwè nəmòk ànə ye, liŋ yee duk də Anàniyàs. Yi à sə wəpgè Nwì, nə sə nɔŋsə lùuk avès bèboŋ. Bùu Jus sè mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sə jəgè yi co ŋwè nè zìnə wù kà fùk. ¹³ Yi à vè kè tsèŋ mɛ. Yi təəŋ kok ŋgu ni'ì mù, nə duk fa mɛ duk də, <Mo tè' am Sol, ye fe'lə bum sèmok.> Yi ànə sə duk wesə vɛ'nə ntɛŋ, fana lis am sə muhu. Mù ye bum sèmok, nə kùk yi. ¹⁴ Yi duk fe'lə fa mɛ duk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusè yà' cu sə vèə yi ŋgògùu. Yi cokfis wu sè' də ya wu ye ja'a Jisòs, ŋgà fàk ye nè rərəŋ bè lis, nə yuk ŋgì ye mvəsə yi sə cèep bè cùu ye. ¹⁵ Busè a nə ye wù nè ŋgòtsòho fa bwìŋ pwe' yusè wù a yə nə yuk sə kum liŋ ye. ¹⁶ Nə yeè nə duk də cu fe'lə yè'sə yà sèmok ε? Lòkok ya wo baptesə wu, nə to liŋ Tà Jisòs, ya Nwii cuk mak gesə bɔp yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bù Lakmvum Nzak Nwì

¹⁷ <<Ànə geŋ, mù bwi fòho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nè mù ànə sə gu pìriyà mənə ndap Nwì nè ghaŋ nə, fana mà ye yumok co lo vɛ'ɛ. ¹⁸ Mù ye

ndzè loòanè nga Tà Jisòs sè duk fa mu duk dè,
 <Gùu nè tesè lo gesè mvwe' lak Jòrosalèm fèη nè
 nènàk, bùusè bùu sè fèη nè kà yusè wu nè tsok
 fa wo bə liη am dzəm.> ¹⁹ Mù cep fəsə fa yi yàm
 sè' duk dè, <Tà, wo riη vε'ε bèboηni duk dè mù
 à sè lògè mənə ndap pìriyàa bùu Jus wèη, nè sè
 ko ləp bùu sè wo dzəm wu. ²⁰ Nə ye sè' dè ghà
 nè wo à zə Stefè nè yi à sè tsòho bum sè yi à
 yə bə liη yò, mù à ye sè' fo'. Mù à sè dzəm sè'
 dè a bèboη ηgòzə yi vε'nə. Mù à sè kùk fa bùu
 sè wo à sè zə yi sè lis bə cəək awo mù.> ²¹ Mù
 ànə duk wes vε'nə, fana Tà nè duk mu dè, <Gèη
 ntèη, bùusè mu nè tum sə lo wu mvwe' səsap, dè
 yi bohòbù lakmvum wèη.> >>

²² Bùu sè wèη à sè yu'rə gù sè' gəe'. Pol ànə cep
 nè duk dè yi sè lo bohòbù lakmvum, fana bùu sè
 wèη kə' ηgùη nsàp nè co ntu' loho bwìη. Wo sè
 duk dè, <<Wèη zə gesə lo yi fo', wèη zə yi zə,
 yi ka tse' ηgòcu ηwəm.>> ²³ Wo à sè torə, nè sè
 wəηsə kə' cəək awo mət sè, nè sè ηwε' səsə gesə
 mfəm fə mabu nduk. ²⁴ Nkum sojà bùu Rumà
 wèη nè à tsè' fa bùu ye wèη dè yà'a lok swihi Pol
 məm vwe' ndap nè wo lokgè bwìη mbwa nè. Yi à
 duk yà' sè' dè yà'a ləp nà' bə ηkwès ya nà'a tsok
 njo nè bwìη sè torə nà' lələ nè. ²⁵ Wo ànə kiη wes
 yi dè ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòηkwà'
 ηwè sojà nè yi tə fo' nè. Yi à fek nà' duk dè,
 <<Lùk sè duk dè aco wu ləp ηwè nè yi mègù
 yəyərè co mo lak Rumà nga wo ka nzak ye dè
 yi gbù nzak àε ntòsak à?>> ²⁶ Nkwà' ηwè nè
 à yuk vε'nə, fana yi bwi foho lo bohòηkum sojà
 nè. A kè dzèη, yi fek nà' duk dè, <<Wù sè dè wu

gu yè'e yà? Nwè ènə yi nwèè Rumà.>> ²⁷ Fana nkum sojà nə lo bohòPol, nə fek nà' də, <<Tsok fa mu-a zinə yo, wu nwèè Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>> ²⁸ Nkum sojà nə duk fa Pol də, <<Mu yè'e sè' mòk. Mù à làk mbàm wùriŋ ŋkuŋ nə ye mòk.>> Pol duk fa nà' də yi ye mòk bùsè wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'. ²⁹ Bùu sè wo à yè ngòfehe Pol bum səmok ànə yuk ve'nə ntɛŋ, wo bwi foho lo maŋkwèŋ nyaap. Wuə à ko nkum sojà nə mvəsè yi à tsòŋ nà' bə kwanŋ ŋga nà' mègù sè' yəyərè bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mə Kaŋsurù Bùu Jus Wèŋ

³⁰ Nkum sojà nə à sə dzəm tsə mali də yi riŋ tsoŋ njo nè bùu Jus wèŋ anə sə beŋ Pol bùu zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à reŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwanŋ sə. Yi to benə ngàa fa satikà' sè ghanŋ wèŋ bə ngàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Anə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombii yà'wèŋ.

23

¹ Pol sə kək tse' bùu sè mu kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèŋ yumok. Yi à duk də, <<Bwema am wèŋ, mà ka məmərè sə ntuu mù bə ncu àm mantombii Nwì tse' lok, kə dzeŋ nè mù tə ŋga'a nè'e.>> ² Yi ànə cep ve'nə, fana nkum ngàa fa satikà' nè liŋ yee Anàniyàs à duk fa bùu sè wo à təŋ kok ŋgu ni'ì Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mu cùhù. ³ Pol duk fa nà' duk də, <<Nwii nə ləp li wu, wù fop co mbàndap nè wo yok basə nà' bə bwèŋ wà. Wù cu yà'sə co nwè nè yi tse' ngòsak mu mvəsè lùk sə duk, fana wù sə gu bupsə fe'lə lùk sə sè' wù. Wù sə gù bupsə yà'

bə mandzè nè wù fa nàŋ də wo ləp mɯ.>> ⁴ Bùu sè wo à təə kok ŋɯ ni'ì Pol sə fek yi duk də, <<Wù sə yàk ŋkum ngàa fa satikà' nè yi ŋwəə Nwì à?>> ⁵ Pol duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ na, mù anə ka riŋ də yi ŋkum ngàa fa satikà' yi riŋ. Nwàk Nwì sə cep sè' duk də, kà də ŋwèe to liŋ ŋwə nè yi tse' bwìŋ yi bəp duk.>>

⁶ Pol à yə də bùu mok mɯ kaŋsurù anə à ye bùu Faràsi, mok bùu Sadùsi fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèŋ, mɯ yè'e ŋwəə Faràsi, nə ye sè' mo ŋwəə Faràsi. Mù cu yè' mənə dzè' nzak də bùusè mù tsè' də bwìŋ nè lòkok mvwe' kpɯ sèmok.>> ⁷ Yi ànə cep wes ve'nə ntèn, fana bùu Sadusi bə bùu Faràsi sə wèŋ yeto ŋkùəm, kwe' awo nə à gà'a mok ba. ⁸ Anə ye ve'nə bùusè bùu Sadusi wèŋ à sə duk yàwo duk də ŋwèe nè kà mvwe' kpɯ lòkok yuk. Wo sə duk mok sè' də, masinjàa Nwì, nə ye bùu sè wo mègù yàwo yòŋsè ka yeŋ. Bùu Faràsi wèŋ à ye yàwo bəp bù nè wo à dzəm də bum sè tɛ' yè'sə lònŋfo' yo. ⁹ Cùu sè wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lòmantombì. Ngàa yə'rè bwìŋ lùuk mok à lòkok, nə cep ve'ε guguŋ. Wo à duk də, <<Vès ka fèŋ nè ŋwə ènə gùu ye. Kàmòk yòŋsè nəmòk kè masinjà Nwì-é', a tsè' yi yumok laŋ zinə.>> Ngàa yə'rè bwìŋ lùk sè wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bəp nè bùu Faràsi wèŋ. ¹⁰ Nkùəm nə à kè curə ve'ε wuk. Nkum sojà nə wəp duk də aco yà' ŋwe' ci'lə Pol bə bo, fana yi duk fa sojàa ye wèŋ də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sè bùu sə tə sə, nə ko lo Pol kə lok swihi mvwe' ŋəŋap ndap sojà wèŋ nə. ¹¹ A ye nòŋ nùmbu ànə nè ndzəmè fana

Tà Jisòs à kè təəŋ kok ŋɔ ni'ì Pol, nə duk fa nà' duk də, <<Ko ntum. Mvəsè wù a tsè' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fɛɛŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bùu sè mvwe' lak Rumà sè' məm̀vək ànə.>>

Wo Làp Mandzè NgòZə Pol

¹² Tsok à rɛŋ, fana bùu Jus mok wèŋ kə be'lə, nə swi' cù mpaan. Wo à kèŋ duk də wo nə kà yumok kè cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol. ¹³ Wo à ye co bwìŋ hum kwè sè wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə. ¹⁴ Anə geŋ, wo lo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ duk də, <<Vès kèŋ vɛ'ɛ nè zìnə mvwe' mò'fis də vès nə kà yumok kè cùhu gèsə lok tè vès zə Pol. ¹⁵ Yusə ŋga'a duk də wèŋ kaŋsurù wèŋ tirə gesə fa lo ŋkum sojà bùu Rumà wèŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wèŋ dzəm ŋgòyuk yamsə boŋsə yumok m̀ cùhu Pol anə. Vès nə f̀h̀h̀ yàvès ŋgòzə yi ŋga yi ka fɛɛŋ ntòkə dzeŋ.>>

¹⁶ Mo njè'ɛ Pol mòk nè ŋwəmbam à yuk bum sè wo à sə duk də wo g̀ sə. Yi lo, nə kə ni m̀mvwe' ndap nè wo lok tes Pol mbwa nə, nə tsok fa nà'. ¹⁷ Pol ànə yuk vɛ'nə, yi to ŋkwà' ŋwè sojà nəmòk, nə duk nà' də, <<Jəŋ m̀wà'ŋwè nè'e, nə jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sè yi nə tsok fa nà'.>> ¹⁸ Ŋkwà' ŋwè sojà nə ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nə. Ŋkwà' ŋwè sojà nə duk fa ŋkum sojà nə duk də, <<Ngà ndapndzəm nè liŋ yee Pol nà'a duk m̀ yi də m̀ jəŋ və fa wu m̀wà'ŋwè nè'e. Yi də nà' tse' yusəmok ŋgòtsè' fa wu.>> ¹⁹ Ŋkum sojà nə ko jəŋ m̀wà'ŋwè nə bə bo, bə nà' soŋ təəŋ lo mok wo ba-nə-ba. Yi

fek nà' də, <<Yusè wù də wu tsok fa mɛ sə yà? >> ²⁰ Fana yi tsok nà' də, <<Bùu Jus sè ghan wèŋ kì cù də a ye zòŋ wo duk wu də wu jəŋ və Pol mɛ kaŋsurù. Wo də kaŋsurù nə dzəm ngòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nə. ²¹ A gèè wù kà dzəm, bùusè bùu sè wo nə sə noon swihi ngòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bùu yè'sə kèŋ duk də wo nə kà yumok kè cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusè wu nə cep bùusè wo fùhu cu gu yàwo ŋga'a vɛ'nə.>> ²² Nkum sojà nə à duk fa mɛwà'ŋwè nə də nà'a lo, nə duk də nà'a kà ŋwè nəmòk də nà'a kè tsè' fa yi yu yè'sə laŋ tsè' fa swì.

*Wo Jə LòPol
Mvwe' Lak Sisariyà*

²³ Anə geŋ nkum sojà nə to ngàa fàak ye bwìŋ ba. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà nkù ba ya wenə wèeŋ fùhu ngòlòmve' nzeŋgòŋ Sisariyà. Wèeŋ jəŋ sojàa sè ngàa nàambà'rè hum sàmba bə sè ngàa kòŋ nkù ba sè'. Wèeŋ fùhu də wèeŋ nə lo noon ntinə ndzəmè. Wèeŋ nə ye'e co ghà nè bwìŋ sə nòŋ tsə nze vɛ'ɛ. ²⁴ Làp fa Pol nàambà'rèə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelis.>> ²⁵ Nkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mɛ mvèk nè'e də, ²⁶ <<Sə còm mù nè liŋ am Kladiyòs Lìsiyàs. Mù sə còm fa govənòFelis. Tà mayumòk, mù cèpsə wu bəboŋ. ²⁷ Bùu Jus wèŋ a ko ŋgà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ŋga mù yuk duk də yi ŋwèè Rumà. ²⁸ Mù a dzəm ngòkè rì tse' yusè yi a gù

ηkuη yà' yaan wo, fana mù jə lo yi sə kaηsurù àwo. ²⁹ Mù lap ca, nə ye duk də yi ka yumok sè co wo zə yi kə wo nisə yi ndapndzəm bùu zəη gu. Yusè wo a duk də yi a gùu sè, a bum mok sè bə ma nè lùuk awo. ³⁰ Mù ànə yuk də bùu Jus mok wèη sè ləp mandzè də wo zə yi, fana mù də yi lo kə ye wu. Mù a tsè' fa bùu sè wo sè ləp yi bə nzak sè duk də wo kə cep yusè yà' sə yaan wo bohònà' sè mantombii wù.>>

³¹ Sojàa sè à gù gù sè' mvəsè ηkum àwo duk wo sə. Wo à jə lònòη Pol nùmbu ànə haη mvwe' lak səmok sè wo to fo' də Antipatrì. ³² Tsok à rəη, sojàa sè wo à sə gi yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ngàa nàambà'rè sè ηgòlòmali bə Pol nə wèη. ³³ Wo à jə lòyi mvwe' nzeηgòη Sisàriyà anə, nə fa ηwàk nə bohògovənòFelis nə. Wo fa Pol mok sè' ndzə bohòyi. ³⁴ GovənòFelis à ta ηwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzeηgòη Sìlisiyà. ³⁵ Yi duk fa Pol nə duk də, <<Mù nə yuk nzak yònə ghà nè ngàa nzak yo sè wèη kə dzèeη.>> Fana yi fa ηàη duk də wo jəη lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə kùk nà' kù'ɸ.

24

Yusè Wo A Tsè' Mantombii GovənòFelis Bə Tu Pol

¹ A cà nùmbu tàη, fana Anàniyàs ηkum ngàa fa satikà' nə bə ηkwàha bùu mok wèη lo mvwe' lak Sìsàriyà anə. Ngà sa'nzak mòk nè liη yee Tètala' lèsè' bə yà'wèη. Wo à kə dzèη bohòFelis, nə tsok yusè yà' sə yaan wo bohòPol sè. ² Ghà nè wo ànə jə və Pol, fana Tètalòsə

tsoho yusè dè Pol a gù bupsè sè mùmchèk nè'e ve'ε. Yi dè, <<Mbè, fifi nè vès tse' nà' sèsap nè'e, a bùusè wù a kotse' ves bə ɲkərè. Bum sè kupsè mvwe' lak yè'e wùriŋ ɲgògù dè lak sè boŋ. ³ Ghà nè fòlòon vès dzəmgè nsàp ènə wùriŋ, nè sè kwasə wu ve'ε wù kà fùk. ⁴ Mù ka dzəm dè mɔ casə wes wu mvək yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves muncèp nè vès tse' ɲgòtsè' wu nè fùè. ⁵ Vès a yə dè ɲgà' nè'e nsàp bəbɔp ɲwè nəmòk ve'ε nè co ɲwè kà cèp. Mvwe' sè bùu Jus cu sənə nzeŋgònè'e pwe', yi kè dzèŋ fo', yi gɔ ya yà'wèeŋ yeto ɲgòkùəm. A sè' yi nè yi ɲwè nè mantombi bə kwe' bùu Nazàrin wèŋ. ⁶ Yi a làp mandzè dè yi gɔ bupsè ndap Nwì nè ghaŋ nè, fana vès ko yi. (Vès a duk dè vès nè sak yi mvèsè lùuk avès sè duk. ⁷ Megu duk dè ɲkum sojà Lisiyàs à vè ve'ε, nè kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə ɲàŋ. ⁸ Lisiyàs nè duk fe'lə sè' duk dè ɲwè nè yumok sə yaan nà' bə ɲgà' ènə pwe' àlɛ, nà'a və kə ye wu.) A ye-a ɲga wù fek-a ɲgà' ènə, wu nè yuk yòsè' bə ntu'u yo dè yusè vès sè cèp yà' bə liŋ ye yè'sə zìnə.>> ⁹ Yi ànə duk ve'nə, bùu Jus sè pwe' à dzəm mvwe' mò'fis dè yusè nà' cèp sè zìnə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelis

¹⁰ Anə geŋ GovənoFelis nè niŋ fa Pol bə bo dè nà'a cèp. Pol sè cèp dè, <<Mù rì tse' duk dè wu a sak lak yè'e lùumɲgòn ɲkùuɲntèŋ. Mù kwa wùriŋ ɲgòkè fi'lə ncùu am kè mantombii wù. ¹¹ ɲgòcèp yusè wu fe'rə-a wù ye zìnə nè dè, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvək nè mù à kok lòmɔ Jòrosalèm ɲgòkè kùksə Nwì mbwa. ¹² Bùu Jus sè à ka mɔ ɲga mù sè fi'duk ves ɲwè

nəmòk mụ ndap Nwì nè ghaŋ nə ye yuk. Ka sè' də wo à yə mụ nga mù sə yaŋsə bwìŋ ntum mụ ndap piriyaà bùu Jus wèŋ sè' yeŋ. Mù a ka ve'nə mụmwə' nəmòk mụ ntòlak anə sè' gu lok. ¹³ Yusè co wo niŋ fa wu də bum sè wo tsè' wu bə liŋ am fəeŋ sə zìnə, sè' bùè. ¹⁴ Ncèp nè mụ nə kà nà' bèn də, mụ yùgè yàm mandzè mòk nè wo sə duk də nà'a mwès nà'nə, nə sə kuksə Nwì tàcicii avès bə zeŋ. Bum sè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk lùuk Musi bə ŋwàak ngàa tsòhòbum Nwì pwe', mụ dzəmgè yà' də yà'a zìnə. ¹⁵ Yusè mù sə naaŋ tu bə zeŋ ma nè Nwì, mègù sè' mwəsə bùu yè'e wèŋ sə naaŋ tu. Naaŋtu nə duk də, ŋwè nè yi gùgè bèboŋ bə nè yi gùgè bup pwe' nè kè lòkok mwə' kpə səmok. ¹⁶ Fana nà'a njo nè mù sə jihi nzòŋ ngògù də ntum àam ye rərəŋ mantombii Nwì nə ye mantombii bwìŋ.

¹⁷ <<Yu səmook yè' də, à cà ŋkàhaŋgòŋ wùriŋ nga mù ka mwə' lak Jòrosalèm kə dzeŋ yuk. Mù a lòmbwa ngòfa lòbù ngàa jìŋ wèŋ mok mbàm, nə ye ngòfa satikà' njàm sè'. ¹⁸ Yà'a yusè mù ànə sə gu ŋkuŋ wo kə tseŋ mụ mụ ndap Nwì nè ghaŋ nə sə. Anə ye ghà nè mù ànə gu wes bum sè ngògù yà' ya wu ye mụ lisè Nwì rərəŋ. Mù à ka fo' ves bwìŋ co cù tesə sè' yeŋ. ¹⁹ A ye mègù fo' bùu Jus mok sè wo à tesə mwə' nzeŋgòɛsiyà. Anə ye-a duk də wo tse' yumok sè yà' sə yaaŋ wo bohòmù, də wo vè wo ngòkè tsè' fa wu. ²⁰ Bùu yè'e tsok-a nsàp bup nè kaŋsurù a duk də mù a gù ghà nè mù à sə fi'lə ncù am mbwa nə-è. ²¹ Ka casə ncèp nè mò'fis nè mù a duk fis duk də, <Wèŋ sə sak mụ yè'e də bùusè mù a cèp də

bwiiṅ nè lòkok mvwe' kpɛ sèmok.> >>

²² GovənòFelis à ye ṅwè nəmòk nè yi ànə rɛɛṅ bə nzak mandzè Jisòs làaṅ, fana yi duk də yi lok nzak nə laṅ. <<Ghà nè ṅkum sojà Lìsiyàs kè dzèṅ ṅkuṅ, fana mù tsok weṅ ṅwè nè yi gbù nzak bə nè yi ka gbɛ.>> ²³ Yi duk fa ṅgà fàk nè yi kùkgè Pol də nà'a sə kùk Pol nə kù'ɛ. Nə duk fa nà' sè' də, nà'a kà Pol cùk cùk sə kotse'. Nge' ye wèeṅ dzəm-a ṅgòtəsə yi bə yumok sè yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntèṅ.

²⁴ Nùumbu mok ànə ca, fana Felis nə və bə ṅgwe ye Dròsilà. ṅgwe ye nə à ye ṅwà Jus. Yi à duk də wo jəṅ və Pol. Wo ànə jəṅ və nà', fana yi sə yu'rə mvəsè Pol nə sə tsòho mvəsè ṅgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krɛst cu. ²⁵ Nà' à sə cèp mvəsè ṅgòye ṅwè nè bèboṅ, ṅgòkotse' ni' yònə ye bə nùumbu nè Nwii nè kè sak bwiiṅ. Fana wəə ko yi. Yi duk fa Pol nə duk də aco nà' lo ntèṅ. Yi duk nà' də yi nə to fe'lə nà' sèmok ghà nè yi tse' mvək. ²⁶ Yi ànə sə tsərə sè' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlɛ'. Nà'a njo nè yi à sə toho nà' ghà yà lòoṅ, nə sə taan bə nà' sə.

²⁷ Anə ca lùumṅgòṅ ba, fana ṅwè nəmòk nè liṅ yee Posòs Fetòs kok dzè' govənòFelis nə mok yi. Felis ànə sə dzəm də bùu Jus wèeṅ kwa bohòyi fana, yi me'rə nonṣə Pol nə mù ndapndzəmè.

25

*Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye
Mvwe' Lak Rumà*

¹ Anə ca gu nùumbu tɛ' mvəsə govənòFetòs à kè cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sisàriyà, nə lo mɛ Jòrosalèm. ² A kè dzɛŋ fo', ŋkum ngàa fa satikà' bə bùu Jus sè mantombi wɛŋ kə tsoho bum sè yà' sə yaan wo bohòPol. Wo lɛŋ ŋkum Fetòs, ³ də nà'a gu wo bəboŋ bə ngòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à duk vɛ'nə bùusə wo a kì cù ngòzə nà' mandzè. ⁴ Fetòs nə də, <<Pol cu ngà ndapndzəm mvwe' lak Sisàriyà. Mvək momjo, mɛ nə sə bwi lo fo'. ⁵ A ye-a də yi a gù bɔpsə yumok, wɛɛŋ duk bùu awɛŋ sè mantombi də vesiwɛɛŋ lo Sisàriyà anə, ya wo kə cɛp yusə yà' sə yaan wo bə ngà' anə.>>

⁶ Fetòs à cu fe'lə bə yà'wɛŋ co nùumbu fwame' kè hum àlɛ' ŋkuŋ nə yè'e tsooŋ lo yuye sə Sisàriyà. Tsok anə rɛŋ, fana yi kə ni cum mɛmvwe' ndap nè yi sakgè nzak mbwa nə, nə fa nàŋ duk də wo jəŋ nisə və Pol mbwa sè'. ⁷ Mvək nè Pol anə kə dzɛŋ, fana bùu Jus mok wɛŋ sè wo à vè Jòrosalèm lokok təŋ dzooŋ yi ghàr. Wo ye ngòcɛp bum səmok ŋkùuŋntɛŋ sè yà' gu wù kà fùk, də Pol a gù yà' yi. Yusəmok sè co yà' niŋ tsok də bum sè wo cɛp sə zìnə kà sè' ye. ⁸ Pol fi'lə ncùu ye fo' sè' mvèsə. Yi duk də, <<Mù ka yàm-e yumok bə lùuk bùu Jus gu bɔpsə. Mù ka yumok bə ndap Nwi nè ghaŋ nə sè' bɔpsə, nə kà yumok sè ŋkum bùu Rumà ka dzəm sè' gù.>> ⁹ Fetòs fek Pol nə duk də, <<Wu nə dzəm ngòkə ləJòrosalèm ya mɛ kə sak wu bə bum sè wo cɛp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nə də ya bùu Jus wɛɛŋ kwa bohòyi anə. ¹⁰ Pol cɛp fəsə fa nà' duk də, <<Mù tə yàm ma dzə' nzak ŋkum bùu Rumà

wèŋ. Mù dzəm yàm də wo sak nzak àm fən. Mù a ka bùu Jus wèŋ yumok sè co ntum yaan wo gu. Wù bə tu yòwù riŋ yo sè' vè'nə bəboŋni. ¹¹ A ye-a də mɛ a fɛŋ lùk, nə gu bɔpsə yumok sè wo tse' ŋgòzə mɛ, fana mù sə kà yè'sə mandzè də mɛ caŋ ya wo kà mɛ zə làp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sè wo sə cèp bə liŋ am yè'sə yeŋ, fana mandzè nè co ŋwè jəŋ mɛ, nə fa wo ye bùè. Mù dzəm də nzak àm nə lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà wèŋ.>> ¹² Anə geŋ, Fetòs lam və to ntòbə bùu ye sè wo tipsəgè yi, fana yi foho və, nə kə duk fa Pol nə duk də, <<Wù də nzak yòo lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà wèŋ. Mù dzəm fa wu sè' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

FestòJə Və Nzak Pol Bohòŋkum Agripà

¹³ Nteŋ mòk à cà, fana ŋkum Agripà bə njè' ye nè liŋ yee Benis à lònŋgòkè cèpsə govənòFetòs. Wo à kè cèpsə nà' mɔwe' lak Sisàriyà. ¹⁴ Wo à cu fo' mənə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ŋkum Agripà nə nzak nè Pol nə. Yi tsoho fa nà' duk də, <<Ŋwè nəmòok fɛɛŋ nè govənòFelis à nisə nònŋsə lònà' ndapndzəm. ¹⁵ Mù ànə lo Jòrosalèm, fana ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ tsoho fa mɛ bum sè wo də yi à gù bɔpsə. Wo duk mɛ də mɛ duk də nà' gbù nzak laŋ. ¹⁶ Mù tsok fa wo də, bùu Rumà wèŋ yəgè yàwo də ŋga wo jə və-a ŋwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ŋwè nè nà' jə vè yi nə si bə si ŋkuŋ. Ya yi cep fis yusè sə vəə yi ye sè'. Mù tsok wo də ka mandzè bùu Rumà wèŋ ŋgòduk də ŋwèe bɔp ŋga wo ka yè'sə ntògɛ yeŋ. ¹⁷ Wo ànə və fənə

mù gu yàm sè' nènàk. Busè tsok à rɛɲ ntɛɲ, mù kə cum mvwe' dzè' nè mɔ sakgè nzak mbwa, nè də wo jəɲ nisə və yi. ¹⁸ Bùu sè wo à jə vè yi sè wɛɲ lokok təəɲ mɛtsè wùrr, nè sə ye ɲgòcèep. Mù sə duk yàm də wo nè tsok nsàp yumòk nè yi a gù bɔpsə nè nà' gu wùriɲ. Fana wo kà nsàp yumòk nè yi a gù bɔpsə sè' tsè'. ¹⁹ Bwe bum sè wo à cèp sə à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bə mandzè nè wo yùgè Nwì awo wàwawà. Wo sə cep nè sə to liɲ ɲwè nəmòk də Jisòs nè yi à kpɔ lòlan. Pol sə duk ye də nà' cu fe'lə ɲwəm səmok. ²⁰ Bum yè'sə jipsə tes mɔ, mù kà rɛɲ lok. Fana mù fek Pol nè də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fo' àlɛ? ²¹ Pol duk ye də yi dzəm də nzak ye nè lo mantombi. Yi də ɲkum bùu Rumà nè kə sak tiɲ nzak ye nè nà'. Fana mù də wo sə kək yi co ɲgà ndapndzəm tè mù kə tum sə fa lo yi bohòɲkum bùu Rumà nə.>>

²² ɲkum Agripà nè duk fa Fetòs də, yi dzəm ɲgòkè yuk yusè ɲwè ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sè'. Fetòs də, <<Wu nè yuk yi zòɲ.>> ²³ Tsok ànə rɛɲ ɲkum Agripà bə Benìs və kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriɲ. Wo à vè bə ɲkum sojà, nè ye bə bùu sè ghan sè wo fis tu mvwe' ntum lak ànə wɛɲ. Fetòs də wo jəɲ nisə kok və Pol mɔ nda'à. ²⁴ Fetòs cep də, <<ɲkum Agripà nè ye ndaanwè pwe' nè yi cu fɛɲ, vesiwèɲ yu'rə. ɲwè nè wɛɲ sə yə yi nè'e bùu Jus pwe' wa duk ye, bùu Jus sè fɛɲ bə sè wo cu Jòrosalèm sè'. Wo pwe' sə warə vèə də nè'e ka ɲwè nè co wo me'rə yi cum ɲwəm yeɲ. ²⁵ Mù kək ja'a sə tsətsə'rè anə, nè kà yusəmok sè yi gù sè co wo zə yi bùu zɛɲ yə. Yi

a duk də nzak ye lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Mù də yi geŋ sè' ntèŋ. ²⁶ Bohòmù yàm, mù ka yusəmok vé'ε pap co mù com fa gesə lo ŋkum bùu Rumà bə liŋ ŋwə nè'e tse'. Nà'a njo nè mù jə vè yi mantombii wèŋ nə ye le mantombii ŋkum Agripà də yi cep bə cùu ye. Ya wèeŋ kək ja'a wes nzak nə, kàmòk mù tse' yumok sè mù com. ²⁷ Búsə anə sə yəeŋ co mù ləm ŋgòtumsə lònŋà ndapndzəm ŋga mù ka yusè co mù tsok də yi gù bəpsə sə jəja kwarəŋəŋ riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù Bohòŋkum Agripà

¹ Fana Agripà duk fa Pol də nà'a cep yusè nà' tse' ŋgòcèep. Pol sə niŋ bo, nə sə fì'lə ncù də, ² <<Mbè ŋkum Agripà, a bohòmù ntinə yè'sə reŋsi ŋgòkə təeŋ mantombii wù ŋgòfì'lə ncùu am bə bum sè bùu Jus wèŋ də mù gù yè'sə pwe'fo'. ³ Yè'sə zìnə bə nè zìnə bùusè wù rì tse' mvəsè bùu Jus wèŋ cu, nə riŋ bum sè wo kà bə zeŋ cù mò'fis yegè bəboŋni. Fana mù sə leŋ wu də wu yu'rə fa mù yusè mù tse' ŋgòcèp sə fùè. ⁴ Bùu Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsè mù à sə cu ŋga mù cu ntóməwà'ŋwè. Mvəsè à yèto, wo riŋ tse' mvə'nə mù à kùk la'à mù, nə ye Jòrosalèm sè'. ⁵ Wo riŋ tse' mù bəboŋni, a ye-a də wo dzəm ŋgòcèp fis zìnə nə na. Mù ànə ye mòk mənŋgorè bùu Farasi wèŋ sè wo sə duk də wo nònşəgè lùuk avès nə ghak ndàaŋwè pwe'. ⁶ Mù cu yè' bə nzak bùusè də mù sə naaŋ tu am də Nwii nè gù yusè yi à kək fa bohòtàcici avès wèŋ sə.

7 Gù sè' kèka' nè mò'fis ènə nè bòop bùu avès sè hum-ncòp-ba pwe' sə naan tu də wo nə kə tse'. Wo tsərэгè vɛ'nə mvə'nə wo kùksəgè Nwì nùm bə ndzəm. Mbè, bùu Jus wèŋ sə də wo kə'ə mɛ yè'e bùu tsətsərè ènə. 8 Mɛ fek tsoŋ na wɛŋ bùu Jus nè'e ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gugɛŋ bùu yà, ŋgòdzəm də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpɛ è? 9 Mù bə tu am à sə tsərэгè də mɛ gu bɔpsə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàɛ ènə bə nsàp mandzè nè co mù rì ŋgògù to pwe'. 10 Yà'a yusè mù à gù mvwe' lak Jòrosalèm. Mù à lòbohòŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ŋgòfa mɛ ŋaŋ də mɛ nisə bùu Nwì wèŋ ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mù yàm sè', mù sə dzəm də a vɛ'nə bèboŋ. 11 A kè' ŋkùuŋntèŋ sè mù à gù wo ŋgə' mɛmvwe' ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ. Mù lap mandzè nè co mù gu wo ya wo duk də wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mù à sə jamsəgè wo vɛ'ɛ nsàp nè mù ye'e nə lo mvwe' lak sè zok ŋgòyeŋsə wo ŋgə' fo'.

*Pol Sə Tsòho Mvəsə
Yi A Bùuŋ Ngà Yù LòJisòs*

12 <<Nà'a sè' njo nè mù à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə ŋwàk nè də mù tse' ñaŋ sè ànə fa mɛ yà' ŋgàa fa satikà'a' sè ghaŋ wèŋ. 13 Mbè, mù ànə kə dzeŋ mandzè ŋga nùum marəŋ sak sak, mù ye nsàp mareŋ mòk nè nà' à tsə mɛbu, nà' rɛŋ dzooŋ mɛ. Nà' rɛŋ vɛ'ɛ nə casə nùm, nə rɛŋ dzooŋ bùu sè vesi wèŋ à sə giì sə sè'. 14 Vès pwe'fo' coho gbɛ sə nze. Fana mù yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mɛ ŋgə'

bùu yà? Wù sè yaŋsè mègù yà'sè ni' yòco mbòn nè yì sè te'lə tu nè wo tsòon yì fo'.> Ngì ɲwè ènə à sè cèp bə ncèep lak bùu Jus wèn. ¹⁵ Mù fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yì də, <A mùu Jisòs. Wù sè yeŋsə ɲgə' yà'sə mù.> ¹⁶ Yì duk fe'lə sè' də, <Lòkok təəŋ mʉtsə. Mù yəəŋ bohòwù ɲgòjə wu co ɲgà fàk àm. Wu nə tsoho fa fe'lə wo bum sè wù yə yà' bohòmù ntinə yè'e nə ye sè yà' cu mantombi sè mʉ nə niŋ fa wu. ¹⁷ Mʉ nə tum sè lo wu bohòbùu Izùre nə ye sè wo bù lakmʉvum sè'. Mvəsè wù sè tsòho fa wo bum yè'sə, mʉ nə sè kək wu ya wo kà wu bʉp gù. ¹⁸ Wu nə muk fa wo lis awo. Wu nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəŋ və wo mvwe' mareŋ, nə bwi fis wo mvwe' ɲàaŋ Satà, nə jəŋ və wo mvwe' ɲàaŋ sè Nwì. Ya wo fa ntəm awo bohòmù, ɲga Nwìi swifa wo bʉp awo, wo tse' mvwe' ncum awo mʉŋgorè bùu Nwì sè yì à cùk reŋsə nòn sè.>

Pol Tsè' Nsàp Fàk Ye

¹⁹ <<Fana yà'a yusè yà' ànə ye ve'nə mbè. Mù ànə geŋ, mù kà cùu ɲwè nè mù à yə ɲga yì tsə mʉbu ènə bèn. ²⁰ Mù à tsòho duk də bwiiŋ nə kupsə, nə bwi fa tsoŋ bʉp awo ɲkwèn, nə və ma nè Nwì. Wo nə gʉ bum sè yà' sè niŋ tsè' də wo a kupsə laŋ. Mù à tsòho yèto mʉmvək ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzeŋgòjùdiyà pwe'fo', bə mʉŋgorè bù lakmʉvum sè'. ²¹ Bùu Jus wèn à kè ko mʉ ɲga mʉ mʉnda'à Nwì, nə lap mandzè də wo zə mʉ njo ènə. ²² Haŋ kə wes ntinə Nwì a tesə mʉ. Fana yà'a yusè mù tə fəeŋ ɲgòtsè' zìnə àm bohòbwiiŋ

pwe', ñkwà'ñwè bə mwenke' pwe' yəyərè. Yusè mà cèep mэгù sè' yusè ñgàa tsòhòbum Nwì bə Musì wèñ ànə duk də yà'a nè kə ye ve'nə. ²³ Duk də Ñkum ñgà gèm bwìñ nè Nwì à duk də yi nè tum vèsə nə, nè yə tsə ñgə', fana yi ye ñwè nè yi nè lokok to mvwe' kpə mantombì yi. Ya ñga yi niñ tsok fa bùu Jus, nə ye bù lakmvum wèñ mareñ Nwì nə, də aco wo tse' lùñ.>>

²⁴ Pol ànə fi'lə ncù məm̀vè' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi duk də, <<Pol, wù ña lan! Ñkərè ñwàk yònè wù tse' wùrìñ ànə sə ñanşə wu!>> ²⁵ Pol cep fəsə fa nà' duk də, <<Mbè, mà sə kà ña. Yusè mà cèp yà'a zìnə, nə ye bə ñkərè sè'. ²⁶ Aco mà cep bohònkum Agripà nè kà wəp, bùusè yi rì bum yè'sə ye sè'. Mà rì tse' pap də wù rìñ bum yè'sə làan bùusè wo ànə sə ka yà' mvwe' sèswihì gu. ²⁷ Ñkum Agripà, mà rì duk də wu dzəmgè də bum sè ñgàa tsòhòbum Nwì à còm zìnə. Kè ka ve'nə yeñ ne?>> ²⁸ Agripà nè fek bwi Pol duk də, <<Wù tsəm də aco wù gu m̀ ghàr ve'nə mà bùuñ krètèñ à?>> ²⁹ Pol də, <<Oho', a dzəm ye mvèk ləm bə səsap lòon, bohòmù yàm mà sə leñ Nwì də wèñ pwe' sè wèñ sə yu'rə bum sè mà sè cèp ntìnə yè'e, wèñ nə kə bùuñ ntsə'mòk nsàp ñwè nè co mà. Megu də kwan yè'e kà bohòwèñ sè' kə ye.>> ³⁰ Fana ñkum nè bə govènònə, nə ye Benìs bə bùu mok sə pwe' lokok matsə. ³¹ Wo ànə sə lo, fana wo cep kə'cà duk də, <<Ñgà' ènə ka yu səmok sè co wo zə yi kè nisə yi ndapndzəm àlè' gu bupsə.>> ³² Fana Agripà duk fa Fetòs duk də, <<Ñgà' nè'e à ka-a də yi fek də nzak ye nə lo mantombì bohònkum Rumà yeñ, də wo me'rə yi

lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ngwesə NgòLòMvwe' Lak Rumà

¹ Ghà nè yà' à təəŋ mè mok də vès ni ngwes, nè lo mvwe' nzenḡòn Itali, fana wo jəŋ Pol bə ngàa ndapndzəm wəŋ wùriŋ, nè fa ndzə bohòŋkum sojà mòk nè liŋ yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sè tse' wo ŋkum nè mvwe' lak Rumà nè. ² Vès à ni yè jə ngwes mvwe' lak Andàramitùm. Ngwes ènə à sə lònḡòcàha mvwe' bù'rèə sè ngwes bùu sè mvwe' nze Èsiyà wèŋ kə təəŋgè fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo nà'. Aritakòà ye sè' vesiwèŋ bəbɛ'. Yi ŋwəə Məsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nè də Tètàlonikà. ³ Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Sidòn. Julòs ḡu Pol bəbòŋ, nè me'rə nà' də nà'a kɛ' ye ŋge' nà' wèŋ, ya ŋga nà'a dzəm-a yumok àlɛ', ŋge' nà' sə fa nà'. ⁴ Vès à mè'rə fa'nə, nè sə lo mantombi. Fəfə à sə ci vè ma nè vès à sə dzəm ngòlònə, fana vès ga'a yuŋ lo ma nè fəfə sə kà fo' ci vè. Yè'sə ànə ye mvwe' mubuk lak mòk nè ndzəp à dzòŋ nà' pwe', wo to fo' də Səprò. ⁵ Vès à to ndzəp nè, nè kə casə nzenḡòn Sìlisiyà bə Pàmfiliyà pwe' maŋkwèŋ, nè kə dzeŋ mvwe' lak Mirà sè yà'a mvwe' nze Lisiyà. ⁶ A kə dzeŋ fa'nə, sojà nè ye ngwes mòk ŋga nà' sə lo mvwe' nzenḡòn Itali, fana yi gesə ves ca. Ngwes ènə à vè mvwe' lak Alèsandìriyà.

⁷ Vès à sə gi ḡu mɔ ndzəpə ànə vɛ'ɛ fùə. Vès gi vɛ'nə mənə nùumbu ŋkùuŋntèŋ. Vès ye ŋgə'

ve'ε maŋgəŋgəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Nidùs. Mandzè kà co vès lo mali mantombi ma nà'nə ye njo fèfè. Fana vès ga'a lo mok ma nè ŋgə lak Krit bùsè fèfè sè kà fo' ŋkùuŋ cà. Vès à sè cà mvwe' lak səmok sè wo togè yà' də Sàmoni. ⁸ Ngwes àvès nə sə gi mɯ ndzəpè anə mok ndzə ŋgəuŋ. Vès ye ŋgə' ve'ε tètè kə dzeŋ mɯmvwe' nəmòk nè bəboŋ ŋgòtes ŋgwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mok jəjo. ⁹ Mvək à cà wes ves fo' tètè kə dzeŋ mvək nè co ŋwè kà gi ŋgwes mok mùmsè fe'lə. Numbu nè bùu Jus wèeŋ gùgè satikà' nè ŋgòtse' sèswifa bə bɯp nà'a ànə ca laŋ. Fana Pol fa yà'wèŋ ntip duk də, ¹⁰ <<Bù am wèŋ, mù yə də ŋgògi fe'lə fεeŋ də a sè lòmantombii bɯp. Busè bum nə bɯp wùriŋ.>> ¹¹ Nkum sojà nə à dzəm ye yusè ŋkwà' ŋwè nè yi fagè nàŋ mənə ŋgwes bə ŋgà tse' ŋgwes nə à ceep. Yi à ka yusè Pol à cèp ye dzəm. ¹² Mvwe' nè wo à kè tes ŋgwes nə fo' à ka bəboŋ co wo me'rə tes ŋgwes fo' mvək mbùŋ yeŋ. Fana bwìŋ ma nè ghaŋ a dzəm gha' də wo lo gu lòo. Wo də wo ni ŋgwes, nə lap mandzè ŋgòkè dzèŋ mvwe' lak Fonis ŋga ye-a də aco wo lo na. Yè'sə mvwe' sè ŋgwes kə təəŋgè fo'. Mɯmvwe' nè'nə, bo ma ŋkwìp bə ma zɯ pwe' nèeŋ nòjəja.

Fèfè Nəbɯp Mɯ Ndzəpè

¹³ Mɯfèfè mòk ye ŋgòvè maŋkwìip nconùm fùè fùè, fana bùu sè wèŋ kwa də, <<Ŋhì, bum nə boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu nè nà'a kotse'gè ŋgwes nə, nə sə gi mɯ ndzəpè anə ndzə ŋgəuŋ mvwe' lak Krit anə. ¹⁴ Ghàr mɯmvək nè'e fèfè nè bɯp

və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə nə à sə vè mègù mətsetə'rəò bo maŋkwìp nə ye ma ntonùm. ¹⁵ Fəfə nə kə bwi' ŋgwes nə. Mandzè nè co vès gu ŋgwes nə sə lo ma nè fəfə nə sə vè sə kà ye lok, fana vès me'rə, nə sə kək mok bə lis. Fəfə nə sə bək lo nà' mok ma nè yi dzəm. ¹⁶ Yà'à fihi tsə ŋga ves tsə lòbo ma zuu ma ntonùm. Yè'sə ànə ye sè' mvwe' mələk mòk sè mu ndzəpè anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a mvwe' sè vès à swi' bònşə mənşwes nə wo tsòonşə nà' maŋkwèen nè ghaŋ nə fo'. Vès gu yè'sə sè' bə ŋgə' wùriŋ. ¹⁷ Wo soŋ nisə mənşwes nə mənə nè ghaŋ nə, ya nà'a kà bup. Wo kiŋ dzòonşə nè ghaŋ nə bə kù. Wuə à sə ko wo də aco wo nə kə ni ŋgwansaa sè mvwe' ŋgu ndzəpè nè mvwe' nzenşònşə Libiyà, fana wo fəsə tsoŋ cèək sè ma mu tuhù ŋgwes pwe'fo' sə nze. A cèək sè yà'a gùgè nà' sə gi. Fəfə nə sə bək lo ŋgwes nə mok yi. ¹⁸ Fəfə nè bup nə sə bwi'lə maligə ŋgwes nə ve'nə. Tsok ànə reŋ, fana wo ye ŋgòfis mà'rə gèsə lòbum sè mu ŋgwesè sə sə ndzəpè. ¹⁹ Tsə' mòk ànə reŋ sèmok, wo fis mà'rə lo bum sè wo gùgè ŋgwes nə bə zeŋ ma mòk mu ndzəpè bə bo awo. ²⁰ Vès kà nùm kè ŋkəŋkəŋ nè mò'fis bə lis yə yuk mənə nùumbu ŋkəŋntèŋ. Fəfə nə sə lo gu mantombi bə ŋəŋ. Anə ye ve'nə, vès duk mok də kpə vè laŋ.

²¹ Ghà nè bwìŋ à cu nşè mənə nùumbu sèmok, fana Pol lokok, nə duk də, <<Bùu am, ànə ye co wèŋ yuk duk àm, vesùwèŋ cum mali mvwe' lak Krit anə. A nə cum-a ve'nə, də bum sè yà' sə bup mok bisə yè'e kà ve'nə ye. ²² Mù leŋ weŋ nè

nga'a nè'e də wèeŋ kà sə wəp! Nwè nè mò'fis nè kà mvwe' yè'e kpɛ. Ngwes nè'e nè bisə megu yi. ²³ Busè a ye nòŋ ɲkwis nè nga'atsok, masinjà Nwì a vè bohòmù. Yi a ye masinjà Nwì àm nè mɛ kùksègè yi, nè mɛ ɲwè ye. ²⁴ Yi tsok mɛ dɛk də, <Pol, kà də wu wəp dɛk. Wu nè kə təeŋ tsoŋ mantombi ɲkum bùu Rumà wèŋ anə. Nwì gù wu bəbɔŋ, bùusè bùu sè wenə wèeŋ yè'e, nè mò'fis nè kà kpɛ.> ²⁵ Ye də bùu am, wèeŋ ko ntum. Busè mù naaŋ tu am bohòNwì də bum pwe' nè ye megu mvəsè yi a tsə' mɛ sə. ²⁶ Vesùwèeŋ nè kə tesə li mvwe' mɛlak mòk mɛ ndzəpə fɛeŋ anə, megu də ɲgwes nè, nè vohò mɛ ndzəpə ɲga nà' taha.>>

²⁷ Nà'nə ànə ye ndzəm nè hum-ncòp-kwè ɲga fəfə nèbɔp sə bwì' kɛ' ves mɛmvwe' ndzəp Mèdìtèriniyà. Anə dzeŋ co tsətsə'rè tsok, fana bùu sè wo fàkgè sənə ɲgwes nè wèŋ tsərə də kàmòk vès kuəp lònɲgɛ ndzəp laŋ. ²⁸ Wo mak gesə tsoŋ kù mòk nè ma tu nè rərwi' sə ndzəpə anə. Wo ye dɛk də ndzəp nè ca cəco kwìŋ hum ba. Wo à lòfe'lə ghàr, wo mak gesə lo nà' ca sèmok. Nà' niŋ də ndzəp nè ca kwìŋ hum-ncòp-tàŋ. ²⁹ Wɛə ko wo də aco ɲgwes nè kə taha mɛmvwe' lis. Wo fiŋ me'rə tsoŋ yunŋkuu sè yà'a tesgè ɲgwes nè mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma maŋkwèeŋ ɲgwes nè. Wo lɛŋ Nwì də tsok rɛŋ. ³⁰ Bùu sè wo à sə bwì' ɲgwes nè wèŋ lap mandzè də wo caŋ tesə sənə ɲgwes nè. Wo fis gesə mɛɲgwes nè jo nè mɛ ndzəpə, nè sə lim ɲkup də wo sə fis yunŋku mòk kə tu ɲgwes nè, nè nà'a kotse'gè ɲgwes nè. ³¹ Fana Pol tsok fa

ηkwà' ηwè sojà nə bə sojàa sə də, <<Bùu yè'e kà-a mɛ ηgwesè fɛɛɲ cu, wèɲ kà lù.>> ³² Fana sojàa sə wèɲ sɛə tiɲ mak kùu sè yà'a kotse'gè ηgwes nə jo nə, nà' ki lo.

³³ Tsok ànə sə kɛəp ηgòrɛɲ, fana Pol lɛɲ wo pwe' də yà'a zɛ gesə yumok sə vəə. <<Kə dzeɲ ntinə nùumbu hum-ncòp-kwè nga mɛnə nùumbu yè'sə lòoɲ, wèɲ gɛrə cu, nə kà yumok mɛ cùhù gèsə lok. ³⁴ Mɛ sə lɛɲ wɛɲ wùriɲ də wèeɲ zɛ yumok. Wèɲ tse' ηgòzɛ yusəmok ya wèeɲ kà kpɛ. Nùəmtu ηwè nə mò'fis nə kà bisə.>> ³⁵ Pol ànə cɛp wes vɛ'nə, fana yi jəɲ beɲ mok, nə kwasə Nwì mantombii yà'wèɲ. Yi à kwasə wes Nwì bə zeɲ, fana yi yeto ηgòbək zɛ yà'. ³⁶ Fana wo ko ntɛm. Ndàaɲwè pwe' à zɛ yumok sè'. ³⁷ Vès à ye sənə ηgwes nə tu avès lòoɲ bwìɲ ηkù ba bə bwìɲ hum sàmba-ncòp-ntùɲfu. ³⁸ Ndàaɲwè pwe' ànə zɛ ze', fana wo fis mak nzaɲ sè yà' ànə ye sə ηgwesə anə sə ndzəpè. Wo à fis màk yà' vɛ'nə də ya ηgwes nə ye fəfup.

Ngwes Nə Bwi'i Gbùu

³⁹ Tsok ànə rɛɲ, bùu sə wèɲ ye ηgɛ ndzəp, nə kà mɛwɛ' sə rì. Wo à yə mɛwɛ' səmok sè nze gorə co yi kə ci' tse' ndzəp nə mɛtsətsə'rè vɛ'ɛ. Wo à yə mok ηgwansa ηgɛ ndzəp anə, à ye fo' jì ηkəɲkè'. Wo duk də nga mandzè ye-a yo, wo jəɲ lo ηgwes nə mɛmfɛɲ mɛwɛ' yà'sə. ⁴⁰ Fana wo sɛə ci' mak gesə lo yusə yà'a gùgè ηgwes nə ηgòtəəɲ sə sə ndzəpè. Wo firə fis kùu sè yà' à sə kì tse'gè yu nə wo bwi' bùsəgè ηgwes nə bə

zeŋ sè sè' mvèk nà'nə. Wo gu fis gesə lo cèək sè fèfè kè tahagè mbwa, nə sè bwi' lo ŋwes nə sè mʉtsə. Sè wo à fis kok sè à ye sè ma kù ntombi. Wo fis yà' vè'nə də ya fèfèə bək lo ŋwes nə mantombi ndzə ŋgu ndzəp anə. ⁴¹ Ŋwes nə kə ta mvwe' sè ŋgwansaa ju təəŋgè sè ntòndzəp anə, nə təəŋ mam fo', nə kà mok tsòhòlok. Nà' a mam vè'nə, fana fèfè sè bək və ndzəp nə sè ləp sa'rə ma mbwèŋ nə bə zeŋ zok, zok. ⁴² Sojàa sè wèŋ də wo nə zə ŋgàa ndapndzəm sè pwe'. Ya kà də mòok yok ndzəp, nə kə tesə caŋ duk. ⁴³ Ŋkwà' ŋwè sojà nə à dzəm ye də Pool kà kpɛ, fana yi duk fa sojàa mok sè də yà'a kà ŋwè nəmòk zə. Yi duk bwi mok də bùu sè yà' rì ŋgòyok ndzəp pwe' li tesə lo to sè ndzəpè anə, nə yok tesə lo. ⁴⁴ Bwees bùu sè wo à bwehe cu pwe' ànə ye ŋgòkohotse' bès tɛ kè titiŋ ŋwes nə, nə sè yok yuŋ lo mok sè sè'. Yà'a mvəsè vès pwe' à tesə lòmɔŋkà'à. Ŋwè nè mò'fis kà kpɛ sə.

28

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Malta

¹ Vès ànə tesə wes lo mɔmfèŋ pwe'fo' bəbɔŋ, fana vès yuk də liŋ lak yà'sə fo' də Malta. ² Bùu lak sè fo' sè à ko ves ŋge' wùriŋ. Wo à fim bəŋsə fa ves mis, nə sè duk fa ves duk də, <<Vè bəbɔŋ, vè bəbɔŋ.>> Anə ye yè'sə ŋga mbùŋ yeto ŋgòli, fana mbuəp sè ko ves sè'. ³ Pol te' ka' ntsoŋ, nə teŋ gesə lo mɛ vòho anə. Anə curə fana no mok tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò. ⁴ Ngàa lak sè fo' sè ànə ye mvəsè no nə kùè Pol ndzə bohò,

fana wo dũhũ mʉtsətsə'rə wo anə də, <<Ŋwè nè'e gù tsə gù ŋà zə bwìŋ. Yi swirə vè-a sə ndzəpè sè laŋ, Nwii nə kà yi mè'rè.>> ⁵ Pol kə'sə mak gesə no nə mʉ vòho. No nə à ka yi yumok gʉ lok. ⁶ Wo à sə kʉk yàwo də bo nə kok Pol, kè də nà'a nə gbʉ kpʉ tsoŋ fo' àlɛ. Wo ànə geŋ də wo kʉk tètè mvək sap, yumok sè zok kà yi sè' gù, fana wo cep mok yusə zok. Wo à duk də, <<Yi nwì nəmòk.>>

⁷ Mvwe' nze ŋkwà' ŋwè lak nè fo' à ka fa'nə mvwe' səsap mok yeŋ fe'lə. Yi à jə ves bəboŋni, fana vès cum venəwèŋ nùumbu tɛ'. Liŋ ŋwè éno à ye də Pùpliyùs. ⁸ Tɛ'ɛ Pùpliyùs nə à sə nòoŋ mʉ kèhè ŋga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə ni nduəm sè'. Pol ni lo mvwe' mbwè ndap ye nə, nə kə beŋ naaŋ fa nà' bo, nə gʉ pìriyà, fana yiya ŋgà' nə me. ⁹ Yè'sə ànə ye vɛ'nə, fana bù ŋgàa yiyaŋ sè mvwe' lak yà'sə pwe' à vèə, fana Pol gʉŋsə wo. ¹⁰ Wo à fa ves bum vɛ'ɛ wùriŋ. Vès à cu ŋgòlòbè ŋgwes, fana wo fa ves bum pwe' sè vès nə sə dzəm yà' ŋga vès sè lò-a na.

Gì Nè NgòLò

Mvwe' Lak Rumà

¹¹ A cà ŋwʉ tɛ', vès ni jəŋ ŋgwes nè nà' à vè mvwe' lak Alèsandìriyà. Wo à fũhũ tes nwii mok sè wo bwe fɛs mʉ tu ŋgwes nə. Ŋgwes èno ànə cum mvwe' lak yà'sə bə ŋwʉ mbùŋ yà'a, ŋwʉ sè fèfèə cagè ŋkùuŋ yà'a. ¹² Vès à kè dzəŋ mvwe' ntəm lak Sìrakù, nə cum fo' nùumbu tɛ'. ¹³ Vès à yè'e fa'nə, fana vès lo sè' bə ŋgwes nə, nə kə dzeŋ mvwe' lak Rijòm. Tsok à rɛŋ, fèfè mòk yeto ŋgòvè bo maŋkwìip nconùm. Vès jəŋ

nùumbu ba, nə dzeŋ mvwe' lak Pùtiyòlì. ¹⁴ Vès à yə bùu mok sè wo à dzəm bohòJisòs fo'. Wo leŋ ves də vesiwèeŋ cum nteŋ mò'fis. Yà'a mvè'nè vès à kè dzèŋ mvwe' lak Rumà. ¹⁵ Bwema sè mvwe' lak Rumà à yuk də vès sə vèə. Wo yuŋ və mandzè tètè kə dzeŋ mvwe' nteŋ Àpiyòs. Mok kə dzeŋ yàwo Tiri Tavèn ŋgòkè tsèŋ ves. Pol ànə ye yà'wèŋ, fana yi kwasə Nwì, nə ko ntəm.

*Yusè Yà' A Ye
Mvwe' Lak Rumà*

¹⁶ Vès ànə kə wes Rumà anə, fana wo me'rə Pol də yi sə cum kə' bə tu ye mvwe' sè yi dzəm. Megu də wo à nònŋsə sojà mòk də nà'a sə kək də yi kà ca bisè.

¹⁷ Nùumbu tɛ' à cəa, fana Pol to benə bùu Jus sè wo mantombì bohòbùu awo sè wo cu mvwe' lak yà'sə, də bə yà'wèeŋ cum kwe'. Wo ànə baan və me, fana yi sə tsoho fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ, mù a ka bùu lak avès yumook awo gɸ bɸpsə fa. Bum lak avès sè tàcici avès à fa vesùwèŋ pwe', mù a ka nè mò'fis sə fəŋ. Wo à bùsə mɸ ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm, nə jəŋ mɸ fa bùu Rumà ŋga mù ka yumok bɸpsə.

¹⁸ Bùu Rumà à fek mɸ bum mok, nə dzəm də wo me'rə mɸ, bùusè wo a ka yusəmok sè mù a gù bɸpsə sè co wo zə mɸ bùu zeŋ ye. ¹⁹ Bùu Jus wèŋ kà dzəm də wo me'rə mɸ dzəm. Anə ye vɛ'nə, fana mù yam bùè, nə duk də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bùu Rumà. Bohòmù yàm, mù ka yusəmok sè bɸp ŋgòcɛp bə liŋ bù am tse'. ²⁰ Yà'a yusè mù də mɸ to weŋ, nə tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nè zìnə, kwan sè mù nisə

tse' yè'e mègù bùu njo ηwè nè bùu Izùre pwe' tse' naàn tu bohòyi ná'a.>>

²¹ Yi ànə duk wes ve'nə, fana wo cep bwi yàwo duk də, <<Vès a ka ηwàk mòk nè nà' vè bohòvès mvwe' nzenğòn Jùdiyà bə liη yo tse'. Moma àvès mòk mò'fis nè də yi a vè ηgwàaη bə ntirè mok è', kè nè də ηgòcèp yusəmok bup bə liη yoo sè' bùè. ²² Vèes nə dzəm ηgòyuk yusè wù sə tsəm sə ntuum wù sè'. Vès duk ve'nə bùusè bwìη ma nè fòpwe' cèpgè bup bə bòp bù nè wu wenə wèη ànə.>> ²³ Anə geη bə Pol wèη fuhə noηsə numbu mòk də wo nə kə kərə sè' ηkuη.

Numbu ànə à kè dzèeη, bùu sə wèη və mok ηkuumntèn ηgòkè yuk yusè Pol sə cèep. A yè jə nè zəzòn yi cep tè nùm kə ca co piip ndzəm seη nga yi sə cèp mali fo'. Yi à tsòho fa wo mvè'nə gaη ηkum Nwì cu, nə sə rεeηsə fa yà'wèη. Yi lap mandzè nè ηgògù wo də ya wo dzəm də yusè yi sə cèp də Jisòos nga gèm bwìη nè wo sə tək nə sə zìnə. Yi à sə lap mandzè ènə nga yi à sə cèp bə bum sè yà'a ndzenə ηwàak lùuk Musi bə sè ηgàa tsòhòbum Nwì wèη. ²⁴ Bòp bù ma mòk à dzəm yusè yi à cèp sə, mok kà dzəm. ²⁵ Wo à gà'a sam fo' cù zəzok nga Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nè yi à cèp nə à ye duk də, <<Ye na mvəsè Yòηsè nè Rεeη nə à gù Izayà nga tsòhòbum Nwì ηgòcèp yusè yà'a zìnə bohòtácicii awèη ne. ²⁶ Yi cèp duk də,

<Dù, nə kə cep bohòbùu yè'e wèη də,
Wèeη nə yu'rə nə yu'rə kè' ba wèη kà rεeη.
Wèeη nə kək, nə kək fe'lə sèmok, nə kà yə.

²⁷ A ve'nə bùusè ntuum bùu yè'e gū wùriη.

Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.

Ka-a vɛ'nə ye də lis awo nə ye, fana

ntu'u awo yuk, fana ŋkərè awo rɛɛŋ sè'.

Ye də wo bɛɛŋ və bohòmùu Nwì nè mù sə cèp
ènə,

mà luŋsə wo.> >>

²⁸ Pol à mèsə ncèp ye, nə duk də, <<Ye də ncèp
nè Nwì a tsè' bə mvəsè yi nə luŋsə bwìŋ bə zɛŋ
nə, wèɛŋ riŋ də nà'a lòmok bohòbù lakmvum.
Wo nə yu'rə nà' bəboŋ.>> [²⁹ Yi ànə cɛp wes
vɛ'nə, fana bùu Jus wèŋ sə sam, nə lo yu awo,
nə sə kuəm jwa lo bə yusè Pol cèp sə.]

³⁰ Pol à cu mam mɛmvwe' ànə lùumŋgòn ba.
Yi à sə cu mvwe' sè yi à làk fo' bə mbàam ye. Yi
à sə ywìhi bə ndàaŋwè pwe' nè nà' vè ŋgòkè kɛ'
yə yi. ³¹ Yi à sə tsòho fa bwìŋ mvəsè gaŋ ŋkum
Nwì cu. Yi sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà Jisòs Krɛst.
Yi à sə cɛp, nə kà wəp, ŋwè nəmòk kà yi də yi
kà cèp sè' duk.

Nwàk Nwì Ma Rùk Nè Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481